

DEZBATERI PARLAMENTARE
Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a
SESIUNEA a V-a ORDINARĂ – DECEMBRIE 2016

Ședința din ziua de 15 decembrie 2016

(STENOGRAMA)

SUMAR

1.	Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (<i>Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.</i>)	2
2.	Dezbaterea ordinii de zi și aprobarea ei.	3 – 11
3.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.136 din 4 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998 (<i>art. 11, 15, 38</i>).	11 – 21
93
4.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.311 din 8 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor – art. 4, 5; Codul funciar – art. 58</i>).	21 – 31
94
5.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.399 din 13 octombrie 2016 pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice.	31 – 35
94
6.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.329 din 20 iulie 2016 privind evaluarea strategică de mediu.	35 – 50
94
7.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.424 din 16 noiembrie 2016 cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor.	50 – 57
94
8.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.405 din 19 octombrie 2016 pentru modificarea Legii nr.242 din 24 septembrie 2010 cu privire la taxele consulare (<i>art. 8, anexa nr.3</i>).	57 – 61
94
9.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.442 din 28 noiembrie 2016 privind Agenția recuperarea bunurilor infracționale.	62 – 86
94

10.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.443 din 28 noiembrie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul penal – art. 111; Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție – art. 4, 10; Codul de procedură penală – art. 6, 93, 207¹, Capitolul III; Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală – art. 4).</i>	86 – 88
94
11.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.486 din 13 decembrie 2016 privind demisia unui deputat în Parlament (<i>Igor DODON</i>).	88 – 89
95
12.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.480 din 9 decembrie 2016 privind declararea vacanței unui mandat de deputat în Parlament (<i>Vladimir FILAT</i>).	89 – 93
95
13.	Întrebări.	96 – 97

Ședința începe la ora 10.11.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

...să anunțați prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 82 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Balan Ion, Cernat Vladimir, Ghimpu Mihai, Gutium Artur, Lucinschi Chiril, Padnevici Corneliu, Țurcan Vladimir, Țuțu Constantin, Vremea Igor, Zagorodnîi Anatolie, Zotea Alina – deplasare; Furculiță Corneliu, Grama Octavian, Șupac Inna – cerere; Ciobanu Maria, Golovatiuc Vladimir, Neguța Andrei – concediu medical; Ghilețchi Valeriu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Sînt 82 de deputați în sală, avem cvorumul.

Vă rog frumos să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Onorat Plen,

În perioada premergătoare ședinței de astăzi și-a sărbătorit ziua de naștere colegul nostru Oleg Savva. Să-i dorim multă sănătate, fericire și doar realizări frumoase. (*Aplauze.*) Iar astăzi își sărbătorește ziua de naștere domnul Octavian

Grama. La fel să-l felicităm, „La mulți ani” să-i dorim, multe succese și realizări frumoase.

Dragi colegi,

Noi avem o ordine de zi aprobată, Biroul permanent mai propune suplimentarea ordinii de zi pentru aceeași perioadă 15 – 23 decembrie 2016. Înainte, însă, de a trece la vot în mod regulamentar, să examinăm propunerile care au fost făcute pentru ordinea de zi.

Un grup de deputați din Frațiunea Partidului Liberal Democrat propun introducerea pe ordinea de zi de astăzi... de fapt, nu, ordinea de zi a unei ședințe în perioada 15 – 23 decembrie, audierea raportului Guvernului privind realizarea obiectivelor de guvernare pentru perioada septembrie – decembrie 2016.

Probabil, domnul Țap o să ne spună mai multe și o să argumenteze propunerea. Pofțiți.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Conform atribuțiilor de bază ale Parlamentului, de rînd cu legiferarea este și controlul parlamentar. Respectiv Regulamentul Parlamentului spune expres „o dată în sesiune Parlamentul audiază Guvernul privind activitatea acestuia”. Și mai mult, în conformitate cu prevederile Strategiei de reformă a administrației publice, punctul 52, citez: „Îmbunătățirea puterii de supraveghere a Parlamentului ar contribui la o îmbunătățire a politicilor și serviciilor produse de Guvern”.

Pentru a fi în cîmp legal, pentru a asigura controlul parlamentar asupra activității Guvernului și a ne încredința în faptul că se realizează Programul de guvernare pe potriva așteptărilor cetățenilor, solicităm audierile pentru următorul ciclu bisăptămînal.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Reprezentanții fracțiunilor dacă la acest subiect au ceva de menționat?

Domnule Reidman,

La acest subiect? Nu?

Vă mulțumesc.

Doamnă Greceanîi,

La acest subiect?

Da, pofțiți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Președinte,

Fracțiunea noastră va susține această inițiativă de audieri, cred că este binevenit o dată în sesiune să avem audierile respective.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Cine este pentru organizarea a unor astfel de audieri pentru perioada ce a mai rămas pînă la sfîrșitul sesiunii, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținută propunerea.

Domnule Țap,

Altceva?

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule Președinte și stimați colegi,

Este o normă imperativă a Regulamentului Parlamentului, care, de fapt, domnule Președinte, nu urmează să fie supusă votului. Nu este așa, domnule Sîrbu. Spre regret, una spunem, alta facem.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

La acest subiect, care a fost deja pus și la vot, și decizia plenului deja este, domnul președinte Voronin,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Da, și acest raport a fost promis Parlamentului, dacă vă amintiți. Așa că noi nu inventăm nimic, nici domnul Țap nu inventează, nici Parlamentul, asta este o obligațiune. Deci nu ar trebui de pus la vot, domnule Candu.

Domnul Andrian Candu:

Voi avea discuții suplimentare și cu domnul Prim-ministru la acest subiect și o să informez plenul la următoarea ședință.

Un grup de deputați, la fel, din Frațiunea Partidului Liberal Democrat, solicită excluderea din ordinea de zi a ședinței plenare din 16 decembrie, de mîine, a proiectului de Lege privind liberalizarea capitalului și stimularea fiscală. Proiectul nr.452 din 1 decembrie 2016.

Domnule Pistrinciuc,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Mulțumesc.

Deci în temeiul prevederilor articolului 46 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, solicităm excluderea din ordinea de zi a ședinței plenare din 16 decembrie a proiectului de Lege nr. 452 privind liberalizarea capitalului și stimularea fiscală, motivele fiind deja cunoscute de către toți. În primul rînd, proiectul nu reprezintă, de fapt, liberalizarea capitalului, se referă la liberalizarea lucrurilor sau bunurilor, legalizarea bunurilor furate de la stat, de la cetățeni de

către persoanele fizice, nu este clar de ce este 2%. În genere, este o lege sau o modificare criticată vehement de societatea civilă, făcută în grabă și considerăm că este chiar și o inițiativă antisocială în momentul în care se dorește reforma de pensionare, explicându-le oamenilor că asta este situația, trebuie să meargă înainte, când venim cu astfel de legi este o chestie antisocială ...

Domnul Andrian Candu:

Continuați. Pofțiți.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Și cel mai important intră în contradicție cu toți, cu societatea, cu cei cu angajamentele pe care le avem noi astăzi.

De aceea propunem să fie scoasă de pe ordinea de zi în genere din această, să spunem, sesiune bisăptămînală și să fie discuții, dacă se dorește, într-adevăr, liberalizarea capitalului, cu mediul de afaceri, cu patronatele, cu societatea civilă și să se revină la subiect mult mai târziu.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Dacă ați fi fost ... Dacă ați fi participat ieri la ședința publică, care a fost organizată în Parlament, inclusiv cu societatea civilă și cu experții în economie, ați fi văzut că există și alte argumente, inclusiv din partea societății civile și din partea unor experți în economie, care vorbeau despre beneficiile, în general, ale liberalizării capitalului și în contextul actual al Republicii Moldova.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Reidman,

La acest subiect?

Bine. Haideți să încheiem aici cu acest subiect.

Voi supune votului propunerea domnului Pistrinciuc de a ...a colegilor, cer scuze, din Frațiunea Partidului Liberal Democrat pentru a fi exclus de pe ordinea de zi proiectul de Lege privind liberalizarea capitalului și stimularea fiscală.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținută propunerea.

Vă mulțumesc.

Și o ultimă propunere regulamentară este făcută de colegii din Frațiunea Partidului Socialiștilor privind organizarea astăzi, pe data de 15 decembrie, a audierilor ministrului economiei privind Acordul încheiat între Ministerul Economiei și Compania „Gas Natural Fenosa”, prin care ministerul a recunoscut cheltuielile furnizorului de energie electrică în sumă de 1,75 miliarde și s-a obligat să le acopere din contul tarifelor achitate de toți cetățenii.

La acest subiect, domnule Batrîncea, pofțiți, argumentele.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

După cum deja a anunțat Președintele Parlamentului, pe 23 decembrie va avea loc ultima ședință a Parlamentului în această sesiune. Ținem să vă informăm și pe dumneavoastră, și Parlamentul, și opinia publică, că este pregătit de revelion și un cadou din partea ANRE-ului, și anume majorarea tarifului la energia electrică cu peste 30 la sută, se vorbește chiar și pînă 45 – 50% și majorarea semnificativă a tarifului la energia termică.

Considerăm că în acest cadou este implicat și Ministerul Economiei care a confirmat prin acord cu Gas Natural Fenosa pierderile, eventualele pierderi financiare ale acestei companii, monopolistului de pe piață.

Și considerăm că Ministerul Economiei ... nu a fost în poziție ca să semneze acest acord. Considerăm că trebuie audiat și ministrul economiei care, de fapt, a lobat interesele acestui monopolist Gas Natural Fenosa, dar și conducerea ANRE-ului care preconizează o majorare scandalosă a tarifului, ceea ce va avea un impact foarte grav social și va duce la incapacitatea populației de a face față facturilor.

Domnul Andrian Candu:

La acest subiect dacă alte fracțiuni vor să se expună, vă rugăm frumos.

Domnule Deliu,

Aici, la acest subiect?

Da. Pofțiți.

Domnul Tudor Deliu:

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat va susține această inițiativă, dat fiind faptul că ne convingem că continuă acțiunile antisociale, ceea ce zicea anterior domnul Pistrinciuc, și jocul acesta de mărire și scădere a prețurilor, zău că, nu poate fi înțeles, ba se micșorează cu 28%, ba se mărește cu 90%. De aceea eu cred că este bine ca să vină în plenul Parlamentului și să încerce să ne convingă despre aceste modificări.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Probabil, ați uitat, dragi colegi, dar regulatorul este independent și nu vine în fața Parlamentului cu astfel de ... A fost și demis abuziv la insistența cuiva, dacă vă aduceți aminte, anul trecut și există și decizia Curții Constituționale în acest context.

Vă mulțumesc foarte mult.

Luînd în considerare propunerea făcută, o supun votului.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost acceptată de plenul Parlamentului această propunere.

Vă mulțumim foarte mult.

Mă adresez autorilor, președinților de comisii, dacă sînt propuneri cu privire la ordinea de zi ce ține de proiectele pe care le administrează într-un fel.

Vă rugăm frumos.

Doamnă Ivanov,
Poftiți.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Solicit respectuos amînarea examinării proiectului nr.303, nr.7 din ordinea de zi, pentru ziua de mîine sau o altă zi, la solicitarea autorilor. Dumnealor astăzi nu pot să vină în Parlament.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Proiectul nr.302.

Doamna Violeta Ivanov:

Nr.302, da, îmi cer iertare.

Domnul Andrian Candu:

Da, într-adevăr, autorii au anunțat că participă la un eveniment internațional aici, în Chișinău, cu oaspeți din diferite țări. Și se propune ca proiectul nr.302 din ordinea de zi de bază să fie amînat pentru săptămîna viitoare.

Dragi colegi,

Pentru asta nu avem nevoie de vot, doar de susținere și înțelegere.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dacă nu sînt obiecții, atunci proiectul nr.302 din 1 iulie se amîna pentru săptămîna viitoare.

Doamnă Domentî,

Vă rog frumos, aveți ceva pentru ordinea de zi?

Poftiți.

Doamna Oxana Domentî:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu vreau să propun amînarea peste o săptămîna sau excluderea, eventual, din ordinea de zi a 3 proiecte de legi: nr.470, cel legat de reforma pensiilor, bugetul asigurărilor sociale pentru anul 2017, nr.468, dar și proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru 2017 nr.467.

Și explic de ce. Conform procedurilor regulamentare, Regulamentului Parlamentului, toți deputații au dreptul să înainteze amendamente în comisie timp de 10 zile. Și vreau să vă zic că acest lucru se întîmplă, chiar astăzi dimineața au venit mai multe amendamente, practic, la toate proiectele de legi. De aceea ar trebui să oferim suficient timp deputaților pentru ca ei să-și realizeze acest drept și, ulterior, să discutăm aceste lucruri. Dreptul regulamentar, da, să le oferim pentru a înainta toate amendamentele.

Noi știm că ieri deja Guvernul s-a expus pe marginea acestor proiecte de legi. Dar cum rămîne cu amendamentele care vin astăzi? Noi trebuie să le examinăm.

Domnul Andrian Candu:

Nu-i Regulamentul domnului Candu, dar este Regulamentul nostru, al tuturor.

Iar propunerea doamnei Domentii este clară, o să fie pusă la vot și plenul va decide.

Cine este pentru excluderea de pe ordinea de zi a proiectului (*voce nedeslușită din sală*) nr.470, deoarece doar prin vot se decide modificarea ordinii de zi.

Cine este pentru excluderea de pe ordinea de zi...

Da, dragi colegi, nici nu putem pune la vot, fiindcă n-am votat ordinea de zi ca supliment.

Am înțeles care sînt propunerile dumneavoastră.

Alte propuneri la ordinea de zi ... sau de procedură?

Domnule Bolea,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Vă aduc aminte că săptămîna trecută au avut loc în plenul Parlamentului audieri legate de alimentația copiilor. Parlamentul urma să stabilească componența unei comisii speciale pentru ... și să vină cu o hotărîre a Parlamentului, să luăm poziție, ... o atitudine față de acele scandaluri care au bulversat societatea. Pînă în prezent nu s-a întîmplat absolut nimic în acest sens. (*Rumoare în sală.*)

Însă otrăvirea copiilor continuă. Una dintre aceste firme care au fost implicate ... în scandalul respectiv ieri, dacă nu greșesc, a mai cîștigat încă o licitație în raionul Drochia. Ieri și pe parcursul săptămîinii trecute încă vreo 10 copii din municipiul Chișinău au nimerit în terapie intensivă datorită faptului că au fost otrăviți, iar noi nu luăm nici o atitudine.

În afară de aceasta, ... dacă corect m-au informat colegii, Biroul permanent a refuzat să discute acea moțiune simplă care a fost depusă regulamentar de către Frațiunea Partidului Socialiștilor.

Și în această ordine de idei, îndemn Parlamentul să ia atitudine să fie formată, totuși, această comisie, fiecare fracțiune să delege reprezentanți în această comisie, ca să venim cu o hotărîre de Parlament, să luăm atitudine, iar Guvernul să purceadă la remanieri guvernamentale, deoarece această situație nu poate să fie perpetuată în continuu.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Într-adevăr, ieri Biroul permanent a examinat acest subiect, a fost discutat și s-a ajuns la următoarea concluzie: ca în timpul cel mai apropiat să agreăm, până astăzi la sfârșitul zilei, fiecare fracțiune parlamentară în scris să facă propunerile în adresa mea ce ține de reprezentarea pe fracțiuni în acest grup al colegilor.

Și dacă primesc astăzi toate demersurile din partea fracțiunilor, mâine va fi înregistrat proiectul de hotărâre și va fi votat în Parlament.

Ce ține de moțiunea simplă, am rugat colegii din Direcția generală juridică să facă o notă informativă pentru toți deputații, pentru toate fracțiunile, ce ține de condițiile de formă și de fond când se înaintează o moțiune simplă, în așa fel încât viitoarele moțiuni simple să fie făcute în mod regulamentar, nu precum a fost făcută cea de data trecută și care nu a fost acceptată de Biroul permanent.

Mulțumesc foarte mult pentru înțelegere.

Domnule Reidman,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Процедурно просто. Colega mea Oxana Domentî a numit niște legi din supliment, da eu vreau să notați încă o lege, proiectul Legii bugetului nr.466 поставить так, чтобы было 10 дней и чтобы Правительство продолжало принимать амендаменты, которые продолжают поступать.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Mudreac,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Mulțumesc.

Eu referitor la proiectul nr.190, nr.2 din ordinea de zi de bază, reieșind din faptul că autorul nu este prezent, să îl putem transfera pentru mâine sau săptămâna viitoare.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

Domnul Balan, într-adevăr, este în deplasare, vine în seara asta și mâine vom examina acest subiect în plen. Deci el este amânat pentru ziua de mâine.

Dragi colegi,

A fost o propunere din partea comisiei, de fapt, din partea președintelui Comisiei protecție socială, sănătate și familie, să fie exclus de pe ordinea de zi subiectul nr.5 din supliment, proiectul nr.470 din 5 decembrie 2016.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vot insuficient.

Parlamentul nu acceptă propunerea respectivă.

O altă propunere a fost să fie exclus din ordinea de zi proiectul nr.468 din 5 decembrie 2016, subiectul nr.11 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vot insuficient. Plenul nu susține această propunere.

Și ultima propunere, să fie exclus de pe ordinea de zi subiectul nr.10... proiectul nr. 467 din 5 decembrie 2016.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iarăși vot insuficient.

Plenul Parlamentului nu acceptă propunerea de a fi exclus de pe ordinea de zi.

În continuare, dragi colegi, vă propun aprobarea ordinii de zi, a suplimentului la ordinea de zi precum a fost înaintat de Biroul permanent.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Plenul Parlamentului aprobă ordinea de zi supliment din 15 – 23 decembrie 2016, la ordinea de zi de bază.

Doamnă Apolschii,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Cer scuze, chiar dacă cu întârziere, credeam că o să discutăm suplimentul separat. Am o rugămintă către dumneavoastră, dacă este posibil, proiectul nr.213, cu numărul de ordine 3 din supliment, să fie pentru ziua de mâine.

Domnul Andrian Candu:

Luând în considerare că suplimentul a fost votat, este vorba despre o amânare pentru mâine.

Doamna Raisa Apolschii:

La solicitarea...

Domnul Andrian Candu:

Sau săptămîna viitoare deja?

Doamna Raisa Apolschii:

În dependență cum ne facem agenda, dar...

Domnul Andrian Candu:

Da, bine, vedem dacă reușim în agendă pentru ziua de mâine.

Vă mulțumim frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Acum putem începe examinarea și dezbateră subiectelor de pe ordinea de zi. Și primul subiect este proiectul nr.136 din 4 aprilie 2016.

Îl rugăm frumos pe domnul Cobzac, în numele grupului de deputați inițiatori ai acestui proiect de lege, să ne prezinte proiectul. Nr.136 din 4 aprilie 2016, subiectul nr.1 de pe ordinea de zi.

Mulțumesc foarte mult și vă propun, onorat Plen, votul să fie exercitat la ora 14.00, dacă nu sînt alte propuneri.

Vă mulțumesc.

Poftiți, domnule Cobzac.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Domnilor deputați,

Actualul proiect de lege propus atenției dumneavoastră ține de eficientizarea și impulsionearea procesului de corectare a erorilor și înlăturării neconformităților în înscrisurile în cadastrul imobilelor, erori comise atît la înregistrarea primară a bunurilor, cît și la modificarea ulterioară. Este o problemă stringentă. Cei care cunosc subiectul știu că această problemă provoacă disconfort mare atît la cetățeni, cît și la autorități.

Au fost încercări de a rezolva această problemă în 2007, a fost o hotărîre de Guvern atunci cînd pentru corectarea aproximativ a 100 de mii de erori au fost alocați 10 milioane lei pentru 3 ani. A fost o primă încercare care parțial a fost realizată, dar problema nu a fost soluționată.

În pofida faptului că s-ar părea că acest subiect este reglementat de către legislație, impactul legislației este unul infim. Sînt greșeli necorectate din anii 2004, 2005, 2001, 2002 ș.a.m.d.

Problema este în costurile corectării acestor greșeli. Or, legislația în vigoare, practic, astăzi este așa că pentru aceste greșeli, în pofida faptului că nu are nimic comun cu ele, trebuie să plătească cetățeanul.

În viziunea noastră, aceasta este prevăzut în articolul 38 al Legii nr.1543 pe care vreau să-l citesc integral pentru dumneavoastră: „Greșelile din cadastru se corectează numai... accentuez, numai în temeiul deciziei registratorului. Decizia trebuie să conțină data descoperirii greșelii, caracterul ei, cauza nașterii ei (din culpa titularului de drepturi sau a organului cadastral teritorial), modul de corectare a greșelii și, fiți atenți, sursele de reparare a prejudiciului cauzat.” Deci aceasta o decide pînă la urmă registratorul.

Ca regulă, sînt 4 subiecți care pot fi vinovați, să-i spunem, în ghilimele, de comiterea erorii. Aceștia sînt: însuși organul cadastral, însuși titularul de drepturi, acesta este administrația publică locală sau însuși registratorul.

Ca prin minune, în istorie, să-i spunem așa, nu a fost depistată nici o greșeală din cauza... sau toate greșelile au fost pînă la moment depistate din cauza titularului de drepturi și aceasta este în pofida faptului iarăși că instrucțiunea, mai bine zis, că există metodologia, practic, din 2015, la 7 aprilie, metodologia privind corectarea erorilor și înlăturarea neconformităților în planul cadastral întocmit în procesul de privatizare în masă a terenurilor.

Ceea ce propunem noi în lege, fiți atenți, nu este o invenție a noastră, nu este nou. Această procedură, după cum am vorbit mai sus, este prevăzută de către această metodologie, dar aceasta este o metodologie, noi o propunem prin lege.

Vă atenționez, domnilor deputați, să nu vă sperie faptul că 2017, practic, este proiectul de buget și necesită alocări financiare, iar proiectul de buget este examinat în prima lectură de către dumneavoastră.

Metodologia respectivă prevede că titularul de drepturi anunță administrația publică locală despre eroare. Administrația publică locală colectează aceste erori și le înaintează Agenției Relații Publice... Relații Funciare și Cadastru, care vine cu propuneri, fiți atenți, aceasta procedură este pînă la 1 iunie, și Agenția Relații Funciare și Cadastru vine cu propunerea pentru bugetul anului următor să fie alocate.

Deci în primul an se colectează aceste erori și se finanțează din bugetul anului următor. Deci se prevede ceva planificat, nu ceva exprompt cînd vine cetățeanul, flutură cu legea la primărie și spune: iată, corecțai-mi, vă rog, greșelile, legea îmi permite. Nu, aceasta se produce în urma unui proces care este planificat.

Acestea fiind spuse, stimați colegi, solicit susținerea proiectului de lege propus spre examinare dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Vă mulțumim mult, domnule Cobzac.

Vă mulțumim mult.

Și în continuare... Cer scuze. Cer scuze.

Domnule Bannicov,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Alexandr Bannicov:

Да спасибо.

У меня есть несколько вопросов по поводу, так, секундочку одну, исправления, указанных... вот, часть эта какая? Сейчас, секунду... пятая. Исправления ошибок, указанных в части четыре... видов ошибок, допущенных до 31 декабря 2015 года, осуществляется за счет государственного бюджета. За счет государственного бюджета. Но ошибки были допущены не только государством, они допущены были местными органами власти.

По моему мнению, здесь надо писать не «за счет государственного бюджета», а за счет национального бюджета и других легальных средств.
Как...

Domnul Grigore Cobzac:

Mulțumesc pentru întrebare, domnule Bannicov.

Noi am discutat împreună cu dumneavoastră acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Profit de ocazie și vă mulțumesc și aici, în plen, pentru implicare. Bine, aceasta este posibil să o discutăm pentru a doua lectură.

Doar vreau să aduc încă un argument în susținerea proiectului, ce ține de rectificarea greșelilor din contul bugetului de stat. La aceasta s-a expus și Curtea de Conturi prin prisma Hotărârii nr.8 din 09.02.2011. Citez: „Neregulile și problemele constatate în cadrul verificărilor la capitolul înregistrării primare masive condiționează necesitatea efectuării lucrărilor de colectare a erorilor, precum și suportarea cheltuielilor suplimentare din contul alocațiilor bugetare.”

Este aici... Discutăm pentru lectura a doua. Dar insist ca să fie cum este pînă în 2015. Deoarece și ulterior au fost comise greșeli la care cetățeanul nu are nici o atribuție. Dar problema administrației publice locale există, practic ei astăzi sînt în imposibilitatea de a finanța rectificarea acestor greșeli, chiar fiind constatate și greșelile lor, din cauza cărora au fost înregistrări nelegale, neîntemeiate ș.a.m.d.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bannicov,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Alexandr Bannicov:

Precizare. В данном законе есть статья, в которой указано, что за ошибки должен отвечать тот экономический агент, государство или агентство, или еще кто-либо, кто допустил эти ошибки. И там это четко все прописано. Поэтому я настаиваю на том, чтобы было указано, что из национального бюджета. И в пункте следующем, где указано, что Агентство земельных отношений должно исправлять все ошибки, кроме массовых, – это неправильно.

Потому что исправление указанных ошибок в частях 2 и 3, видов ошибок, кроме видов, указанных в части 4, осуществляется за счет бюджета агентства. Не агентство допустило эти ошибки, еще раз повторяю, допустили частные фирмы, допустили местные органы власти, само физическое лицо могло принести неправильный план с указанием... уже с ошибками. Поэтому вот эти вот статьи во втором чтении буду просить исправить.

И второй вопрос. Второй вопрос касается ...

Domnul Grigore Cobzac:

La această întrebare, dacă îmi permiteți, să mă expun.

Domnule Bannicov,

Această prevedere legală noi o cunoaștem, doar că de partea autorilor proiectului este acea practică care a dovedit că ea nu lucrează și acele greșeli nerectificate încă din anii 2001, 2002, 2004 sînt un argument în favoarea acestei prevederi în proiectul de lege. Nu lucrează această normă. Administrațiile publice locale nu au alocat și permiteți-mi să vă încredințez că nici nu vor aloca surse proprii la rectificarea acestor greșeli. Nu lucrează această normă. Erorile vechi de peste 10 ani de zile sînt dovada acestui fapt.

Vă mulțumesc.

Domnul Alexandr Bannicov:

Я сказал, что насчет массовых ошибок с вами согласен, и говорю о том, чтобы это было из национального бюджета, то есть с учетом местных бюджетов.

Следующий вопрос, второй то есть, касается части 5 статьи 36, где написано: «двух» заменить словом «четырех» и потом повторно за 50% оплаты. То есть на сегодняшний день два месяца действует экстрас, вы предлагаете четыре месяца. Мое мнение, что экстрас уже имеет слишком большой временной промежуток, его надо сокращать вплоть до 15 дней там, а может быть и меньше. Потому что человек, если он решил сделать какую-то сделку, он приходит, берет экстрас и, чтобы никто за это время не сумел подделать документы, пока он дойдет до нотариуса, то есть какие-то внести изменения... то есть надо сокращать срок действия экстраса.

А по поводу стоимости 50%. То есть, что делать первый раз экстрас, что делать второй, то есть технические затраты, затраты на изготовления этого экстраса – стоит одинаково. Поэтому 50% нет никакого смысла делать.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc de întrebare, domnule Bannicov.

Vreau să vă anunț că este unul dintre punctele din proiectul de lege la care noi sîntem gata de compromis, doar că și noi avem argumentele noastre care țin de obligativitatea și exclusivitatea înregistrării bunurilor imobile doar de organul cadastral teritorial. Nu este acel risc, despre care vorbiți dumneavoastră, de a falsifica cumva acest certificat, deoarece îl emite una și aceeași autoritate și sînt costuri care sînt simțitoare pentru cetățeni, pentru agenții economici care se adresează pentru aceasta.

Doar dacă tratăm cu rea-credință posibila implementare a legii, desigur că da, dar noi știm că legea nu putem s-o tratăm cu rea-credință atunci cînd noi o perfectăm.

Domnul Andrian Candu:

Mai aveți ceva precizare, domnule Bannicov?

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Alexandr Bannicov:

Precizare. То есть если за этот промежуток времени произошла продажа данного объекта, за эти два месяца или четыре, как вы предлагаете? На сегодняшний день развитие техники получило очень широкий, как говорится, спектр оборудования, и могут на этом оборудовании сделать любой экстрас, любой документ там, все, и в это время продали один раз или два раза, или три раза; и по закону право собственности наступает в момент регистрации данного объекта в кадастре. То есть получается человек один раз продал, он продал второй раз и третий раз, и тот, кто первый пришел, тот и зарегистрировал это право.

Поэтому я говорю, что длительность самого экстраса должна быть очень короткая. И в свое время делали пилот-проект по поводу того, чтобы нотариус сразу... то есть человек не ходил в кадастр, а чтобы нотариус через систему доступа online получал этот экстрас, сразу оформлял и сразу же его опять вписывал туда, в кадастр.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc.

Doar că ...

Domnul Andrian Candu:

Stați puțin, să răspundă inițial domnul Cobzac.

Domnule președinte,

Există Regulamentul, există întrebare-răspuns, întrebare-răspuns. Două întrebări și două precizări, absolut toți. Două plus o minută, două plus o minută, în total șase minute. Se aplică la toți deputații. Am fost foarte atent și timpul la fel îl...

Vă rugăm frumos, domnule Cobzac, poftiți.

Vă rugăm frumos, domnule Cobzac, dacă mai aveți ceva de spus.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule Bannicov,

Doar că dumneavoastră singur ați menționat că există utilaj performant care poate fi perfectat. Aceasta va fi un fals care este reglementat de către alte prevederi legale.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Aici se încheie sesiunea de întrebări în adresa autorului.

Vă mulțumim foarte mult.

Și îl rugăm pe domnul Mudreac, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Poftiți.

Domnul Radu Mudreac:

Onorat Parlament,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998 și comunică următoarele.

Proiectul în cauză a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor articolului 73 din Constituție și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului și are drept scop, potrivit notei informative, eficientizarea și impulsionearea procesului de corectare a erorilor și înlăturării neconformităților ce țin de înscrisurile în cadastrul bunurilor imobile.

Problema abordată de autorii proiectului este extrem de importantă, însă, propunerile de completare a articolului 38 nu țin de tema acestuia și nici de cea a Legii cadastrului bunurilor imobile, or, proiectul de lege are drept scop corectarea greșelilor comise în cadrul privatizării în masă.

Conținutul articolului 38 din Legea cadastrului bunurilor imobile reglementează procedura de corectare a greșelilor comise în cadrul activităților de cadastru și nu reglementează procedura corectării erorilor din documentele care au servit ca temelie de înregistrare a bunurilor și drepturilor reale, emise de autorități.

Erorile din documentele ce au stat la baza înregistrării nu se corectează în baza deciziei registratorului, registratorul neavând competență în acest sens. Respectiv, dacă este greșit proiectul de organizare a teritoriului și titlurile de autentificare a drepturilor deținătorului de teren, nu se aplică articolul 38 al Legii cadastrului bunurilor imobile, căci corectarea nu are loc în temeiul deciziei registratorului, ci prin aprobarea noului proiect de organizare a teritoriului de către consiliul local și eliberarea, după caz, a noilor titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren de către autoritatea administrației publice locale.

Nu pot fi acceptate nici modificările propuse la punctul 4 din proiectul de lege, deoarece extinderea termenului prevăzut la articolul 36 alineatul (6) nu va facilita și nu va contribui la securitatea tranzacțiilor. În scopul facilitării tranzacțiilor cu bunurile imobile și micșorării cheltuielilor, Parlamentul a aprobat modificări și completări la Legea cadastrului bunurilor imobile, care prevăd implementarea în sistemul de cadastru a arhivei electronice și a documentului electronic, ceea ce va da posibilitate ca notarul să primească din registrul bunurilor imobile informația actuală, la zi, ca document electronic, fără a fi necesară prezentarea extrasului pe hârtie.

Nu este argumentată nici completarea propusă la același articol prin care se propune reducerea costului extrasului eliberat repetat cu 50%. Este de menționat că pentru eliberarea extrasului repetat sînt realizate aceleași activități ca și pentru eliberarea extrasului inițial, iar conform punctului 2.4.3 alineatul (3) al Metodologiei aprobate prin Legea nr.393 din 8 decembrie 2006, tariful se calculează în baza normei de timp. Respectiv, nu există nici o premisă pentru reducerea costului eliberării extrasului repetat.

Nu mai puțin importantă este și prevederea din proiectul de lege care stabilește că costurile pentru corectarea greșelilor din cadastru să fie suportate din

bugetul de stat. Este de menționat că adoptarea respectivului proiect de lege va avea impact asupra veniturilor bugetare, iar în conformitate cu articolul 131 alineatul (4) din Constituție, orice propunere legislativă sau amendament care atrag ... majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi aprobate numai după ce sînt acceptate de Guvern, or, avizul favorabil al Guvernului lipsește, întrucît acesta nu acceptă proiectul în cauză.

Totodată, considerăm binevenite propunerile de modificare și completare a Legii cadastrului bunurilor imobile specificate la punctele 1, 2 și 3 din proiectul de lege.

Substituirea cuvîntului „Guvern” cu cuvîntul „lege” la articolul 11 alineatul (2) din punctul 1 rezultă din articolul XIII alineatul (2) al Legii nr.154 din 30.07.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și, cu siguranță, va asigura un statut de protecție a ... obiectelor de infrastructură mult mai înalt, similar cu cel existent al bunurilor imobile.

Modificările propuse la punctul 2 vin să stabilească că întreprinderea care execută lucrările cadastrale este obligată să păstreze un exemplar original al raportului lucrării cadastrale, iar la dizolvarea acesteia, arhiva rapoartelor lucrărilor cadastrale executate se predă Fondului Arhivistic al Republicii Moldova în modul stabilit de legislație.

Considerăm binevenită și modificarea propusă la punctul 3 privind excluderea sintagmei „și din costul acestuia” din articolul 19 alineatul (6), or stabilirea hotarelor terenului în condițiile articolului 19 alineatul (6) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 ține nemijlocit de competența, atribuțiile și obligațiunile autorității administrației publice locale și nu necesită cheltuieli suplimentare din partea proprietarului.

Pe marginea proiectului de lege menționat au parvenit avize ale 4 comisii parlamentare care propun examinarea și adoptarea acestuia în plenul Parlamentului.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului consideră că proiectul de lege necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate care, în mare măsură, coincid cu cele relatate în prezentul raport.

Pornind de la cele expuse, urmare a dezbaterilor, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, s-a pronunțat pentru examinarea și aprobarea proiectului de lege în prima lectură, cu condiția excluderii din proiectul în cauză a punctelor 4, 5 și 6.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Cobzac,

Vă rugăm frumos, poftiți, întrebările dumneavoastră pe marginea raportului.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Eu chiar sînt mirat nișel de unele prevederi ale acestui raport. Eu vă citesc integral ... alineatul (1) al articolului 38 al Legii nr.1543: „Greșelile din cadastru se corectează numai în temeiul deciziei registratorului”. Desigur că după această decizie urmează să se întreprindă acțiuni, inclusiv lucrări cadastrale, în dependență de caracterul greșelii. Dar decizia de corectare o ia, prevede foarte clar, expres legea. Asta-i prima.

Dar, iarăși, pînă la urmă, concluzia din raport eu o accept și vom discuta în comisie pentru lectura a doua, desigur că da. Și faptul că este afirmația precum că bugetul de stat nu trebuie să finanțeze aceste greșeli, desigur că este o viziune care este învechită, cu siguranță.

După cum am menționat de la tribună, Regulamentul ... sau Metodologia privind corectarea erorilor și înlăturarea inconformităților în Planul cadastral întocmit în procesul de privatizare în masă a terenurilor, ea prevede de acum, doar că prevede finanțarea din bugetul de stat, doar că aceasta este o metodologie, fie și adoptată prin hotărîre de Guvern, noi propunem ca aceasta să fie adoptată prin lege.

Și repetat, vreau să fac trimitere la hotărîrea Curții de Conturi care nu vede altă soluție decît finanțarea rectificării acestor erori din bugetul de stat, pentru că practica arată și iarăși repetat vorbesc, practica arată că ... aceste greșeli, pur și simplu, se ignoră... nu că se ignoră, din lipsă de finanțare din alte surse, pur și simplu, se dau într-o parte și ele în timp ... nu se rectifică.

Or, vechimea greșelilor... și exemplele aduse inclusiv în nota informativă vorbesc despre aceasta. Noi avem greșeli nerectificate care, observați, ele ... fiind reglementate de legislație, dar nerectificate din anii 2000, 2001, 2002, deci nu lucrează această legislație.

Noi am putea acum să băgăm capul în nisip și să spunem că este reglementat, este prevăzut, timpul va ... toate le va pune la loc, dar nu este așa, nu lucrează aceasta ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Dacă se poate, ați avut și posibilitatea să vă expuneți la tribună.

Vă rugăm frumos, domnule Mudreac.

Dacă aveți ceva...

Domnul Radu Mudreac:

Da. Ceea ce ține de ce-ați menționat la articolul 38, noi o să lucrăm pentru a doua lectură suplimentar cu dumneavoastră. Referitor la faptul surselor financiare, dumneavoastră sînteți la curent care este poziția Guvernului și avizul venit din partea Guvernului. Însă, în pofida la toate acestea, în numele comisiei, cu o lună în urmă, a fost deja trimis un demers privitor la faptul ca Guvernul să caute surse financiare ca să prevadă. (*Rumoare în sală.*)

Demersul a fost expedit, după cum am spus, cu o lună în urmă, așteptăm răspunsul Guvernului. Însuși eu personal sînt de acord cu ceea ce-ați menționat, eu la moment am prezentat poziția comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Carp,

Vă rugăm frumos.

... Domnule Mudreac,

Numai puțin. Dar unde ați plecat? Stați puțin, încă un picuț.

Domnule Carp,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Mudreac,

În linii generale, întrebările mele n-o să fie prea mult diferite de-a lui domnul Cobzac. Noi, cu adevărat, avem o problemă ... cu înregistrarea terenurilor care a avut loc în anii '90, măsurau oamenii cum măsurau, cu tehnologiile care le aveau atunci și clar că sînt o sumedenie de erori astăzi în ceea ce privește înregistrarea terenurilor, mai ales tehnologiile noi care sînt, practic, greșeala de 3–4 centimetri, acolo nu este mai mult...

Totuși, eu văd că a dat aviz negativ Guvernul în privința finanțării, mai ales că noi știm că o bună parte de înregistrări se fac prin diferite întreprinderi ..., întreprinderi private și clar că ei strîng banii din urma înregistrării, însă acum noi trebuie să plătim erorile pe care le-au făcut ei atunci.

Deci eu vreau să vă întreb dacă în cadrul comisiei, în general, a fost prezentată o evaluare, care ar fi costurile pentru corectarea erorilor din bugetul de stat banii și dacă este, în general, o evaluare măcar estimativă, asta cît ar fi? *(Rumoare în sală.)*

Domnul Radu Mudreac:

Noi n-am discutat costul erorilor că sînt foarte multe erori ... la nivel de țară, nici nu sînt evaluate toate greșelile. Ca să le putem face evaluarea, noi trebuie să cunoaștem numărul greșelilor care s-au ... petrecut pe perioada timpului. De aceea, la ziua de astăzi, greșelile apar atunci cînd are loc o tranzacție, o donație sau altceva, atunci apar și aceste probleme.

Reieșind din toate acestea, după cum a menționat și autorul, ... 2008, 2009 a fost, ... 2007 a fost un proiect-pilot deja, pare-mi-se că în raionul Strășeni, dacă nu greșesc chiar, unde cu alocațiile din surse externe corectările au fost deja efectuate în raionul Strășeni. Urmează ... pare-mi-se, dacă nu greșesc, undeva în jur de 10 milioane au fost acordate aceluia raion. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Poftim?

Ori hotărîre de Guvern. De aceea, la ziua de astăzi, ca să putem avea o evaluare a tuturor greșelilor care sînt, s-au comis în acea perioadă, este foarte greu să facem și costurile.

Reieșind din cele care ... au fost ... prevăzute în proiectul de lege, am venit cu acea doleanță față de Guvern, solicitare, ca să ... identifice unele surse ca să fie acordate, că toate greșelile într-un an de zile, practic, sînt imposibil să fie corectate.

... să fie pentru început să începem să mergem mai departe cu corectarea acestor greșeli că sînt probleme destul de serioase. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Dacă mai ...

Da. Vă rugăm frumos, domnule Carp, vă rugăm, o precizare.

Domnul Lilian Carp:

Eu cunosc anume proiectul din Strășeni care a fost implementat, cunosc și directorul de atunci care era în funcție. A costat undeva vreo 11 milioane. Și mai sînt și astăzi aceste probleme, să nu credeți că au fost corectate toate problemele din raionul Strășeni cu anumite încălcări.

De aceea clar că apar anumite întrebări din partea Guvernului, fiindcă dacă într-un raion au fost aproximativ 11 milioane, înmulțim la cele treizeci și ceva de raioane, avem 300–400 de milioane. Este o sumă destul de mare. Aici clar că există anumite reticente din partea Guvernului, că de unde iei această sumă.

Și, de aceea, a doua întrebare. Ați discutat cel puțin avînd deja estimările raionului Strășeni, avînd suma aproximativă, deci poate acest punct să fie inclus pentru o perioadă de 10, 15 ani de zile în care să facem această finanțare și să facem corectările necesare?

Domnul Radu Mudreac:

Noi am examinat și acest punct ceea ce ține de a porni acest... de a-l începe și pe parcursul perioadelor ca să meargă corectările, pentru că, după cum și am menționat, nu cunoaște nimeni toate greșelile, dar să fie pentru un început.

Reieșind din faptul că Guvernul a emis un aviz negativ la acest proiect cu sursele financiare, după cum și am menționat, din numele comisei a fost deja trimis un demers pentru a identifica surse și în cazul identificărilor unor surse revenim la finanțarea acestui proiect pentru început.

La moment cu un aviz negativ al Guvernului, practic, este imposibil să prevedem care este situația.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Cobzac,

Ca autor, aveți dreptul la precizare, mai ales înainte de vot.

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Doar o precizare. Acea hotărîre de Guvern prin care au fost alocate 10 milioane de lei prevedea estimativ iarăși atunci rectificarea a 100 de mii de greșeli. Este foarte supramărită cifra de 300, 400 de milioane. Nici pe departe nu trebuiește așa sumă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vă mulțumim, domnule Mudreac.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.136 din 4 aprilie 2016.

Vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

Între timp, îl rugăm pe domnul Diacov să ne prezinte subiectul nr.3 de pe ordinea de zi, proiectul nr.311 din 8 iulie 2016.

Și vă rog frumos să acceptați, dragi colegi, după asta să examinăm un subiect care era planificat pentru ziua de mâine, un acord internațional, mai ales că autorii sînt aici, mă refer la proiectul nr.399 ce ține de o convenție a Consiliului Europei. Nr.399 din 13 octombrie 2016.

Vă rugăm frumos, domnule Diacov.

Poftiți.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Este o inițiativă legislativă care urmează mai multe discuții avute cu colegii din toate fracțiunile parlamentare și, din punctul meu de vedere, pe o temă extrem de importantă.

Domnul Lebedinschi pur tehnic n-a semnat această inițiativă. În rest, toți colegii cu care s-a vorbit. Se referă la stadioane. Eu țin minte mulți ani în urmă am avut o discuție cu primarul din satul meu natal, unde era un stadion, unde toți copiii și maturii practicau sportul, era echipă de fotbal ș.a.m.d. și într-un moment dat stadionul a dispărut. A fost alocat sub construcție.

După aceea, țin minte, am avut la nordul republicii, undeva prin raionul Rîșcani, o discuție cu localnicii, care tot se revoltau de faptul că în centrul satului era un stadion și a dispărut și el, fiindcă a fost alocat sub construcție.

Acum noi, care cunoaștem bine ce se întîmplă în orașul Chișinău, putem cred că toți, sută la sută, să constatăm că există o evoluție extrem de periculoasă în municipiul Chișinău unde dispar stadioanele unul după altul.

Și eu cred că dacă am număra stadioanele pe lângă școli, pe lângă instituțiile superioare de învățămînt, pe lângă întreprinderile importante care existau acum 15, 20 de ani, ele nu mai există în multe cazuri. Și tendința asta de a... ce-i mai ușor să distrugi, un stadion care practic... ce-i acolo, ai scos gardul și dai drumul la construcție. De aceea a apărut această inițiativă legislativă ca noi prin lege să interzicem, ca stadioanele să fie mai ales pe lângă instituțiile de învățămînt.

Și eu propun ca noi să facem acest pas și să acordăm această posibilitate generațiilor viitoare, dar acum să facem această pauză, că noi demolăm stadioanele, că noi demolăm parcurile, spațiile verzi unde mai era posibilitatea să păstrăm ca oamenii să se odihnească, să se plimbe ș.a.m.d. și acolo au apărut construcțiile.

Duceți-vă în Londra, cel puțin 8 stadioane internaționale, și-s sute de stadioane care sînt amplasate în spațiile locative, unde lumea se ocupă cu sportul, stimați prieteni.

Eu înțeleg că noi n-avem bani, noi n-avem bani acum și stadionul republican... Gîndiți-vă ce țară în lume, eu nu vorbesc de Europa, nu are un stadion. Eu înțeleg că asta din cauza sărăciei, asta din cauza mizeriei, dar și din cauza nepăsărilor noastre nu avem un palat al sportului.

De aceea se propune amendarea mai multor legi și introducerea sintagmelor respective care ar proteja dispariția terenurilor sportive din Republica Moldova, dar cu preponderență, mai ales în orașe: în orașul Chișinău, în orașul Bălți, în celelalte orașe ale Republicii Moldova.

Eu am înțeles că pe parcursul discuțiilor au apărut cîteva idei să facem precizarea în lectura a doua și din partea Guvernului, și din partea comisiei, și a colegilor din grupurile parlamentare.

De aceea eu propun, stimați colegi, să votăm în prima lectură și să oferim posibilitatea ca săptămîna viitoare poate comisia să examineze amendamentele și să introducem în lectura a doua. De acord?

Nu, am înțeles că sînt cîteva lucruri, că și comisia are nevoie să...

Domnul Andrian Candu:

Sînt întrebări...

Domnul Dumitru Diacov:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

... domnule președinte.

Domnule Diacov,

Sînt întrebări.

Domnul Dumitru Diacov:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Carp,

Vă rog frumos.

Poftiți, prima intervenție.

Domnul Lilian Carp:

Domnule deputat,

Da, e un proiect bun, mai ales că am lucrat la dînsul eu.

Domnul Dumitru Diacov:

Da.

Domnul Lilian Carp:

Așa, bine că, vorba ceea, l-ați prezentat dumneavoastră, dar nu contează. Este important că acest proiect... de lege urma demult să fie propus în plenul Parlamentului, fiindcă noi avem... eu am venit să susțin proiectul, fiindcă am lucrat la el. Acest proiect este foarte important din câteva puncte de vedere.

Deci primul este că avem stadioane care au dispărut și vorbim de Ginta Latină și alte stadioane pentru care am luptat ca să le putem întoarce înapoi și nu au putut fi întoarse în circuitul sportiv.

O altă problemă însă care o avem este faptul că nu sînt înregistrate cu titlu de stadion mai multe terenuri în... atît din municipiul Chișinău, cît și din republică. Și aici este întrebarea mea. Deci ați făcut... sau în general evaluare există cîte terenuri sportive astăzi sînt înregistrate în Republica Moldova?

Domnul Dumitru Diacov:

Nu. Sigur că n-am făcut acest lucru, dar eu cred că primul pas care-l facem acum, ca să nu mai dispară cele care există și neînregistrate, și înregistrate, dar după asta eu cred că membrii comisiei noastre, eu, într-adevăr, confirm că domnul Carp a lucrat efectiv asupra acestui proiect și nu este o competiție, fiindcă și ceilalți colegi care au semnat sprijină această idee.

Dar următorul lucru și noi putem să ne adresăm executivelor locale, administrației publice locale, putem să adoptăm un proiect de hotărîre a Parlamentului prin care să obligăm aceste administrații, pînă la un termen stabilit de către noi, să fie înregistrate ca, într-adevăr, să existe un registru și noi să cunoaștem care este totuși... că asta este un patrimoniu al orașului. Înțelegeți?

În Chișinău este foarte important categoric să existe această viziune la toate nivelurile: Parlament, Guvern, puterea locală, ca să nu mai dispară.

Da, mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Carp,

Vă rugăm frumos, dacă aveți o precizare sau a doua întrebare.

Poftiți.

Domnul Lilian Carp:

Eu asta, în principiu, am vrut să aud de la dumneavoastră, că este necesară această hotărîre, mai ales că avem probleme, cele mai grave sînt cu terenurile sportive care sînt pentru instruire la instituțiile de învățămînt.

Domnul Dumitru Diacov:

Instituțiile de învățămînt...

Domnul Lilian Carp:

Și asta...

Domnul Dumitru Diacov:

... prin cartiere.

Domnul Lilian Carp:

Prin cartiere. Asta trebuie...

Domnul Dumitru Diacov:

Sigur...

Domnul Lilian Carp:

... prima înregistrat. Noi astăzi avem în orașul Chișinău doar 11 terenuri sportive care sînt înregistrate.

A doua întrebare. Deci mecanismul legal totuși în condițiile cînd statul se gîndește să schimbe, să construiască un alt teren, noi știm că în Legea cu privire la cultura fizică și sport ș.a.m.d. avem prevederile că în cazul în care se construiește un alt teren sportiv, celălalt teren poate fi folosit într-o altă destinație. Și noi n-am făcut aceasta și în lectura a doua trebuie să ne gîndim cum să oferim posibilitatea, totuși o ușă deschisă legală: fie prin lege organică, sau altă modalitate, cum să putem permite în condițiile cînd se construiește un alt teren, celălalt să poată fi folosit cu o altă destinație.

Mersi mult.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, dar asta mai complicat se face în orașul Chișinău. Eu, de exemplu, știu că, practic, în toate instituțiile de învățămînt există inițiative ale așa-zișilor patrioți, care... haideți să dăm stadionul să construim acolo case de locuit. Și toată lumea înțelege că în procesul acesta cîțiva oameni, cum se spune, se încălzesc acolo cu 2 – 3 apartamente, știți, și gata. Și aceștia au rămas cu apartamentele, dar toată populația din zonă a rămas fără un stadion pentru generațiile viitoare. Asta pe noi, în primul rînd, ne doare. De aceea este important ca acest proiect să fie adoptat și sigur că trebuie de făcut următorii pași.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Doamnă Palihovici,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc.

Domnule Diacov,

Inițiativa este una bună și consider că Parlamentul trebuie să o susțină, dar cu anumite modificări. Și rezerva mea ține de propunerea pe care o aveți dumneavoastră la modificarea articolului 58 al Codului funciar, unde vorbim de alineatul (1), alineatul (2) și alineatul (3) în forma în care dumneavoastră propuneți această modificare, în special la alineatul (2), unde spuneți că „se abrogă” și asta este textul cu schimbarea destinației terenurilor. Se încalcă un articol nr.127 alineatul (2) care spune că: „Statul garantează realizarea drepturilor de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu contravin intereselor societății.”

Și alineatul (3), pe care îl propuneți, privind substituirea cuvintelor „autoritățile administrației publice locale” cu „proprietarii acestora” lasă loc de interpretare. Deci noi putem să venim cu aceste obligații pentru terenurile sportive care sînt publice, dar dacă vorbim de terenuri sportive care sînt proprietate privată, atunci noi nu putem să punem această interdicție. Și întrebarea mea este: dacă veți accepta amendamentul care concretizează tipurile de proprietate?

Domnul Dumitru Diacov:

Da, doamnă Palihovici, noi deja am discutat cu comisia aceste situații legate de proprietățile private care sînt stadioane. Eu nu prea știu cîte avem noi de felul acesta, dar oricum trebuie de făcut, de specificat că stadioanele proprietate privată nu pot fi introduse în această listă, da. Și în lectura a doua specificarea asta va fi introdusă.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc frumos.

Domnule Voronin,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu, de fapt, primul am apăsat butonul, dumneavoastră nu m-ați observat.

Este salutară această inițiativă, chiar dacă domnul Diacov n-ar fi făcut pe parcursul anului nimic în Parlament, precum și este, trebuie de menționat cu o distincție specială a Parlamentului pentru această inițiativă.

Doi. Mă bucur foarte mult că în lista autorilor acestei inițiative se numără și un oarecare Nicolae Juravschi, care trebuia foarte demult să iasă cu aceste inițiative, dar n-a ieșit pentru că el are privatizate vreo 30 – 40 de terenuri în Românești, a privatizat jumătate din Parcul „Valea Morilor”. Și aici propunerea care a fost cu vreo cîteva minute în urmă, domnule Diacov, să facem o revizuire a tuturor acestor terenuri, ce au fost ele mai înainte și în ce mod au devenit particulare și proprietate particulară?

Și în zadar dumneavoastră foarte ușor ați căzut de acord cu doamna Palihovici despre proprietatea publică. Aici încă se vede cum a nimerit această proprietate publică în mâinile lor prin ce metode, prin ce mecanisme. Iată aici noi trebuie să facem regulă. Și pe urmă vom sta în fața la aceea că de acum ei, flăcăii,

sînt cu terenuri, cu ce vor și cu ce trebuie, dar noi vom umbla și vom căuta terenuri pentru stadioane.

Inițiativa e foarte bună. Unde ai fost mata cînd erai Președintele Parlamentului, cu 20 de ani în urmă, Diacov?

Domnul Dumitru Diacov:

Of, nu faceți replici, că așa îmi cere sufletul să vă răspund și vă spun cît ați făcut dumneavoastră toți anii aceștia, înțelegi. Nu, cît ai făcut, iată Stadionul Republican asta-i monumentul domnului Voronin, că asta la indicația matală, matală l-ai trimis pe acela cu tractorașul, care era Prim-ministru, înțelegeți. (*Rumoare în sală.*) Nu, nu, nu.

Da, eu înțeleg că matală nu ești «равнодушный» cînd mă vezi, da. Și eu mă bucur că ai posibilitatea, astăzi ești sănătos și ai venit și azi la ședință, dar inițiativa legislativă, într-adevăr, este bună. Eu nu știu chestia asta cu naționalizarea cît de bine stăm, o să discutăm în cadrul comisiei, într-adevăr, există, nu poate legea să fie retroactivă. Noi, să ne dea Domnul sănătate, de azi înainte să nu permitem ca aceste stadioane să dispară.

Fiindcă acolo, la Universitatea de Educație Fizică și Sport, unde au fost construite deja 12 blocuri locative pe stadioanele celea, nu le mai poți întoarce înapoi, gata.

Mulțumesc, stimați colegi.

Domnul Andrian Candu:

Numai puțin, da.

Doamna Palihovici are dreptul la replică, că a fost menționată de domnul Voronin.

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Da. Mulțumesc.

Eu nu voi da o replică, ci voi face o concretizare. Comentariul meu a ținut doar de acei care nu au luat cu hapca stadioanele, dar au venit și pe terenuri goale, au investit și au creat noi stadioane, de asta ține, domnule Voronin, și nu de cei care în diferite circumstanțe și în diferite condiții au privatizat stadioanele publice. Asta trebuie să fie condamnat. Și instituțiile statului trebuie să se ocupe de treaba aceasta.

Dar cel care a considerat că a investi într-un stadion în Republica Moldova banii săi este cazul, deci noi pe aceia trebuie să-i susținem și să-i încurajăm, dar prin modificare de lege să nu permitem să li se ia proprietatea.

Domnul Dumitru Diacov:

Bine. Dacă îmi permiteți, o singură frază. Cînd dumneavoastră spuneți de stadionul privat, eu mă gîndesc, în primul rînd, la Stadionul „Zimbru”. Nu știu statutul lui, îmi pare că e privat. La Ghidighici, iată spun că mai sînt.

Sigur că, în primul rînd, da, nimeni n-are de gînd prin acest proiect de lege ca noi să deschidem porțița ca să fie expropriate. Asta pe de-o parte.

Dar, pe de altă parte, dacă este acolo Stadionul „Zimbru”, spuneți, vă rog, statul, societatea are interes și este în drept să-și spună punctul său de vedere ca acolo să păstrăm ca să fie stadion? Sau vine proprietarul mîine și spune, că nu, eu aici vreau să construiesc o „vîșcă” cu 160 de etaje? Eu cred că statul și societatea, și orașul ar fi împotriva.

De aceea haideți să discutăm în lectura a doua și să vedem în cazul acesta. Sau poate adoptăm această lege, dar cu altă lege după vacanța venim și ne gîndim ce facem aici. Fiindcă un stadion cum e „Zimbru”, de exemplu, eu cred că orașul Chișinău, municipiul și statul nu poate să fie indiferent. Noi vrem ca și acolo să fie stadion.

Mulțumesc.

Da, da.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, doamna Bodnarenco.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Dumitru Diacov,

Haideți, că dacă stau mult la tribună, domnul Voronin de acum începe să se „volnuiască”.

Domnul Andrian Candu:

Încă un picuț. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Domnule Diacov,

Согласно Кодексу об образовании, земли, на которых расположены учебные заведения, могут отчуждаться только согласно постановлению Правительства, даже если они являются собственностью органов местного публичного управления. С учетом того, что кодекс выше обычного закона, стоит ли здесь прописывать – это как вопрос – и землю учебных заведений? Или «маслом кашу не испортишь»?

Domnul Dumitru Diacov:

Стоит, doamna Bodnarenco. Стоит, потому что за это время... я не знаю, как эти фокусники все делали, потому что появлялись и нужные решения, и стадионы исчезали.

Doamna Elena Bodnarenco:

ОК.

Domnul Dumitru Diacov:

... Я увидел в Министерстве экономики один проект постановления, где некоторые вузы предлагали там ... prin modalitatea asta ...

Doamna Elena Bodnarencu:

De excludere din...

Domnul Dumitru Diacov:

... parteneriat public-privat, vreo 10 stadioane să dispară deja. Înțelegeți?

Doamna Elena Bodnarencu:

Mulțumesc.

Domnul Dumitru Diacov:

Și am sunat-o pe doamna Corina Fusu și i-am spus: „Doamnă ministru, să vă ferească Dumnezeu”. Înțelegeți.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Stați numai puțin, încă puțin.

Doamna Elena Bodnarencu:

... susțineți moțiunea de cenzură pentru Corina Fusu. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Dudnic,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Corneliu Dudnic:

Дмитрий Георгиевич, еще одну секунду буквально ... вас. От имени всего, скажем так, спортивного сообщества Республики Молдова хочу поблагодарить за эту инициативу. Очень приятно, что люди вашего поколения заботятся о молодежи, которая, в принципе, больше занимается спортом, чем люди вашего поколения. (*Rumoare în sală.*)

Хочу сказать, что эта инициатива позволит сохранить ту имеющуюся спортивную инфраструктуру, которой нам так сильно не хватает сегодня в нашем государстве. И, может, нам стоит согласиться с предложением Владимира Николаевича, чтобы пересмотреть все-таки список тех объектов, которые, скажем так, перешли в право собственности по сомнительным процедурам, потому что на самом деле катастрофически не хватает спортивных объектов в нашем государстве для того, чтобы спорт развивался.

Спасибо большое.

Domnul Dumitru Diacov:

Спасибо, спасибо.

Stimați colegi,

Încă o dată repet, meritul meu este că poate eu am inițiat această discuție cu domnul Lebedinschi, cu domnul Carp, și cu ceilalți, și a apărut această inițiativă legislativă care sper că, într-adevăr, o să fie votată fără probleme.

Dar referința dumneavoastră și ceea ce domnul Voronin a spus, sigur că asta ține de competența altui proiect. De aceea haideți să votăm acest proiect.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Ultima precizare, domnul Carp.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Lilian Carp:

În calitate de autor, eu îi dau dreptate de data asta domnului Voronin, mai rar așa se întâmplă. Cu adevărat, când ați menționat despre Stadionul „Zimbru”, aici sînt o sumedenie de stadioane care au trecut în proprietate și dumnealui știe cum au trecut în proprietate privată la cineva. Și atunci vedem noi cum, fiindcă chiar Stadionul „Zimbru” cum a ajuns în mâinile cui a ajuns după anul '90... și cum a construit.

Dar noi avem și alte edificii sportive care au dispărut, fiind în proprietate la syndicate, cum a fost „Olimpia” ș.a.m.d. Deci noi acum avem posibilitatea, într-adevăr, să oprim acest dezmăț și noi știm că la „Olimpia”, acolo se pregătesc băieții deja să construiască case de locuit pe stadion, și noi acum dacă votăm repede, oprim acest dezmăț în domeniu.

Mersi mult.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Aici se încheie ...

Domnul Dumitru Diacov:

Proiectul acesta este mai mult un mesaj pentru toți amatorii care umblă acum prin diferite instanțe ... și încearcă să capete permisiuni.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, domnule Diacov.

La fel și celorlalți colegi care au participat la elaborarea proiectului.

Vă mulțumim mult.

O rugăm pe doamna Ivanov, președintele Comisiei de specialitate, sesizată în fond pe acest subiect, să ne prezinte raportul comisiei. Poftiți.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege nr.311 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop completarea Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr.91 din 05.04.2007, precum și modificarea Codului funciar, în vederea protejării terenurilor sportive și stadioanelor care aparțin instituțiilor publice de învățământ și unităților administrativ-teritoriale. De asemenea, este propusă stabilirea expresă în actele legislative menționate a regimului juridic al acestor bunuri, precum și interzicerea schimbării destinației.

Comisia agricultură și industrie alimentară, prin coraport, precum și Comisia protecție socială, sănătate și familie, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, prin avizele prezentate, susțin proiectul de lege nominalizat.

Totodată, Guvernul Republicii Moldova și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au înaintat unele obiecții și propuneri de ordin general și de conținut.

Printre acestea este stipulată propunerea ca regimul juridic al terenurilor de sport și al stadioanelor să fie inclus la articolul 47 din Codul funciar care se referă la terenurile de uz public din orașe și sate (comune), și nu la articolul 58, deoarece acesta face parte din capitolul VIII al Codului funciar care reglementează categoria de terenuri destinate ocrotirii naturii, ocrotirii sănătății, activității ... de recreere și terenurile de valoare istorico-culturală.

O altă propunere prevede modificarea Legii cu privire la cultura fizică și sport ... nr.330 din 25.03.1999, avînd în vedere faptul că totalitatea terenurilor de sport și spațiilor, precum și amenajările, stadioanele, instalațiile și construcțiile care sînt destinate organizării și desfășurării activității de educație fizică și sport, fac parte din baza materială sportivă.

Toate amendamentele sus-enumerate au fost susținute de către membrii comisiei și vor fi luate în considerare pentru definitivarea proiectului în lectura a doua.

În urma celor expuse, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cu majoritatea voturilor membrilor aleși, propune proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.311 din 08.07.2016 spre examinare și aprobare în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim mult, doamnă Ivanov.

Și în continuare, îl rugăm pe domnul Mudreac, președintele Comisiei agricole și industrie alimentară, să ne prezinte coraportul comisiei.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Vă mulțumim.

Comisia agricultură și industrie alimentară, în urma examinării proiectului de Lege nr.311, propune proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative sub nr.311 din 08.07.2016 spre examinare și aprobare în primă lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.311 din 8 iulie 2016.

Vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

În continuare, precum a fost anunțat, dragi colegi, vă propun să examinăm și să dezbaterem subiectul nr.2, ... care era prevăzut pentru mâine, o convenție internațională. Reprezentanții autorului sînt aici.

E vorba de proiectul de Lege nr.399 din 13 octombrie 2016 pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice.

Prezintă proiectul domnul Babin, viceministrul afacerilor interne.

Poftiți.

Domnul Oleg Babin – viceministru al afacerilor interne:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă săvîrșite prin intermediul sistemelor informatice.

Scopul Protocolului adițional la Convenția în discuție este de a completa, pentru părțile participante, dispozițiile Convenției privind criminalitatea informatică, deschisă spre semnare la Budapesta la 23 noiembrie 2001, privind incriminarea faptelor de natură rasistă și xenofobă prin intermediul sistemelor informatice.

Ratificarea Protocolului vizat va consolida rolul Republicii Moldova în procesul de realizare a unei politici penale interne în vederea prevenirii și combaterii criminalității informatice și incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă.

Mai mult decît atît, obiectivul Protocolului este de a realiza o uniune mai strînsă între statele membre, subliniind necesitatea garantării unei aplicări eficiente a tuturor drepturilor omului, fără diferențiere sau discriminare, astfel sînt stipulate în instrumentele europene și în alte instrumente internaționale.

Prezentul Protocol este constituit din 4 capitole, 16 articole. Protocolul vizat nu contravine prevederilor legislației naționale.

Totodată, cheltuielile aferente implementării Protocolului adițional la Convenția vizată vor fi suportate în limita bugetului aprobat.

Ratificarea Protocolului vizat necesită modificarea legislației naționale.

Protocolul a fost întocmit pe o perioadă nedeterminată și poate fi denunțat oricând printr-o notificare adresată Secretariatului General al Consiliului Europei.

În baza celor expuse, rog, onoratul Parlament, susținerea acestui proiect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Babin.

Domnul Oleg Babin:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, rugăm comisia, doamna Buliga, vă rugăm frumos, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei.

Și domnul Boțan, la fel, ulterior, de pe loc, dacă o să vă rugăm frumos, coraportul.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele.

Protocolul adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă, comise prin intermediul sistemelor informatice, potrivit alineatului (1) al articolului 11 din Legea nr.595, se încadrează în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlament.

Protocolul a fost adoptat la 28 ianuarie 2003 la Strasbourg. În total 24 de state au ratificat și aderat acest instrument. Republica Moldova a semnat acest document multilateral la 25 martie 2003.

Protocolul reprezintă un pas major în atingerea obiectivelor de a extinde domeniul de aplicare a convenției, inclusiv dispozițiile sale privind dreptul material, procedura penală și cooperarea internațională, astfel încît să acopere și infracțiuni de propagandă rasistă și... sau xenofobă.

Mai mult decît atît, pe lîngă armonizarea elementelor de drept a unui astfel de comportament, protocolul facilitează folosirea de către părți și modalitățile de căi stabilite pentru cooperarea internațională în acest domeniu.

Scopul protocolului este de a realiza o uniune mai strânsă între statele-membre subliniind necesitatea garantării unei aplicări eficiente a tuturor drepturilor omului fără diferențiere sau discriminare, astfel cum sînt stipulate în instrumentele europene și în alte instrumente internaționale.

Comisiile permanente ale Parlamentului și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au prezentat avizele pozitive, pronunțîndu-se pentru ratificarea protocolului.

În contextul celor expuse, Comisia politică externă și integrare europeană propune Parlamentului adoptarea în prima și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Aici se încheie și sesiunea de întrebări în adresa comisiei, adică prezentarea raportului. Nu sînt întrebări, doamnă Buliga.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Boțan. Vă rugăm frumos de pe loc să ne prezentați coraportul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Imediat voi citi coraportul. Totuși am avut o întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze. Cer scuze. Vă rog frumos.

Domnul Roman Boțan:

De pe loc. Nu e o...

Domnul Andrian Candu:

Întrebarea, vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Cum se va aplica această convenție pe teritoriul necontrolat de autoritățile naționale temporar?

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Buliga,

Vă rog frumos, de pe loc.

Poftiți.

Doamna Valentina Buliga:

Imediat, la mine nu-i inclus aici.

Da. Mulțumesc foarte mult.

În proiectul de lege pe care... care a fost aprobat în 2009 este stipulat că prevederile convenției și protocolului care astăzi... care va fi parte componentă a acestui document se va aplica doar pe teritoriul controlat efectiv de autoritățile de la Chișinău.

Domnul Andrian Candu:

Este o procedură standard, domnule Boțan, care o aplicăm noi convențiilor internaționale.

Poftiți.

Domnule Boțan,

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Dacă îmi permiteți să citesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, raportul, vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Imediat.

Domnul Andrian Candu:

Coraportul.

Domnul Roman Boțan:

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în calitate de coraportor, a examinat proiectul de Lege privind ratificarea Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, referitor la incriminarea actelor de natură rasistă, xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Președintele Republicii Moldova.

Proiectul în cauză a fost înaintat de către Ministerul Afacerilor Interne în vederea consolidării rolului Republicii Moldova în procesul de realizare a unei politici penale interne bazate pe standardele internaționale, menită să prevină și să combată criminalitatea comisă prin intermediul sistemelor informatice.

Totodată, deși Legea nr.6 pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la data de 02.02.2009, la articolul 5 stabilește că, în conformitate cu articolul 38 alineatul (1) din convenție, Republica Moldova specifică că prevederile convenției se vor aplica doar pe teritoriul controlat efectiv de autoritățile Republicii Moldova, considerăm oportun ca rezerva în cauză să fie menținută și în textul prezentului protocol adițional la convenție.

Reieșind din cele menționate mai sus, comisia comunică plenului Parlamentului despre susținerea prezentei inițiative legislative.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Boțan.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.399 din 13 octombrie 2016.

Vom reveni la procedura de vot la ora 14.00.

În continuare, onorat Plen, vă propun următorul subiect de pe ordinea de zi, subiectul 4, proiectul de Lege nr.329 din 20 iulie 2016 privind evaluarea strategică de mediu să-l dezbaterem, să-l examinăm. Și-l invit la tribuna principală pe domnul Munteanu, ministru al mediului, să ne prezinte proiectul de lege.

Poftiți.

Domnul Valeriu Munteanu – ministru al mediului:

Domnule Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind evaluarea strategică de mediu, care a fost elaborat în conformitate cu prevederile Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană pentru perioada 2014 – 2016, a Strategiei de mediu pentru perioada 2014 – 2023 și Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia.

De asemenea, proiectul menționat este elaborat în conformitate cu prevederile Directivei Parlamentului și a Consiliului European nr.42 din 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului și ale Protocolului privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, cunoscută drept Convenția Espoo.

Scopul major al evaluării strategice de mediu constă în identificarea și evaluarea efectelor asupra mediului ale anumitor planuri și programe în timpul elaborării și înainte aprobării acestora. Decizia de aplicare a evaluării strategice de mediu se adoptă în cazul în care s-a stabilit că planul sau programul poate avea un impact semnificativ asupra mediului și/sau a populației, prin examinarea lui individuală sau determinarea în prealabil a tipurilor de planuri și programe care necesită efectuarea evaluării strategice de mediu.

Timp de peste 20 de ani instrumentul principal de evaluare și prevenire a efectelor negative asupra mediului a fost expertiza ecologică reglementată prin Legea nr.851 din 1996 privind expertiza ecologică, dar în timp s-a dovedit că acest instrument este mai mult decât insuficient pentru realizarea dezideratelor propuse.

Astfel, în 2014 a fost aprobat, iar din 2015 este în vigoare Legea privind evaluarea impactului asupra mediului care se referă exclusiv la proiecte investiționale de infrastructură. Spre exemplu, construcția de fabrici, uzine, iar aplicanții sînt în special operatorii economici care preconizează că o să construiască această infrastructură, iar eventualul impact negativ... cu eventual impact negativ asupra mediului.

Evaluarea impactului asupra mediului se realizează la etapa incipientă atunci cînd operatorul economic conștientizează ideea... conceptualizează ideea sa de

afaceri. În timp s-a dovedit că nici evaluarea impactului asupra mediului nu este un instrument suficient pentru prevenirea distrugerii mediului.

Astfel, comunitatea internațională a elaborat instrumentul numit „evaluarea strategică de mediu”, procedură realizată exclusiv pentru planuri și programe prezentate și elaborate de către administrația publică centrală și administrația publică locală fiind în special vorba despre planuri de dezvoltare la nivel republican a unor regiuni, a unor localități sau a unor sectoare.

Evaluarea strategică de mediu se efectuează pentru planuri și programe elaborate în domeniile agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, transporturi, gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor acvatice, comunicații electronice, turism, sectorul financiar, planificarea urbană sau rurală, inclusiv documentația urbanistică.

Prevederile acestei legi nu se extind asupra planurilor și programelor ale căror scop este asigurarea necesității apărării naționale sau lichidarea consecințelor situațiilor excepționale. De asemenea nu se aplică documentelor din domeniul financiar și bugetar.

Trebuie să menționez că evaluarea strategică de mediu, la fel ca și evaluarea impactului asupra mediului, se realizează inclusiv în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte de origine sau parte potențial afectată.

Implementarea legii va minimaliza impactul unor proiecte și activități asupra mediului înconjurător și va contribui la reducerea cheltuielilor pentru restabilirea ecosistemelor.

Finanțarea elaborării planurilor sau programelor și raporturilor de mediu se efectuează din contul bugetului de stat sau celor locale în funcție de nivelul de aprobare a actului.

Beneficiile proiectului constau în stabilirea unui cadru legal adecvat pentru prevenirea, diminuarea și monitorizarea efectelor negative asupra mediului, fapt ce va contribui la recunoașterea răspunderii pentru protecția mediului și sănătatea populației.

Implementarea legii va fi posibilă doar după reorganizarea sistemului instituțional de mediu existent, mecanismul instituțional reorganizat trebuie să prevadă atribuții, drepturi și obligații bine determinate, fără suprapuneri în activități cu subdiviziunile din cadrul structurii centrale de mediu.

Reorganizarea sistemului instituțional se va realiza prin crearea unei direcții specializate în cadrul Ministerului Mediului, cu delimitarea clară a funcțiilor în procesul de reformă a sectorului de mediu care urmează a fi realizat anul viitor împreună cu reforma centrală a administrației publice centrale.

Mulțumesc.

Aștept întrebările dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule ministru.

Și în continuare, întrebări în adresa dumnealui.

Domnule Smirnov,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Eduard Smirnov:

Спасибо.

Господин министр,

Вот когда разрабатывают законопроекты, как правило, разработчик делает так, чтобы это было удобно для чиновника. И вот ваш документ, по моему мнению, значительно бюрократизирует процесс разработки программ и планов. Под ту базу, которая предлагается вами, можно подвести практически любой проект, ввиду чего ваше министерство станет просто монстром, координатором всего и вся. Разве нельзя это решать в рамках простого ведомственного согласования без выдачи новых документов? Ведь все установленные законом экологические сертификаты и так выдаются.

Вот смотрите, у вас в статье 5 пункт 2 вы предлагаете 14 документов давать тем, кто будет обращаться к вам за экологической оценкой. Разве это правильно?

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Smirnov,

Din păcate, în ultimii 25 de ani, Ministerul Mediului a fost ca un iepuraș în structura administrației publice centrale și mă îndoiesc că din iepuraș o să se transforme deodată în monstru, trebuie să mai treacă niște etape.

Din păcate instrumentele insuficiente care au existat în Republica Moldova ca să prevenim proliferarea, ca să prevenim poluarea mediului ne impun, și avem angajamente internaționale în acest sens, inclusiv pentru control transfrontalier al activităților pe care ni le realizăm noi, ca la etapa preventivă atunci când cineva conceptualizează un plan să vină la Ministerul Mediului și să vedem dacă acest plan din domeniile pe care le-am expus nu vor avea efect negativ asupra mediului.

Considerăm că este o acțiune salutară, este o acțiune care și-a dovedit deja viabilitatea timp de mai mulți ani în statele Uniunii Europene și s-a demonstrat inclusiv în măsuri cantitative, care pot fi cuantificate, că astfel de acțiuni au ajutat la prevenirea poluării mediului.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Smirnov,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Eduard Smirnov:

Второй вопрос, господин министр. Вот ваш проект был контрассигнован кем? Значит, Министерство иностранных дел и европейской интеграции – понятно, министр окружающей среды – вы, это понятно, министр здравоохранения... Ну, если надо было министру здравоохранения, почему Министерство регионального развития и строительства не контрассигновало этот проект? Ведь это их, в общем-то, прямые вопросы. И почему нет мнения местных сообществ, которые и являются бенефициарами многих программ и планов?

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc, domnule deputat.

Dumneavoastră știți că opera pe care o realizăm la Guvern este una comună. Atunci când elaborăm o lege, o trimitem la avizare la toate autoritățile publice centrale, fără excepție, și, respectiv, avem avize pozitive. Apropo, a fost cred una dintre cele mai ușoare legi pe care le-am adus la Parlament și, respectiv, inclusiv avem avizul pozitiv și susținerea parenetică a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, dar și a celorlalte ministere care înțeleg foarte exact, inclusiv administrațiile publice locale și avem încheierea pozitivă a celor de la CALM, că astfel de acțiuni, chiar dacă par foarte sofisticate, chiar dacă parcă avem proceduri suplimentare, vin să ajute în ordonarea acestor proceduri, care, din păcate, în Republica Moldova nu au existat, iar efectele nefaste asupra mediului le putem vedea la suprafață.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Cobzac,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule ministru,

Am doar o singură întrebare pentru dumneavoastră. Spuneți-mi, vă rog, cei care au avut proiecte și au obținut acte permissive de la Ministerul Mediului în condițiile Legii privind evaluarea impactului asupra mediului, ce-i cu aceste documente? Ele vor rămâne valabile peste un an sau nu?

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, eu vreau să facem o deosebire foarte clară între Legea privind evaluarea impactului asupra mediului și Legea, despre care discutăm astăzi, privind evaluarea strategică de mediu. Este foarte simplu, chiar dacă limita poate nu este sesiza... Pentru evaluarea impactului asupra mediului avem de obicei proiecte, proiecte tehnice, așa cum le știm noi, vreau să construiesc o fabrică, vreau să construiesc o uzină, la momentul incipient merg la Ministerul Mediului, fac consultări publice, după care, în momentul în care toate lucrurile sînt OK, obții un acord de mediu.

Pentru evaluarea strategică de mediu, de exemplu, Consiliul raional Hîncești va gândi să-și realizeze un Program privind gestionarea integrată, nu știu, a solurilor pentru agricultură, pentru deșeuri, pentru altceva. Acest plan, acest concept va veni la Ministerul Mediului, noi îl vom evalua, ca să conceptualizeze cu dezideratele pe care le avem în domeniul mediului.

Iar dacă este vorba despre acțiuni care ar putea să aibă un anumit impact și pentru România, că vorbim despre Prut la Hîncești, atunci acest document va trebui consultat, comunicat pe canale oficiale diplomatice părții române, România are aceeași lege, Ucraina o va dezvolta acum, pentru că are exact aceleași obligații

ca Republica Moldova, se ... această sinergie transfrontalieră și, respectiv, va fi realizat acest lucru.

Pentru perioada tranzitorie nu există absolut nici o problemă. Important este ca toată lumea să înțeleagă că în momentul în care dezvoltăm mecanismul de evaluare a impactului asupra mediului și evaluarea strategică de mediu dispare expertiza ecologică care este încă o reminiscență în momentul în care noi realizăm acest lucru. Desigur că va fi o altă formă a Ministerului Mediului, a Agenției de Mediu. Vă spunem și despre creșterea capacității pe dimensiunea instituțională.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnul Grigore Cobzac:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Lipskii.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Oleg Lipskii:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Am așa o întrebare către dumneavoastră. Uitați-vă, Moldova este o țară destul de mică, România și Ucraina sînt țări cu teritorii mai mari, asta e clar, la noi distanța cel mult cred că de la vest spre est sau de la est spre vest în jur de 150 pînă la, nu știu, 170 de kilometri poate ajunge, da, cel mult cred că. În acest caz dacă o să decidă, să zicem, România sau Ucraina că noi nu avem voie să construim, fiindcă o să afecteze teritoriul lor transfrontalier, deci dacă noi vorbim de această lege de control transfrontalier ecologic, n-o să ne împiedice aceasta să dezvoltăm economia?

Uitați-vă, dimineață am început mai ... Întrebarea mai continuă. Dimineață am început că Compania spaniolă „Union Fenosa” sau „Gas-Fenosa”, cum ea se numește acolo, ea ne impune niște prețuri excesive deja la energia electrică dinăuntru. Alte țări, dintr-o parte, din alta, pot să ne împiedice tot să dezvoltăm economia. Și atunci unde noi mergem? Iată întrebarea asta mă frămîntă destul de mult.

Domnul Valeriu Munteanu:

Da. Mulțumesc foarte mult.

Exact aceleași temeri trebuie să le avem noi legate de anumite activități pe care le au vecinii noștri. Trebuie să recunoaștem, în România lucrurile stau altfel, România este membru al Uniunii Europene. Toate documentele despre care discutăm noi și avem, iată, temeri în Parlamentul Republicii Moldova, România le implementează cu succes demult și le raportează în plan european.

Din păcate, discuția și dialogul nostru este mai dificil cu Ucraina. Iar exemplul cel mai pregnant în acest sens este nodul hidrografic de la Novodnestrovsk, acolo unde, din păcate, sîntem nesocotiți, iar efectele nefaste de pe urma beneficiilor economice pe care le obține Ucraina de la exploatarea acestui nod hidrografic le are Republica Moldova avînd în vedere secătuirea resurselor de apă pe fluviul Nistru.

Anume adoptarea acestei legi în Republica Moldova, dar și Ucraina este obligată, avînd în vedere dezideratele sale europene, să realizeze acest lucru și este într-o viteză mare să realizeze, va crea o sinergie care va garanta pentru toți și pentru fiecare exact aceleași drepturi prietenoase mediului.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Lipskii,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Oleg Lipskii:

Eu cred că a doua întrebare și precizare împreună. Totuși, cine stabilește impactul acesta transfrontalier în această condiție? Cine stabilește? Și încă o dată repet, Ucraina și România sînt țări mai mari, cu mult mai mari decît Moldova. Cum noi putem influența aceste țări să nu ... în această condiție?

Domnul Valeriu Munteanu:

În momentul în care Republica Moldova are adoptată această lege, iar noi vom considera că un program sau dacă este vorba despre cealaltă lege, un proiect de infrastructură va afecta Republica Moldova, ... iar noi nu am fost somați sau noi nu am fost consultați în acest sens, există instrumente clare, prevăzute de Legea privind evaluarea impactului, dar și de Legea privind evaluarea strategică de mediu, prin care noi vom cere socoteală României și, respectiv, Ucrainei pentru acțiuni sau inacțiuni în acest sens.

În momentul în care lipsește cadrul legal din Republica Moldova, este imposibil să facem acest lucru unilateral privind doar în grădina vecinilor noștri.

Domnul Oleg Lipskii:

Domnule ministru,

O precizare.

Deci ... ei pot să ne blocheze toată activitatea pe teritoriul nostru. Fiindcă, vă spun, încă o dată repet, noi sîntem o țară mică, 170 de kilometri de la vest spre est, în cea mai largă parte a țării, da, dar și mai puțină distanță avem. Pot să ne blocheze ... tot lucrul nostru, toată economia, toate construcțiile, o să spună că cade sub incidența transfrontalieră și gata.

Așa este sau nu? Numai spuneți asta. Așa este, pot să blocheze sau nu?

Domnul Valeriu Munteanu:

... Nu există instrumente prin care România sau Ucraina ar putea bloca o activitate în Republica Moldova în momentul în care această activitate corespunde

legislației naționale din Republica Moldova, dar și dezideratelor general acceptate în Europa privind standardele de mediu. În momentul în care noi construim o magistrală de apă, una de sanitație, linii electrice, orice alte fabrici și uzine în Republica Moldova, nu există nici o problemă.

Desigur că dacă noi vom vrea să amplasăm pe Prut sau, respectiv, pe Nistru vreo hidrocentrală care funcționează pe bază, nu mai știu care, nucleară, ceva de genul acesta, desigur că va trebui să avem discuții foarte mari cu vecinii.

Dar eu nu cred că noi avem și nu cred că statul Republica Moldova are vreun astfel de plan, de proiecte de infrastructură atât de periculoase. De fiecare dată gândiți-vă exact același lucru invers, iar vă spuneam exemplul Ucrainei care, iată, în ultimii 5 ani de zile, a dezvoltat intens, unilateral și fără să ne bage în seamă ... nodul hidrografic de la Novodnestrovsk este un exemplu ... care trebuie să ne pună pe gânduri și să ne oblige cât mai repede să dezvoltăm aceste instrumente și să le facem operaționale, nu doar declarative în momentul în care apare legea, ca să putem răspunde adecvat, pentru că după aceea ne întâlnim cu Ucraina să discutăm aceste chestiuni pe platformă internațională a convențiilor internaționale, în momentul în care toată lumea și-a dezvoltat infrastructura.

În momentul în care nu ai, pardon, infrastructura și legislația, în momentul în care nu ai făcut acest lucru, nu poți să ceri socoteală, inclusiv Ucrainei, dacă nu ți-ai făcut tu temele.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Lipskii,

Mai aveți o precizare careva, nu?

Domnule Sorocean,

Prima întrebare, vă rog.

Domnul Victor Sorocean:

Mulțumesc.

Eu mă refer la articolul 4 alineatul (1) și alineatul (4). Interesant care autoritate competentă va realiza aceste evaluări ale Strategiei de mediu și care va fi costul ei? Experții vor fi remunerați sau nu?

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc, domnule Sorocean.

Întrebarea dumneavoastră este una pertinentă. ... Cu adevărat, cei care vor realiza aceste proceduri privind evaluarea strategică de mediu, fie că este vorba despre ... o administrație publică centrală, un minister, un departament, fie că este vorba despre administrația publică locală, consiliul raional, județean sau o primărie, va trebui să aibă anumite cheltuieli pentru realizarea acestor documente.

Eu declar de la tribuna Parlamentului că acestea sînt unicele cheltuieli care va implica această lege.

Dar, cu siguranță, indubitabil, neîndoios, aceste cheltuieli merită să fie realizate pentru ca noi pentru toate și pentru fiecare proiect să ne asigurăm ... că sînt prietenoase mediului. Este vorba de cheltuieli de personal, că va trebui să

plătim unui funcționar care va realiza acest dosar pe care-l va prezenta, nimic mai mult, dar riscurile în momentul în care sînt nesocotite principiile generale de mediu pot fi foarte mari, iar exemple din Republica Moldova și din afara Republicii Moldova pot fi aduse cu duiumul.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Sorocean,

Vă rog, a doua întrebare.

Domnul Victor Sorocean:

Da. O precizare. Eu n-am înțeles, eu vorbesc despre evaluarea strategică, nu despre aceea că va veni un agent economic sau cineva pentru a evalua un obiect, eu vorbesc ... la nivel de țară. Vor fi surse financiare din bugetul de stat sau vor fi alte surse?

Domnul Valeriu Munteanu:

Din bugetul de stat sau din bugetul local, în funcție de aplicant, în funcție de cel care vine să solicite această procedură.

Respectiv, dacă vorbim despre Ministerul Agriculturii și Industrii Alimentare sau ... despre alt minister, va trebui să aibă o persoană pregătită, un șef de direcție sau cine va realiza ... aceste lucruri, exact aceleași paradigme funcționează ... în toată Europa și nu există nici o problemă.

Ministerul Mediului își asumă responsabilitatea ca în etapa a doua, după adoptarea acestei legi, să școlarizăm, să realizăm cursuri interactive prin care vom explica și îi vom școlariza pe cei din administrația publică centrală și din administrația publică locală, le vom da modele, ne-a părut foarte greu și inclusiv... Legea privind impactul negativ asupra mediului, dar în momentul în care am lucrat, am văzut că nu este chiar atît de complicat. Am făcut modele, le-am prezentat oamenilor și nu a fost nici o problemă.

Pardon, vorbeam de Legea privind evaluarea impactului asupra mediului.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog, domnule Sorocean, continuați.

Domnul Victor Sorocean:

Da. Eu bănuiesc că totuși implementarea acestei legi va fi complicată, din punctul meu de vedere că, înțelegeți, primim legile pentru ceea ce vor lucra ele, dar nu pentru ceea ce va fi legea primită.

Mai mult decît atît, ce se referă la administrația publică locală de nivelul I, acolo sînt multe și multe probleme. Sînteți de acord cu mine că acolo sînt mai multe probleme decît în alte localități sau în alte raioane ale țării?

Înțelegeți, ce depinde de finanțare, ce depinde de sursele locale, nu putem impune noi autoritățile publice locale să finanțeze aceasta sau aceea. Asta este competența strict a consiliului local.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule deputat Sorocean,
Onorat Parlament,

Toată lumea cunoaște că capacitatea unităților din administrația publică centrală din Republica Moldova, dar și a celor de nivel regional și local este una scăzută, avînd în vedere o paradigmă veche pe care o avem. De aceea noi ne-am angajat și, cu siguranță, acest lucru va fi discutat la începutul anului viitor în Parlament privind creșterea capacității ministerelor, agențiilor, după care vom ajunge și la nivel regional, și local, astfel încît aceste unități: primăriile, consiliile raionale sau cum vor rămîne în viitor, să aibă capacitate pe toate dimensiunile, pentru că acum capacitatea scăzută este și pe dimensiune financiară și juridică, pe toate dimensiunile, iar acest lucru de mediu va fi unul din dimensiunile care trebuie să fie fortificate.

În momentul în care într-o primărie cu 700 de oameni toate lucrurile stau prost, ... și acest domeniu nu este acoperit. În momentul în care vom crește capacitatea prin anumite reforme pentru această primărie și aceste aspecte, cu siguranță, vor fi reflectate și crescute.

Doamna Liliana Palihovici:

Ultima precizare, domnule Sorocean, vă rog.

Domnul Victor Sorocean:

Eu încă a doua întrebare n-am adresat-o.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu, dumneavoastră ați avut a doua întrebare.

Domnul Victor Sorocean:

Nu. Asta n-a fost întrebare, asta a fost precizare la prima întrebare.

Doamna Liliana Palihovici:

Precizare la precizare.

Vă rog, nu pierdeți timpul și adresați întrebarea.

Domnul Victor Sorocean:

Da. Încă o întrebare. Bineînțeles, că proiectul acesta este elaborat în baza Acordului de Asociere, ... înțeleg lucrul acesta.

Dar spuneți, vă rog, unde mai funcționează acest mecanism în țările... da, și care este costul implementării acestui proiect?

Domnul Valeriu Munteanu:

Funcționează în toate țările Uniunii Europene, mai la vest de Republica Moldova funcționează acest lucru, cu diferite... de la un an, doi pînă la cîțiva ani de cînd a fost adoptată și funcționează această lege.

Nu există o evaluare foarte clară, am spus, există costuri doar pentru școlarizare, pe care noi ni le asumăm, după care omul va lucra în direcția de politici a ministerului și va prezenta acest lucru, deci nu va trebui să vină funcționari suplimentari ... în acest sens, exact aceiași funcționari vor realiza și aceste lucruri.

Domnul Victor Sorocean:

Ultima precizare. Eu sînt de acord cu acest proiect, vă susțin.

Dar, totuși, propun pentru lectura a doua, după mine, trebuie de mai concretizat acele articole care se referă la administrația publică locală de nivelul întâi, dar poate și al doilea.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Aveți perfectă dreptate. În formula și în forma în care există astăzi anumite primării în Republica Moldova nu-și pot duce această sarcină pe care au primit-o din partea statului și vă spuneam și acest proiect nu trebuie privit individual, trebuie privit într-o armonie cu alte deziderate pe care ni le-am propus noi la nivel central, regional și local.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Voronin,

Vă rog.

Domnul Vladimir Voronin:

Da. Domnule Munteanu,

Ar fi fost... nici mata n-ai fost să înțelegi, nici eu, dacă nu ți-ai fi pus o întrebare. Noi sîntem colegi deja cu stagiul mare.

În primul rînd, am o nemulțumire și demult te-am așteptat în Parlament să-ți expun această nemulțumire. Mata, în anul acesta, ne-ai stricat nouă, vînătorilor, sezonul de vînat și aceasta nu se uită și nu se iartă, să ții minte.

Domnul Valeriu Munteanu:

Ce-o să-mi faceți?

Domnul Vladimir Voronin:

La momentul... nu, la momentul respectiv am să-ți fac ceea ce faceți voi cu Șalaru, am să facem cu mata. Dar întrebarea constă într-aceea: această lege-cadru o să aibă retrospectivă față de situația creată la... în „Новоднестровская ГЭС”?

Domnul Valeriu Munteanu:

Legat de... primul lucru pe care mi l-ați spus, domnule Voronin, legat de restricționarea condițiilor pentru vînătoare, că v-am stricat vînătoarea, eu cred că dumneavoastră ... experiență pe care o aveți trebuie să recunoașteți, inclusiv personal ați contribuit foarte mult la degradarea sistemului cinegetic din Republica

Moldova tutelînd această Asociație a vînătorilor și pescarilor din Republica Moldova, unică în Europa care deține un monopol și acest lucru a dus la secătuirea faunei sălbatice din Republica Moldova.

Ori astăzi, domnule Voronin, dumneavoastră știți foarte exact, avem cei mai mulți vînători pe cap de locuitor din întreaga Europă și cea mai puțină faună. Dumneavoastră vă amintiți cînd erați la Anenii Noi acum 35 sau 40 de ani cîți iepuri erau și cîte altceva, acum au rămas de 10 ori mai puțin.

Numărul vînătorilor a crescut, avem un monopol, monopolul știm ce aduce în toate domeniile, iar noi nu am reușit să ne modernizăm. De frica dumneavoastră, domnule Voronin, și altor mai mari care au tutelat această societate a vînătorilor și pescarilor nu s-a dezvoltat acest sistem. Iar ceea ce a explodat la „Pădurea Domnească” este foarte clar.

Eu, în calitate de ministru al mediului, știu foarte exact că avem nevoie de cîteva lucruri: să demonopolizăm acest lucru, să creăm domenii de vînătoare și după aceea această faună sălbatică va regenera.

Iepurile dacă găsește o iepuroaică el știe ce să facă, nu este nici o problemă. Important este că pe acolo să nu fie... noi avem în raioane, domnule Voronin, 3 vînători la un iepure. Este imposibil acest lucru. Toată lumea înțelege acest lucru și eu sînt absolut sigur că vînătorii de bună-credință, nu braconieri, pentru că limita în Republica Moldova dintre braconieri și vînători este foarte strînsă.

Vă aduc dumneavoastră personal și întregului Parlament, dacă vrea, toate rapoartele de anul trecut ale Inspectoratului Ecologic de Stat care vor demonstra că 90% din toți braconierii care au fost depistați la braconaj erau și membri ai Asociației vînătorilor și pescarilor. Este un desfrîu total. Haideți să lăsăm în pace acest domeniu să nu-l mai tutelăm politic și o să vedeți că o să regenereze.

Regretul meu cel mai mare este că și actualul Președinte ales al Republicii Moldova are aceeași viziune ca și dumneavoastră, este un împătimit al vînătorii, dar noi nu vom ceda presiunilor și în continuare vom realiza acțiuni de însănătoșire a acestui domeniu.

Legat de această lege, cu adevărat, ați punctat și iarăși sînt absolut sigur că experiența vă indică, anumite lucruri pentru Novodnestrovsk nu vor mai putea să fie revăzute. Dar rezerva cea mai mare a Republicii Moldova, și dumneavoastră cunoașteți acest lucru foarte bine, este legată de proprietatea pe care o are Republica Moldova și a cedat-o foarte ușor sau a lăsat să se înțeleagă că este cedată, legată de cîteva zeci de hectare acolo la interferența, la granița cu Ucraina și în momentul în care noi ne vom face temele pe acest lucru și vom demonstra că este pămîntul nostru, atunci Ucraina va demonstra.

Din păcate, anumite acțiuni ale unor guverne anterioare și există documente foarte clare, aceasta este deja altă dimensiune, trebuie să-și spună punctul de vedere inclusiv procuratura, altceva, noi trebuie să insistăm că pămîntul este al Republicii Moldova, atunci Ucraina va discuta.

În momentul în care noi în continuare vom lăsa cu delăsare, haideți să lăsăm Ucraina, să n-o supărăm pe subiectul de la Novodnestrovsk, poate vom putea să închidem cu ei alte subiecte, atunci cu trecerea la fiecare an ei vor deveni tot mai stăpîni și mai stăpîni și tot mai puțin ne vor băga în seamă acolo.

Scuzați-mă că atît de implicat v-am răspuns la aceste...

Doamna Liliana Palihovici:

Și laconic.

Domnule Voronin,

Precizare, dacă aveți.

Domnul Vladimir Voronin:

Poate prea mult a vorbit, dar nimic concret. Și la Novodnestrovsk, vedeți că domnul Munteanu nici o dată n-o să devină ministru adevărat, pentru că el îi politizat pînă de unde trebuie și unde nu trebuie. Problema constă într-aceea că ar fi bine ca să numiți, să intrați cu material de anchetă pe tema cine și în ce mod a dăruit acele 17 hectare de pămînt Ucrainei, despre care dumneavoastră ați vrut să spuneți, dar n-ați spus. Ar fi bine să faceți acest lucru... nu-l faceți. Iată cît timp a trecut de cînd noi nu sîntem la guvernare.

Dar cu vînatul dumneavoastră n-ați înțeles nici întrebarea și nu înțelegeți nici sensul acesta. Faceți o revizuire a vînătorilor. Cine vă interzice? Faceți modificări că aceste organizații obștești, cît n-ar fi ele de obștești, ele se supun unor legi și unor mecanisme care sînt posibil de regulat, da, ca să știți la concret dacă nu știți că în timpurile cînd noi eram la conducere, noi importam animale sălbatice pentru a le înmulți aici în Moldova, dar nu le împușcam, domnule ministru.

De aceea nu duceți lumea în eroare și nu vorbiți povești. Și Voronin nu vînează nici o dată nimic ceea ce nu se cade de vînat. Mai mult decît atît, eu nici cu iepurii, nici cu căprioarele, nici cu păsările nu mă leg nici o dată. Eu stimez lumea animalieră și pentru un vînător adevărat nu contează ca eu să vin cu trofee de la vînat, eu să văd aceste animale cum ele liber în pădure sau în cîmp, sau unde ele sunt, unde ele trăiesc. Asta-i scopul unui vînător adevărat, dar nu...

Carne în magazin, în surepmarketuri du-te și-ți cumpără, da nu în pădure.

Domnul Valeriu Munteanu:

Este adevărat, în același timp toată lumea a văzut foarte clar înregistrări clare unde mai marele acestei asociații unice în Republica Moldova a vînătorilor și pescarilor omoară fără noimă, cu armă fără limitator 80 de gîște lăudîndu-se cu acest lucru, iar în perioada în care dumneavoastră ați fost președinte dumnealui întotdeauna putea să deschidă orice birou din Republica Moldova lăudîndu-se cu protecție din partea dumneavoastră. Acesta face alt lucru.

Ca că fac o precizare foarte clară. Nu Guvernul în perioada în care dumneavoastră ați fost președinte a permis înstrăinarea sau cvaziînstrăinarea acestor terenuri pentru Ucraina, un Guvern după ce dumneavoastră ați fost președinte.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamna Bodnarenco.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Господин министр, безусловно, закон важный и нужный. Как по вашему – практическое применение этого закона поможет ли решить проблему шестнадцатилетней давности? Я имею в виду строительство очистных сооружений в городе Сорока, которые достаточно серьезный урон окружающей среде наносят в настоящее время.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Doamnă deputat,

Dumneavoastră cunoașteți și în sala asta mai există minimum 10 oameni care cunosc foarte exact trasabilitatea acestei probleme de la Soroca.

Eu declar de la tribuna Parlamentului, în cunoștință de cauză, că astăzi Soroca nu are o stație de epurare din cauza luptelor lăuntrice intestinale în cadrul primăriei și consiliului local Soroca care au făcut ping-pong cu anumite proiecte care... ofertele care au fost formulate, prezentate, găsite, au fost declinate avînd în vedere sau primînd imperativele politice locale.

Toată lumea să înțeleagă că în momentul în care s-a început construcția în Republica Moldova a stației de epurare de tip ZUC, s-a început în Soroca și în Orhei. Cei de la Orhei o au, o folosesc și o extind acum pentru localitățile din jur. Soroca a filosofat și filosofează în continuare și, din păcate, trebuie să constat că discuțiile continuă, lupta dintre primar, consiliu continuă în localitatea Soroca, iar noi sîntem nu impasibili, dar noi nu ne putem implica în momentul în care vom veni noi și vom construi acest lucru.

Ei trebuie să se înțeleagă între ei cu administrația „Apă-Canal”, primarul cu consiliul să spună foarte exact că soluția pe care am propus-o este OK și atunci în pace și în liniște, cînd săbiile sînt puse în teacă, poți să construiești stație de epurare.

În momentul în care campania electorală a trecut de 2 ani, iar ei se bat mai rău decît în campania electorală, chiar este foarte complicat să realizezi, iar din păcate ostatici rămîn cetățenii care au de suferit foarte mult din urma acestor acțiuni iresponsabile.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă Bodnarenco,

Vă rog, a doua întrebare sau precizare.

Doamna Elena Bodnarenco:

Nu, vreau să-i mulțumesc domnului ministru pentru răspunsul oferit.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Boțan,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

Domnule ministru,

E incontestabil, această lege este una necesară. Mai mult decât atât și reprezentanții opoziției conștientizează acest lucru, manifestă ...expres pentru susținerea proiectului, sperăm și la procedura de vot va fi aceeași poziție. Întrebarea constă în faptul, dacă prin acest proiect agenții economici care efectuează diferite activități legate ... care au impact asupra mediului, inclusiv extragerea zăcămintelor naturale, activitatea acestora va fi cumva reglementată astfel ca să nu aibă un impact negativ asupra mediului?

Domnul Valeriu Munteanu:

Există o lege, care, spuneam, a fost aprobată în 2014, ea este în vigoare din 2015, care se numește Legea privind evaluarea impactului asupra mediului. Această lege exclusiv sau în mod majoritar se referă la proiectele pe care le prezintă operatorii economici. Pentru că există, de exemplu, dacă e un proiect de infrastructură mare de apă, proiectul și-l face, de exemplu, Ministerul Economiei sau cum avem acum gazoductul Iași-Chișinău sau Ungheni-Chișinău, evident că aplicantul este administrația publică centrală, dar în principiu sînt operatorii economici.

Această lege vorbește, Legea privind evaluarea impactului asupra mediului, despre proiecte fabrici, uzine, inclusiv despre care ați vorbit dumneavoastră. Legea privind evaluarea strategică de mediu vorbește despre proiecte, strategii, planuri care, în general, le realizează APC-ul și APL-ul în funcție de necesitățile pe care le are strategice și de programare.

Pentru că trebuie să recunoaștem inclusiv lipsa de viziune programatică ne-a jucat festa în ultimii 20 de ani. Acum trebuie să le articulăm, să le scriem pe hîrtie, iar după ce le-am scris pe hîrtie, să mergem să găsim banii. În momentul în care nu le-am scris, nu le-am articulat este foarte complicat să vii deodată cu banii în acest sens.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Boțan,

Vă rog, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc mult pentru răspuns.

Consider că era nevoie de o asemenea specificare, ca să fie clar care este impactul unei legi și al alteia. De asemenea vă doresc mult succes în activitate.

Și vă mulțumesc pentru răspuns.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc, domnule ministru.

Nu mai sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Vă rog, doamnă Ivanov, prezentați raportul comisiei.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege privind evaluarea strategică de mediu, inițiativă legislativă a Guvernului, și comunică următoarele.

Proiectul de Lege privind evaluarea strategică de mediu este elaborat în conformitate cu prevederile Directivei Parlamentului și Consiliului European 2001/42 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului și Protocolului privind evaluarea strategică de mediu al Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo).

Protocolul, deci vreau să vin cu o precizare, a fost semnat încă în 2007 și acest proiect de lege era, practic, pregătit deja în 2009.

Scopul prezentului proiect este instituirea unui cadru juridic de efectuare a evaluării strategice de mediu în vederea asigurării unui nivel înalt de protecție a mediului, prevenirii și diminuării impactului negativ asupra mediului și sănătății populației de la efectele anumitor planuri și programe.

Evaluarea strategică de mediu constituie un instrument folosit în mod sistematic de către organele decizionale, care contribuie la integrarea considerentelor de mediu în procesul de luare a deciziilor, conduce la identificarea măsurilor specifice de ameliorare a efectelor nedorite asupra mediului și sănătății populației la cel mai înalt nivel decizional.

Evaluării strategice de mediu sînt supuse proiectele planurilor și programelor, care urmează să fie elaborate de o autoritate publică și aprobate de Guvern sau adoptate printr-o procedură legislativă de către Parlament, iar în cazul unor planuri sau programe de nivel local elaborate și aprobate de o autoritate a administrației publice locale de nivelul al doilea.

Conform proiectului de lege, evaluarea strategică de mediu se propune a fi efectuată pentru planurile și programele elaborate în următoarele domenii: agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, industrie, transport, gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor acvatice, comunicații electronice, turism, folosința funciară, planificarea urbană și rurală (documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, inclusiv planurile și programele de amenajare a teritoriului național, regional, raional și planurile urbanistice generale). Procedura de evaluare strategică de mediu prevede cîteva etape și anume: determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, evaluarea raportului privind evaluarea strategică de mediu și coordonarea raportului privind evaluarea strategică de mediu cu autoritățile publice, cu publicul interesat și emiterea avizului de mediu. De asemenea, proiectul reglementează relațiile în domeniul consultărilor transfrontaliere asupra planurilor și programelor.

Totodată, în opinia comisiei, se cere a fi precizată procedura de notificare, prevăzută în articolul 11 din proiect, în cazul în care s-a constatat că realizarea planului sau programului pe teritoriul Republicii Moldova poate avea efecte semnificative pentru mediul unui alt stat și vice versa, în cazul în care Republica Moldova este parte posibil afectată. La fel, se propune de stipulat expres

obligativitatea inițiatorului de a informa autoritățile despre inițierea procedurii de elaborare a planului sau programului.

Atât obiecțiile menționate, cât și cele parvenite din partea Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului vor fi examinate în procesul de pregătire a proiectului pentru lectura a doua. Majoritatea comisiilor permanente au avizat pozitiv proiectul de lege în cauză, iar Comisia drepturile omului și relații interetnice propune respingerea acestuia.

Reieșind din cele expuse, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cu majoritatea voturilor membrilor aleși, propune proiectul de Lege nr.329 din 20.07.2016 privind evaluarea strategică de mediu spre examinare și aprobare în prima lectură.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc, doamnă Ivanov.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei. Aici se încheie dezbaterile pe marginea proiectului de Lege privind evaluarea strategică de mediu, înregistrat în Parlament cu nr.329 în data de 20 iulie 2016.

Următorul proiect pe care îl vom dezbate este proiectul înregistrat sub nr.424 în 16 noiembrie 2016, inițiativă a patru deputați: Andronachi, Bejan, Răducan, Creangă, proiectul de Hotărîre cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor.

Vă rog, domnule Creangă, să prezentați proiectul în numele autorilor.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Onorat Plen,

Conform Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative nr.229 din 23 septembrie 2016, a fost modificată Legea nr.131 privind achizițiile publice. Reieșind din modificările operate, rezultă că în subordinea Parlamentului urmează a fi creată Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor, care trebuie să funcționeze începînd cu 1 ianuarie 2017.

Conform articolului 75 alineatul (9), prin hotărîrea Parlamentului urmează a fi aprobat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea agenției, structura și efectivul-limită al acesteia. Întru executarea prevederilor legale menționate, a fost elaborat proiectul de hotărîre a Parlamentului prin care se propune instituirea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, stabilirea efectivului-limită al Aparatului Agenției, precum și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și structurii Agenției.

Proiectul Regulamentului de organizare și funcționare a agenției este structurat în cinci capitole.

În primul capitol „Dispoziții generale” sînt descrise principiile și cadrul juridic în care agenția își realizează competențele și atribuțiile. În mod special este accentuată autonomia instituției și independența față de autoritățile publice sau private.

Un alt capitol „Organizarea activității” include descrierea și aprecierea activităților generale, precum și statutul personal al agenției, atribuțiile manageriale ale directorului general al agenției, armonizate cu statutul de consilier de soluționare a contestațiilor al acestuia, drepturile, obligațiile și cadrul de competențe în care își exercită atribuțiile consilierul de soluționare a contestațiilor, statutul și atribuțiile Colegiului Agenției ca organ participativ la luarea deciziilor.

O atenție specială în acest capitol este acordată statutului consilierului de soluționare a contestațiilor. În acest sens, este descrisă clar procedura și criteriile de selectare și numire de către Parlament în funcție, precum și cazurile în care Parlamentul poate revoca un consilier de soluționare a contestațiilor.

Capitolul „Examinarea și soluționarea contestațiilor” descrie pașii procedurali de examinare și soluționare a contestațiilor, precum și soluțiile pe care le poate pronunța ca rezultat Agenția. Acest capitol descrie forma participativă de luare a deciziilor asupra contestațiilor de către comitetele compuse din 3 consilieri care au independență integrală în luarea deciziilor.

Capitolul „Transparența activității Agenției” descrie formele de raportare publică a rezultatelor activității Agenției, precum și angajamentul acesteia de a asigura integral transparența în procesul decizional.

La capitolul „Dispoziții finale” este de menționat prevederea că dispozițiile regulamentului vor fi completate cu prevederea reglementărilor de funcționare internă a instituției, fapt care va permite o mai mare flexibilitate întru asigurarea evidenței activității.

Proiectul de hotărâre propune un efectiv-limită al aparatului Agenției în număr de 30 de unități, cu un fond de retribuire a muncii, conform legislației în vigoare, divizat în consilieri de soluționare a contestațiilor care vor funcționa în comitete, 3 subdiviziuni cu statut de direcție și 3 cu statut de serviciu autonom în cadrul Agenției.

Obiectivul primordial care se urmărește prin prezentul proiect de hotărâre este crearea unei instituții independente și imparțiale care va face posibilă asigurarea unui proces eficient, transparent și echitabil de soluționare a contestațiilor formulate în procesul achizițiilor publice, implicit asigurarea utilizării cât mai eficiente a banilor publici.

Stimați colegi,

În linii generale, ... aceasta prevede proiectul de Regulament.

Rog susținerea acestui proiect.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog, domnul Sorocean, prima întrebare.

Domnul Victor Sorocean:

Vă mulțumesc.

Spuneți, vă rog, dar cum se compară asta cu reforma care vine degrabă ... la Guvern?

Dintr-o parte reducem ministerele, din altă parte încercăm să creăm o nouă agenție.

Domnul Ștefan Creangă:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Vreau să menționez că această agenție urmează să fie creată sub Parlament, adică sub control parlamentar, ca o autoritate independentă. Acesta este angajamentul Parlamentului, angajamentul Guvernului în raport cu Acordul de Asociere.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Sorocean,

Vă rog.

Domnul Victor Sorocean:

Eu înțeleg foarte bine.

Dar, totuși, sursele financiare vor fi din bugetul de stat?

Domnul Ștefan Creangă:

Da, exact.

Domnul Victor Sorocean:

Sigur. Asta totuși din acel buzunar, înțelegeți? Care este sensul de a reforma Guvernul și de a crea o nouă agenție?

Domnul Ștefan Creangă:

Sensul este... într-adevăr, este necesară o instituție autonomă. Și pentru 2016 a fost bugetat bani în bugetul de stat, însă agenția aceasta nu a fost creată, deoarece urma să facem acest Regulament. Și Comisia economie, buget și finanțe, punându-i, prin lege, atribuții să elaboreze și să implementeze astfel de Regulament, iată, de atîta și sînt în fața dumneavoastră. Este necesară astfel de instituție.

Domnul Victor Sorocean:

A doua întrebare. Care este costul acestui proiect?

Domnul Ștefan Creangă:

Costul acestei agenții sau ce?

Domnul Victor Sorocean:

Da. Acestui proiect, implementarea proiectului.

Domnul Ștefan Creangă:

... Pentru 2016 au fost prevăzute 2 milioane jumătate pentru ... în 4 luni de activitate, iar pentru 2016 urmează să fie bugetat ... în bugetul de stat în jur de 6 milioane de lei.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Sorocean,

Mai aveți? Nu?

Domnule Deliu,

Prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Creangă,

Am câteva întrebări cu referire la organizarea activității, mă refer la personalul Agenției. În punctele 8, 9, 10, 11 dumneavoastră vorbiți, adică dați prevederile legale din cîți consilieri se constituie această agenție – 7, și propuneți ca ei să fie selectați pe bază de concurs de către ... Comisia economie, buget și finanțe, iar mai apoi numiți de către Parlament.

Prima întrebare. Deci vor fi concursuri aparte pentru director general, director adjunct și consilieri sau vor fi pentru toți același concurs?

Domnul Ștefan Creangă:

În momentul cînd va fi aprobat acest Regulament, Comisia economie, buget și finanțe urmează să elaboreze Regulamentul de organizare a concursului și cerințele vor fi separate.

Domnul Tudor Deliu:

Dar cum credeți dumneavoastră, nu ar fi mai bine poate dintîi selectăm, numim consilierii și consilierii, din rîndul lor, își aleg directorul general, directorul adjunct. De ce să ajungem tocmai...?

Domnul Ștefan Creangă:

...Ar fi o soluție, dar ... Legea privind achizițiile publice deja stabilește procedura.

Eu n-am putut să ies din cadrul legal.

Domnul Tudor Deliu:

E clar, am înțeles. Deci să înțeleg că vor fi proceduri ... de selectare aparte pentru director.

Și acum, ați anticipat ceea ce vroiam să întreb, deci la punctul 12 „selectarea consilierilor se face pe baza aptitudinilor și meritelor profesionale, în rezultatul unui concurs deschis, imparțial și transparent”, se vede că aici ar trebui de scris „și a directorului și a directorului adjunct”, fiindcă nu e scris aici, „de către Comisia economie, buget și finanțe”.

... Punct este, dar eu aș continua „Regulamentul de organizare a concursului este elaborat și aprobat de Comisia juridică, eu știu, Comisia economie, buget și finanțe”.

Eu cred că ar trebui de specificat ...

Domnul Ștefan Creangă:

Nu este nici o problemă.

Domnul Tudor Deliu:

... fiindcă ...

Domnul Ștefan Creangă:

Oricum, comisia, la concursurile care le-a organizat pentru Guvernator, pentru membrii Consiliului de supraveghere a Băncii Naționale, de asemenea, a aprobat Regulamentul ...

Domnul Tudor Deliu:

Dar eu cred că dacă ar fi expres aici indicat că ea este responsabilă de elaborarea și aprobarea acestui regulament, cred că nu va împiedica, ba, din contra, va ridica...

Domnul Ștefan Creangă:

Susțin propunerea dumneavoastră.

Domnul Tudor Deliu:

Bine. Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Dudnic,

Prima întrebare, vă rog.

Domnul Corneliu Dudnic:

Da. Mai mult o remarcă. Mulțumesc.

Я хотел сказать что, по моему мнению, такую структуру надо было создавать давным-давно, потому что не было логики в том, что мы имели до этого момента, т.е. агентство, которое проводило закупки, также рассматривало контестаии, которые подавали субъекты, которые участвовали в этих закупках.

Сейчас у каждого экономического агента будет возможность добиваться правды и справедливости уже совсем в другом органе, в другой структуре, которая будет работать автономно, независимо. Я думаю, что все это приведет к тому, что все эти процедуры и осваивание государственных средств будет проходить более транспарентно, и это является одной из наших основных задач.

И вопрос в этом контексте: господин Председатель, если вы можете дать нам пару цифр по статистике – сколько решений Агентства по госзакупкам опротестовывается в течение года? Если у вас есть такие цифры.

Спасибо.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule deputat.

Onorat Plen,

Vreau să vă aduc la cunoștință că procedural se desfășoară în jur de 9 mii de proceduri de achiziții publice pe an. Contestații sînt în jur de 10%, adică plus-minus, în dependență de an. Pentru 2015 noi avem 725 de contestații – 8,2%, pentru 2014 au fost 9 și ceva, aproape 10%, pentru 2016 nu am informația. Sigur că avem contestații ... pentru 2015 din 725 avem 465 respinse, respectiv, 260 acceptate integral sau parțial pe procedurile în cauză.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog, continuați, domnule Dudnic.

Domnul Corneliu Dudnic:

Da. Și ultima întrebare. Вы думаете что количество штатных работников которые будут работать в этом агентстве смогут переварить весь этот объем работы, по вашему мнению?

Domnul Ștefan Creangă:

Da. Eu consider că structura care este propusă va fi funcțională și va reuși să facă față volumului de lucru care va fi prezentat.

Domnul Corneliu Dudnic:

Da. Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Răducan,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Marcel Răducan:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Domnule președinte,

Noi am discutat și în cadrul comisiei, noi sigur vom susține acest proiect de lege, este binevenit, este foarte important și acele cifre care le invocați dumneavoastră demonstrează că din cauza contestațiilor prea dese suferă realizarea proiectelor și valorificarea sumelor considerabil.

Dar vreau să vă adresez o întrebare. Cum credeți dumneavoastră, nu ar fi logic ca pe parcurs să ne întoarcem la întrebarea care am discutat-o mai demult referitor la depozitele de garanție? Deci cel care contestează... în țările vecine este o practică deja bine stabilită, cel care contestează va depune într-un cont anume o sumă, un procent din suma contractului sau contestării și în caz cînd nu se încununează cu succes sau nu are dreptate, pentru faptul că a tergiversat realizarea proiectului, acești bani rămîn în favoarea statului. Cum credeți dumneavoastră?

Domnul Ștefan Creangă:

Eu, stimate domnule deputat, cu siguranță, susțin amendamentul dumneavoastră, de fapt, propunerea dumneavoastră de concept. Și urmează să venim cu o modificare la Legea de bază privind achizițiile publice.

Domnul Marcel Răducan:

Da, da.

Domnul Ștefan Creangă:

Este o practică foarte bună, s-a discutat, cred că mai mulți ani la rând se discută această propunere în mediul achizițiilor publice, a fost o reticență la... acum câțiva ani pentru propunerea aceasta, pentru ca să stimulăm agenții economici să aibă, eu știu, să poată să scrie aceste plângeri și, cu siguranță, noi sîntem la etapa cînd ne permitem să modificăm legea, să introducem acest depozit de garanție pentru contestatari, iar în cazul în care rea intenția demonstrează că se tergiversează proiectele care sînt implementate, să fie aplicată această sancțiune pecuniară.

Eu cred că aici mai discutăm cu Ministerul Finanțelor la subiectul dat și cu mediul de afaceri. Este important mediul de afaceri să cunoască o astfel de propunere și pentru anul următor s-ar putea de inițiat procedura de modificare a legii în sensul pe care-l propuneți dumneavoastră.

Este o propunere care merită susținută.

Domnul Marcel Răducan:

Da. Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu mai sînt întrebări în adresa dumneavoastră, ca autor. Și am să vă rog să citați raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor.

În urma examinării proiectului în cauză, s-au luat în calcul și amendamentele deputaților care au parvenit pe acest proiect de regulament și, urmare a 8 voturi „pentru” și un vot „împotriva”, propune Parlamentului proiectul de hotărîre, parte componentă a prezentului raport, spre examinare și adoptare în plen.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc.

Aici se încheie dezbaterile pe marginea proiectului de Hotărîre cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor.

Nu sînt întrebări, domnule Creangă.

Următorul proiect, pe care-l vom supune dezbaterilor în plen este proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.242 din 24 septembrie 2010 cu privire la taxele consulare, inițiativă a Guvernului.

Și-l rog pe domnul Vangheli, secretar general al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, să prezinte plenului proiectul nr.405 din 19 octombrie 2016.

Domnul Anatol Vangheli – *secretar general al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene:*

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați membri ai Parlamentului,

Am onoarea să propun atenției dumneavoastră proiectul de Lege nr.242 din 24 septembrie 2010 pentru modificarea Legii cu privire la taxele consulare.

Proiectul de lege a fost elaborat urmare a deciziei părții poloneze de a institui taxa pentru vizele de lungă ședere pentru cetățenii Republicii Moldova din 1 ianuarie 2016 și prevede instituirea unei proceduri similare pentru cetățenii polonezi.

Doresc să subliniez că la 1 mai 2013, printr-o decizie unilaterală, partea poloneză a abolit taxa consulară pentru eliberarea vizelor de lungă ședere pentru cetățenii Republicii Moldova. Drept răspuns, în baza principiului reciprocității, partea moldovenească a introdus în articolul 8 al actului legislativ menționat alineatul (3) care stipulează scutirea de achitare a taxei consulare în cazuri speciale de reciprocitate și în vederea consolidării relațiilor interstatale avantajoase pentru cetățenii unui șir de state, precum și anexa numărul 3 care stabilește că în procesul de solicitare a vizelor moldovenești de tip „D” cetățenii polonezi sînt scutiți de taxa consulară.

La data de 6 ianuarie 2016 însă partea poloneză a informat despre reintroducerea pentru cetățenii moldoveni a taxei consulare în mărime 60 de euro în cazul în care... în cazul solicitării vizelor poloneze de lungă ședere. Drept urmare, ministerul a solicitat părții poloneze să revadă decizia respectivă.

La 19 aprilie 2016, partea poloneză a comunicat faptul că menține decizia referitor la anularea procedurii implementate unilateral de către Guvernul Republicii Polone în anul 2013 privind scutirea cetățenilor Republicii Moldova de taxe consulare în cazul solicitării vizelor de lungă ședere.

În contextul celor enunțate și conducînd-se de principiul reciprocității, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a demarat procedurile necesare de modificare a Legii nr.242 din 24 septembrie 2010 cu privire la taxele consulare în sensul abrogării alineatului (3) din articolul 8 și a anexei numărul 3, astfel eliminîndu-se scutirea taxelor consulare percepute de la cetățenii Republicii Polone în vederea eliberării vizelor de lungă ședere.

Concomitent, este de menționat faptul că adoptarea proiectului nu va necesita operarea modificărilor în alte acte normative existente, pentru aplicarea legii nu vor fi suportate careva cheltuieli de la bugetul de stat.

Totodată, pentru perfectarea unei vize de lungă ședere, cetățenii polonezi vor achita taxa de 80 de euro și aplicarea legii va necesita efectuarea unor acțiuni organizatorice în sensul informării misiunilor diplomatice, oficiilor consulare ale Republicii Moldova despre modificările în cauză și informarea misiunii diplomatice a Republicii Polonia în Republica Moldova.

Vă mulțumesc pentru atenție și vă rugăm susținerea proiectului.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Mudreac,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Radu Mudreac:

Spuneți, vă rog, dar ce-a servit ca bază că Republica Polonă a instituit taxa pentru cetățenii Republicii Moldova?

Domnul Anatol Vangheli:

Vă mulțumesc.

Din discuțiile avute cu diplomații polonezi atât pe cale verbală, cât și pe canale în scris, diplomatice în scris, ne-a fost comunicat că, urmare a introducerii regimului de vize liberalizat în 2014 de către Uniunea Europeană, această decizie unilaterală a Uniunii Europene prevalează asupra acordului părții poloneze sau a deciziei de a institui abolirea taxei pentru vize de lungă ședere.

Domnul Radu Mudreac:

Da.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu mai aveți întrebări.

Vă rog, domnule Mudreac, continuați.

Domnul Radu Mudreac:

Spuneți, vă rog, dar n-a fost posibil de a duce careva tratative, discuții diplomatice cu partea poloneză de a... sau poate este o insuficiență de colaborare cu partea poloneză ... ajungi la așa ceva?

Domnul Anatol Vangheli:

Vă mulțumesc.

Vreau să menționez că relațiile Republicii Moldova cu Republica Polonă chiar de la începutul stabilirii relațiilor diplomatice au cunoscut o ascensiune atât pe plan bilateral, cât și în cadrul organizațiilor internaționale.

Ne susținem reciproc, primim asistență din partea Republicii Polonă. Este un dialog și o cooperare foarte strânsă. Subiectul în cauză ține de niște rigori interne

ale Uniunii Europene și asupra statelor lor și, respectiv, printr-un principiu de reciprocitate deci se aplică și părții poloneze.

Mai mult decât atât, vreau să menționez că doar Republica Polonă în 2013, în mod unilateral a abolit perceperea taxei. Deci celelalte 27 de state au cu Republica Moldova regim de vize cu perceperea taxelor atât pentru cetățenii moldoveni, cât și pentru cetățenii celorlalte state ale Uniunii Europene. Și dacă am păstra acest regim de vize, această taxă sau liberalizarea acestei taxe pentru cetățenii polonezi, ar fi un dezechilibru cu celelalte state ale Uniunii Europene.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Precizare.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Într-adevăr, atitudinea sau legăturile Republicii Moldova cu Republica Polonă sînt foarte strînse reieșind și din faptul acordării diferitor asistențe și în domeniul agricol, pot să mă refer și la creditul polonez. E altă parte care permanent Republica Moldova nu-și onorează diferite obligațiuni, ceea ce s-a întîmplat și cu creditul polonez.

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Și eu...

Domnul Anatol Vangheli:

Eu vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog... vă rog.

Domnul Anatol Vangheli:

Doar o mică precizare. Aveți dreptate că avem asistență, dar este important de a face o distincție între asistența financiară sau materială și regulile de care se conduc acordurile bilaterale.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Și eu vreau să adresez o întrebare de concretizare aici și exact la ceea ce ați menționat un pic mai sus, cu distincția dintre cooperarea financiară și acordurile bilaterale. Întrebarea este dacă principiul reciprocității este obligatoriu de a fi

respectat de Republica Moldova ținând cont de faptul că Polonia este printre cei mai importanți finanțatori de programe sociale, de dezvoltare a mass-media și economice, cred că nu mai avem o țară cu care avem parteneriat care să aibă atîția consuli onorifici care vin cu programe de susținere a dezvoltării Republicii Moldova.

Pot exista excepții în astfel de condiții?

Domnul Anatol Vangheli:

Vă mulțumesc.

Principiul reciprocității este în majoritatea cazurilor aplicat. În această situație intervine raportul cu celelalte state ale Uniunii Europene, cu care noi avem stabilite regimuri prin care se aplică perceperea taxei respective. Și dacă noi vom lăsa doar pentru Polonia fără, în momentul în care polonezii au reîntrodus, precum am spus și în cadrul comisiilor, se va conduce la un dezechilibru și la o atitudine neînțeleasă din partea celorlalte state ale Uniunii Europene.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc.

Alte întrebări nu sînt în adresa dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Și invit la tribuna centrală Comisia politică externă și integrare europeană.

Doamnă Buliga,

Vă rog prezentați raportul.

Între timp, solicitare către șefii fracțiunilor, invitați deputații în sală.

Doamna Valentina Buliga:

Stimată doamnă vicepreședinte al Parlamentului, Președinte al ședinței,

Stimați colegi deputați.

În cadrul Comisiei politice externe și integrare europeană a fost examinat prezentul proiect de lege și în rezultatul examinării am constatat următoarele. Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, fiind elaborat de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene. Obiectivul de bază al proiectului constă în abrogarea unor norme juridice introduse prin Legea nr.313 din 20 decembrie 2013, în vigoare din 7 februarie 2014, privind scutirea de taxe consulare a cetățenilor Republicii Polone la depunerea dosarelor de solicitare a vizelor de lungă ședere de tip „D”.

Măsura respectivă este un răspuns la acțiunile părții poloneze, care din 1 ianuarie 2016 a anulat scutirea aplicată cetățenilor Republicii Moldova și a reîntrodus taxa consulară de 60 de euro în cazul solicitării de către cetățenii noștri a vizelor poloneze de lungă ședere.

Majoritatea comisiilor permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au susținut prin avize pozitive acest proiect, pronunțîndu-se pentru adoptarea proiectului de lege.

În contextul celor expuse, solicităm și rugăm plenul Parlamentului să aprobe proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.242 în primă lectură.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumesc, doamnă Buliga.

Aici se încheie dezbaterile pe proiectul de Lege nr.405 din 19 octombrie 2016 pentru modificarea Legii nr.242 din 24 septembrie 2010 cu privire la taxele consulare.

Pînă a trece la următorul proiect, vreau încă o dată să rog să invitați deputații în sală. Pentru a continua avem nevoie de mai mulți deputați. Într-un sector sînt doar patru. Nu-i vorba de pierdut timpul, poate fi contestată această dezbateră în momentul în care în sală sînt 27 de deputați. Eu port responsabilitate pentru moderarea ședinței, de aceea am să rog să invitați deputații în sală.

Pauză cinci minute, pînă se adună deputații.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Dumitru Diacov:

... Eu, de exemplu, am fost în cîteva parlamente serioase, mai serioase ca al nostru, cred că, în Adunarea Parlamentară Franceză, Congresul Statelor Unite, stau în prezidium două persoane și în sală trei persoane și ședința se desfășoară.

Doamna Liliana Palihovici:

Diferența-i că în prezidium la noi nu numai o persoană acum. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Dumitru Diacov:

... Se discută, există stenogramă ș.a.m.d. La vot trebuie să fie majoritatea. Deci eu cred că noi încetișor putem să discutăm...

Doamna Liliana Palihovici:

Propunerea dumneavoastră e să continuăm?

Domnul Dumitru Diacov:

Să continuăm discuțiile, sigur că da.

Doamna Liliana Palihovici:

Iată acum putem să continuăm că deja au apărut deputații în sală și Regulamentul trebuie modificat.

Domnul Dumitru Diacov:

Dar noi și la economia timpului oleacă trebuie să ne mai gândim. Și opoziția, și guvernarea au nevoie de... să lucrăm mai operativ.

Altceva este când se pune la vot, trebuie să fie toți, da, trebuie să fie majoritatea, sigur.

Doamna Liliana Palihovici:

La noi Regulamentul spune altceva.

Domnul Dumitru Diacov:

... Eu înțeleg.

Doamna Liliana Palihovici:

Deci continuăm dezbaterile. Văd că deputații au auzit mesajul și continuăm dezbaterile.

Toată lumea acceptă să continuăm dezbaterile? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Următorul proiect pe care îl supunem dezbaterii este proiectul de Lege ... privind Agenția recuperarea bunurilor infracționale, înregistrat cu numărul nr.442 în data de 28 noiembrie 2016, inițiativă a deputaților: Candu, Sîrbu, Casian, Reșetnicov, Creangă, Nichiforciuc, Padnevici și Țuțu.

Prezintă domnul Sîrbu.

Vă rog.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind Agenția recuperarea bunurilor infracționale.

Prin acest proiect de lege se propune instituirea unei subdiviziuni autonome în cadrul Centrului Național Anticorupție – Agenția recuperarea bunurilor infracționale. Această propunere vine reieșind din angajamentele luate de Republica Moldova prin semnarea Acordului de Asociere care prevede în articolul 18 necesitatea de a coopera în vederea recuperării activelor sau a fondurilor provenite din veniturile obținute din infracțiuni și de a crea un mecanism eficient de recuperare a acestor bunuri infracționale.

Necesitatea creării acestei agenții, de asemenea, și a eficientizării mecanismului vine și din acele convenții internaționale la care Republica Moldova este parte. Vorbim despre Convenția ONU împotriva corupției, alte expertize internaționale în domeniu.

Stimați colegi,

Scopul proiectului de lege este dezvoltarea capacităților și instrumentelor necesare recuperării bunurilor infracționale, în special în legătură cu infracțiunile

de corupție și spălare a banilor, prin instituirea acestei agenții, crearea cadrului legal necesar pentru urmărirea, acumularea probelor cu ajutorul investigațiilor financiare paralele, a cooperării interdepartamentale și a asistenței juridice internaționale, precum și pentru indisponibilizarea, evaluarea, administrarea și întoarcerea bunurilor infracționale.

Obiectivele proiectului:

- crearea instituției responsabile de administrarea domeniului;
- facilitarea urmăririi și identificării bunurilor în privința cărora există bănuiele rezonabile că ar proveni din infracțiuni;
- instituirea reglementărilor referitoare la investigațiile financiare paralele;
- stabilirea procedurilor specifice de indisponibilizare temporară a bunurilor infracționale ... identificate în cursul investigațiilor paralele;
- stabilirea procedurilor de administrare a bunurilor infracționale indisponibilizate, precum și a modului de evidență și valorificare a acestora;
- reglementarea procesului de cooperare internațională în acest domeniu.

De asemenea, onorat Plen, vreau să vă spun că atribuțiile de bază ale acestei Agenții vor fi, după cum am și menționat, reieșind din obiective:

- efectuarea investigațiilor ... financiare paralele;
- întocmirea proceselor-verbale de consemnare a rezultatelor, în conformitate și în condițiile Codului de procedură penală;
- evaluarea și administrarea bunurilor infracționale indisponibilizate;
- ținerea evidenței cu privire la bunurile infracționale indisponibilizate și confiscate, inclusiv în baza solicitărilor din partea autorităților similare de peste hotare;
- negocierea repatrierii valorii bunurilor infracționale;
- cooperarea internațională;
- schimbul de informații;
- colectarea și analiza datelor statistice referitoare la autoritățile competente de peste hotare;
- ... elaborarea documentelor de politici naționale în domeniul recuperării bunurilor infracționale.

Stimați colegi,

În nota informativă la acest proiect de lege sînt date și multe alte argumente.

Vreau să vă spun că pînă la elaborarea acestui proiect de lege s-a efectuat și un studiu analitic care este anexat la proiectul de lege, cu participarea experților internaționali, cu suportul plenar al Centrului Național Anticorupție.

De aceea, onorați colegi, rog susținerea acestui proiect de lege. Și sperăm că acest mecanism va eficientiza și lupta împotriva corupției și va eficientiza mecanismul de recuperare a bunurilor și mijloacelor financiare obținute pe cale infracțională.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Novac,

Prima întrebare.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Chiar am încercat și am mai discutat cu mai mulți colegi să înțelegem care este sensul acestui proiect, asta în condițiile în care noi la ziua de azi avem Centrul Național Anticorupție, care are direcțiile respective, pe de altă parte, avem executorii judecătorești care au atribuțiile lor, conform Codului de executare.

Și întrebarea mea ar fi: dacă nu se dublează cumva, prin crearea acestei instituții paralele, activitatea celor menționați mai sus, am în vedere CNA, executorii judecătorești, care de fapt este, avînd în vedere că le dați în mîinile lor, practic, și pîrghii procesual-penale?

Domnul Serghei Sîrbu:

Într-adevăr, această agenție, ca subdiviziune autonomă în cadrul CNA, va avea competențe de organ de urmărire penală și, într-adevăr, acest mecanism astăzi există, doar că sînt implicate mai multe instituții, autorități, colaborarea este ... mai îngreunată. Și anume din acest considerent s-a venit cu o necesitate de a crea un mecanism unificat. Nu vor fi paralelisme, deoarece unele atribuții care țin expres ... de problema identificării, valorificării, indisponibilizării bunurilor vor fi date în exclusivitate acestei agenții.

Dar dacă doriți poate mai multe detalii la acest subiect, sînt reprezentanții CNA-ului care au participat plenar la elaborarea proiectului și ar putea ... să completeze, poate doamna director adjunct al CNA ar putea să vă dea mai multe detalii la acest subiect.

Doamna Liliana Palihovici:

Conectați, vă rog, în rîndul al doilea al treilea microfon.

Treceți, vă rog, în primul rînd.

Dacă aveți de completat, vă rog.

Doamna Cristina Țărnă – *director adjunct al Centrului Național Anticorupție:*

Da. Vă mulțumesc, domnule deputat, pentru întrebare.

Nu stau lucrurile la fel de simplu și nu ar putea un executor să urmărească, să identifice, să indisponibilizeze bunurile infracționale, mai ales dacă sînt transformate, ascunse, schimbate între timp. Cu atît mai mult, dacă se află peste hotarele Republicii Moldova.

De aceea practica internațională este să creeze asemenea oficii specializate care au în atribuția lor, care au în componență anchetatori ... și mai multe specialități, oameni care pot să evalueze cît costă anumite bunuri, oameni care pot, prin aplicarea instrumentelor procesual-penale, să urmărească unde au ajuns anumite bunuri, în ce s-au transformat, cît ele costă, cum se evaluează, cum pot fi ele administrate în perioada de timp pînă cînd persoana în privința căreia se urmăresc bunurile este condamnată, dacă este condamnată.

Și atunci se creează asemenea oficii sau asemenea agenții care existînd, avînd omologi în majoritatea statelor de peste hotare, au o comunicare facilitată și atunci cînd trebuie să cauți anumite... să iei urma bunurilor infracționale care au trecut hotarele Republicii Moldova, atunci în ajutor vin alte organe care au acces deplin la tot ce înseamnă baze de date despre bunuri, bănci, cadastru ș.a.m.d., tot ceea ce ar putea să ajute la identificarea anumitor bunuri care provin din infracțiuni săvîrșite în Republica Moldova sau săvîrșite împotriva Republicii Moldova.

Un executor intervine doar în momentul în care deja există o hotărîre a instanței de judecată, fie ea penală sau civilă, executorul nu are nici un rol înainte de acest lucru.

Or, scopul acestei agenții este tocmai să contribuie în paralel cu urmărirea penală împotriva persoanei, să contribuie la urmărirea penală împotriva bunurilor infracționale care provin din infracțiuni săvîrșite de persoana respectivă sau bunuri care sînt necesare pentru a acoperi, a despăgubi părțile vătămate prin infracțiunea care s-a săvîrșit sau bunurile necesare în vederea achitării plății amenzii, deci după cum prevede Codul de procedură penală, lista bunurilor care sînt susceptibile de a fi confiscate.

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Novac,

Mai aveți o precizare sau a doua întrebare?

Vă rog, domnule Novac.

Domnul Grigore Novac:

Vă mulțumesc.

Eu, de fapt, așa și nu am înțeles. Noi la ziua de azi, practic, cînd a venit aici, în plenul Parlamentului, domnul Chetraru, ni s-a spus că chiar și în dosarul acesta cu furtul miliardului se urmăresc bunuri, se urmăresc toate acele roade din urma furtului miliardului, inclusiv în afara țării.

Ori eu totuși n-am înțeles, ori CNA-ul la ziua de azi nu are pîrghii de a urmări aceste bunuri infracționale care sînt în afara țării.

Și doi. Ceea ce ține de... dar ce CNA-ul ori această agenție nou-creată o să aibă acces la baza de date a cadastrului unui stat străin? Asta este ceva...

Doamna Cristina Țărnă:

Domnule deputat,

Asta nu înseamnă că CNA-ul o să aibă acces la bazele de date ale unui stat străin. Însă...

Domnul Grigore Novac:

Dar agenția?

Doamna Cristina Țărnă:

Nu, deci eu vorbesc de agenție. Însă agenția, avînd relații de conlucrare, fiind recunoscută ca omolog pentru celelalte state, se poate adresa și să obțină informații rapid cu privire la unde se află alte bunuri și atunci putem să obținem în Republica Moldova, în cadrul procesului penal împotriva persoanei, o încheiere de aplicare a sechestrului bunurilor aflate peste hotare. Atunci procedura poate fi transferată peste hotare și să fie recunoscut și aplicat sechestrul respectiv în țara respectivă. Cine însă între timp administrează acele bunuri, cine suportă cheltuielile legate de aceste bunuri?

De aceea, sînt anumite mecanisme specifice care deocamdată nu există, cum ar fi atribuția de înghețare a bunurilor temporare pînă cînd nu se aplică sechestrul penal. Deci perioada nu este foarte mare, tocmai pentru a permite transferul procedurilor dintr-o țară în alta în ordinea prevăzută pentru cooperarea juridică internațională.

Același lucru pentru Republica Moldova îl poate face o agenție similară de peste hotare, să securizeze faptul că bunul nu va fi pierdut, înstrăinat, schimbat, transformat ca să nu fie goana după pisica și șoarece.

Ceea ce a spus domnul Chettraru anterior este că, da, CNA, în mare parte, știe ce și unde se află, însă este foarte complicat să aduci înapoi, atunci cînd nu ai această specializare și cînd nu ai această conlucrare direcționată specializată între agențiile de același tip.

Și dacă verificați, practic, majoritatea statelor, toate statele din Uniunea Europeană, de fapt, au asemenea agenții create. În baza convenției ONU împotriva corupției, care a fost ratificată de Moldova în 2007, se sugerează crearea unei asemenea agenții și asigurarea procesului de recuperare a bunurilor, în special a celor provenite din corupție.

Iar vreau să vă atenționez că anul acesta, anul 2017, Republica Moldova este evaluată de către ONU tocmai la capitolul V – recuperarea bunurilor infracționale, dacă le avem, proceduri și mecanisme.

Și eu vă asigur că absolut toate criticile care o să ne fie aduse în contextul în care încă nu avem asemenea specializări și instituții, automat o să se reflecte și în rapoartele UE și toate celelalte care nu au niște evaluări specializate în domeniul anticorupție.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog, domnule Novac, a doua întrebare, dacă o aveți.

Domnul Grigore Novac:

Da, mulțumesc.

De fapt, eu așa și n-am primit răspunsul la întrebare clar. Eu cred că totuși Centrul Național Anticorupție este acel organ de stat care, respectiv, este și recunoscut la nivel internațional.

Pe lângă faptul că încă noi nu avem o claritate care este statutul procesual al acestei agenții, care sînt statele la capitolul finanțare, la fel, avem acolo întrebări. Însă, dumneavoastră dacă o să doriți, o să răspundeți la tot ceea ce v-am spus eu.

Întrebarea mea este: cînd ați prezentat acum proiectul dumneavoastră v-ați referit, ați spus, de fapt, așa o propoziție, precum că la ziua de azi sînt careva deficiențe de conlucrare între organele de stat, care nemijlocit... adică, nu știu, lănișorul acesta, fiecare verigă a acestui lănișor care au statut de recuperare au împuterniciri procesual-penale ș.a.m.d.

Unde, de fapt, este problema că este necesar, cine la ziua de azi, mai simplu vorbind, nu-și face meseria, că-i problema în Procuratura Anticorupție, în CNA, în Procuratura Generală, în Ministerul Afacerilor Interne, Uniunea executorilor judecătorești, cine? Unde-i problema?

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule deputat,

Însuși faptul că în acest lanț de autorități și acest lanț este mai larg deja este o procedură mai îndelungată. Una la mîna.

Însuși faptul că pe lîngă autoritățile statului mai apar și alte instituții, inclusiv private, cum sînt executorii, însuși faptul că în acest lanț urmează să mai fie instituită și Comisia rogatorie și elemente de cooperare internațională cu alte autorități, evident că atunci cînd există mai multe organe, întotdeauna există o problemă de conlucrare eficientă, rapidă de comunicare.

Și altceva atunci cînd va fi o agenție autonomă care va avea aceleași atribuții de organ de urmărire penală cu toate relațiile internaționale pe care le-a stabilit pînă acum Centrul Național Anticorupție, evident nu fără instanța de judecată care, de asemenea, va avea un rol important în acest sens și reieșind din practica internațională care deja este, cum s-a menționat, în, practic, toate statele Uniunii Europene și reieșind din practica cum sînt recuperate bunurile pînă la ziua de astăzi, în special bunurile care se află peste hotare și cît de complex este acest proces. Sperăm foarte mult că acest mecanism va eficientiza această conlucrare și recuperarea bunurilor, mai ales a celor care se află peste hotare, va fi mult mai eficientă și mai rapidă.

Doamna Liliana Palihovici:

Ultima precizare, domnule Novac.

Domnul Grigore Novac:

Vă mulțumesc.

Domnul Serghei Sîrbu:

Deja a patra întrebare.

Domnul Grigore Novac:

Nu-i a patra întrebare. Dumneavoastră nici la una încă nu ați răspuns.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog, precizare.

Domnul Grigore Novac:

Este clar, domnule autor, că dumneavoastră ați menționat acum la urmă că sperați. Nu este absolut nimic clar care este scopul creării acestei agenții și mai ales că...

Domnul Serghei Sîrbu:

Scopul este clar, este menționat.

Domnul Grigore Novac:

... că propuneți că anual 3% din valoarea bunurilor confiscate în folosul statului, prin decizia judecătorească, urmează să... definitiv adică...

Domnul Serghei Sîrbu:

Da...

Domnul Grigore Novac:

... urmează să ajungă...

Domnul Serghei Sîrbu:

... bugetul CNA.

Domnul Grigore Novac:

Bugetul CNA.

Domnul Serghei Sîrbu:

Pentru logistică, așa...

Domnul Grigore Novac:

Așa și nu este clar la capitolul acesta de finanțare și de unde ați luat aceste trei... de ce trei și nu unu, ori două, ori cinci? Care este formula?

Domnul Serghei Sîrbu:

Dumneavoastră doriți să propuneți mai mult? Puteți să faceți un amendament la lectura a doua.

Domnule deputat,

Este propunerea autorilor ca, într-adevăr, trei la sută din valoarea bunurilor confiscate în folosul statului, prin decizia instanței, să fie transferate la bugetul Centrului și din acești bani... și agenția... vor fi utilizați pentru mijloace tehnice speciale pentru conectarea la baze de date, deplasări în statele în care urmează a fi repatriate bunuri.

Adică pentru eficientizarea acestui mecanism vor fi bani de la buget. Nu văd absolut nimic ieșit din comun în acest sens, noi la buget avem și alte cote, rămîne să vedem dacă vor fi suficiente acele 3% și practica va arăta. Dar este evident că această activitate este costisitoare, dă Doamne să recuperăm foarte multe bunuri infracționale, astfel ca acele 3% să fie suficiente pentru ca mecanismul să lucreze. Dacă aveți o altă propunere, atunci la lectura a doua sîntem gata să discutăm.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Bolea,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

În continuarea acelor întrebări care le-a adresat colegul meu Novac. Deci spuneți, vă rog, recuperarea bunurilor provenite din infracțiuni de corupție, spălare de bani, inclusiv a bunurilor aflate peste hotare, presupus aflate peste hotare, ele urmează, înseși procedurile respective, să fie declanșate doar după ce instanța de judecată ... și va fi dovedit în instanța de judecată că a fost comisă infracțiunea, persoana să fie condamnată și să fie hotărîrea instanței de judecată privind recuperarea acestor bunuri.

Deci dacă aceste bunuri se află peste hotare, atunci în baza tratatelor pe care noi le avem cu alte țări aceste hotărîri de judecată a instanțelor judecătorești din Republica Moldova urmează să fie o procedură în țara respectivă, da, privind recunoașterea ei pe teritoriul țării X sau Y și doar după aceasta să înceapă înseși procedurile de recuperare, adică sechestrarea, dacă sînt bunuri imobile vînzarea lor, recuperarea banilor, aducerea în Republica Moldova. Cum credeți dumneavoastră, prin instituirea încă a acestei agenții în cadrul CNA, cărei îi dați posibilitate să facă investigații paralele, cu atribuții procesual penale, cum a spus colegul Novac, n-o să încîlciți ițele aici?

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu.

Domnul Vasile Bolea:

Nu? Adică, îi dați posibilitate ...

Domnul Andrian Candu:

Continuați, domnule Bolea.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Dați posibilitate ca nimeni să nu ajungă la adevăr, iar bunurile să nu fie recuperate?

Domnul Serghei Sîrbu:

Este părerea dumneavoastră, stimate domnule deputat.

Bine, mă repet, în acele proceduri de investigații financiare paralele și acele atribuții pe care le va avea agenția de a emite ordonanțe de înghețare, a-i propune instanței de a emite încheieri de sechestrare a bunurilor, care urmează, evident, dacă sînt peste hotare, să fie recunoscute și de către instanțele jurisdicționale de peste hotare și procedurile deja vor demara conform mecanismului procesual penal, dar prin intermediul acestei agenții care va fortifica acest mecanism.

Și sîntem siguri că există o șansă ca acest mecanism să fie mult mai eficient reieșind din practica internațională. De aceea sper foarte mult că și dumneavoastră vă doriți foarte mult ca mecanismul dat să funcționeze bine.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Bolea,

Dacă aveți precizare?

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Ne dorim foarte mult, dar dumneavoastră nu ne-ați convins, în primul rînd.

În al doilea rînd ... Ca să trec la a doua întrebare. Spuneți, vă rog, colegul Novac, de asemenea, a remarcat, referitor la aceste 3% care urmează a fi virate pe conturile agenției sau ale CNA-lui, pînă la urmă nu am înțeles, din valoarea acelor bunuri care au fost recuperate.

Deci noi avem alte instituții de stat care, de asemenea, luptă, bunăoară, vama luptă cu contrabanda, dar noi vămii nu-i dăm posibilitatea din acea contrabandă care o stopează sau o descoperă vameșii noștri 3% să le virăm pe conturile Serviciului Vamal, pentru ca ei să-și cumpere tehnică specială sau ceva de genul acesta.

Noi avem alte infracțiuni care le descoperă alte organe și noi nu le dăm posibilitate prin lege ca din bunurile recuperate 3% sau 2% să fie virate pe conturile instituției. Dar aici noi vedem un asemenea mecanism. Spuneți, vă rog, la aplicarea... adică, atunci cînd ați scris aceste trei procente, ați introdus în lege, doar exista vreun raționament economic, nu? Niște estimări. De ce 3%? Cam aproximativ, dacă va intra legea în vigoare în 2017, cîți bani estimează CNA că vor ajunge în conturile sale pentru a suplini baza tehnico-materială din acești bani?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Da. Este clar.

Domnule Sîrbu,

Dați-mi voie să o invit pe doamna Țărnă, dacă are ... și prin prisma experienței internaționale să ne dea mai multe detalii la acest subiect, deoarece acest proiect de lege a fost elaborat împreună cu colegii de la CNA. Și dacă ați văzut, dragi colegi, la proiect este anexat și un studiu, o analiză internațională și pe regiuni în mod special, care a fost, la fel, făcută împreună cu Institutul de Guvernanță Bancară de la Basel și care nemijlocit au experiență în unități de recuperare a bunurilor infracționale.

Vă rugăm frumos, doamnă Țărnă, poftiți.

Doamna Cristina Țărnă:

Referitor la acele 3%. Practica internațională stabilește că agențiilor de acest gen li se restituie din valoarea celor confiscate pînă la 20%, asta e în Marea Britanie. 3% asta este cel mai mic procent care poate să fie stabilit. De aceasta am încercat o ... a fost o propunere foarte ... noi ne-am gîndit că este una rezonabilă.

Diferența cu alte organe care, la fel, ar putea să aibă anumite succese în operarea unor confiscări, cum ați dat exemplu, cu contrabanda ș.a.m.d., este că de cîte ori trebuie să cauți niște bunuri sau bunurile infracționale pe teritoriul Republicii Moldova este mult mai simplu și tu nu suporti cheltuieli de deplasare, bilete de avion, nu se implică rețele internaționale de profil cu care trebuie să cooperezi, deci lucrurile stau mult mai simplu, de asta cheltuielile nu sînt la fel de mari.

Or, aceste 3% sînt gîndite în condițiile de austeritate bugetară cronică în care se află Republica Moldova, este, practic, foarte dificil să obții finanțare suficientă pentru a eficientiza activități de acest gen. Iar principiul internațional care se aplică atunci cînd se permite cheltuirea unei părți mici din banii recuperați în aceste scopuri este tocmai pentru a implementa principiul „luptăm cu infractorii pe banii infractorilor, și nu pe banii statului”. Nu cetățeanul, nu contribuabilul trebuie să dea mai mulți bani ca noi să putem să facem mai eficient acest lucru. Deci dacă sînt infractori care au furat, au acumulat foarte mulți bani, atunci, dacă reușim să-i găsim și să-i prindem, aceste eforturi, aceste lupte să se facă pe cheltuiala lor. Asta este ideea.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Precizare.

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Un simplu exemplu. În Moldova s-a furat miliardul, admitem prin absurd, da, și dă Doamne asta să se întîmple, anul viitor dumneavoastră sau agenția respectivă recuperează întregul miliard, îl aduce în țară, 3%, 30 de milioane, adică 600 de milioane de lei urmează a fi virate pe contul CNA, de vreo 100 de milioane cumpărați tehnică, restul ce faceți? Cumpărați mașini BMW, eu știu ... Cum se vor cheltui asemenea bani? Spuneți, vă rog. Și pe ce? Înzestrarea tehnico-materială. Eu înțeleg, în fiecare trei luni de zile veți cumpăra în CNA calculatoare noi, veți face reparație? Spuneți, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Pot să vă răspund și eu în calitate de coautor al acestei legi. Astfel de unități de recuperare a bunurilor fraudate nu lucrează doar ca o instituție unică, dar lucrează într-un conglomerat, dacă vreți, într-un fel de consorțiu cu mai multe alte unități și din țară, și din afara țării, în mod special. Fiindcă dacă vorbim despre recuperarea bunurilor infracționale, totuși accentul punem pe recuperarea din afara țării și atunci ești nevoit să lucrezi cu alte instituții sau firme specializate în

recuperare care au și investitori, detectivi care sînt internaționali specializați pe domeniu, în limba engleză se numesc „forensic”, și foști agenți, și bănci de investiții, și companii multinaționale care au astfel de servicii.

Și de obicei, într-un astfel de consorțiu, se lucrează nemijlocit pe înțelegere de procent recuperare. La ora actuală Republica Moldova lucrează cu astfel de companie internațională specializată, care nu-i secret pentru nimeni în Compania „Kroll” lucrează foști agenți, foști cei mai buni contabili, foști cei mai buni auditori, foști cei mai buni oameni sub acoperire, investitori ș.a.m.d. Ei lucrează la nivel de „success fee”, care presupune bonus de succes, care presupune procent, cu cît recuperezi, ... atîta procent îți dau. Această unitate care ar fi în cadrul CNA-ului, dar mai mult din punct de vedere administrativ, deoarece se va bucura de o autonomie, va trebui să-și folosească și să lucreze împreună și cu astfel de entități.

Și din exemplul dumneavoastră care l-ați dat, sper foarte mult să fie într-un ceas bun ceea ce spuneți de recuperare a miliardului în totalitate și de suma respectivă care ar fi procent, o parte s-ar duce inclusiv pentru cheltuielile în exterior și prin deplasări, și cu agenți ... sub acoperire, și cu bănci străine care trebuie să dea informație, inclusiv pe undeva s-o extragă și s-o dea în așa fel încît să se găsească numele tuturor celor care au fost de vină și să aducă banii.

Pentru noi contează cel mai mult scopul, dar scopul este recuperarea bunurilor infracționale.

Și dacă, domnule Bolea, noi reușim să aducem un miliard înapoi în țară, eu cred că merită acel 2 la sută, 3 la sută, ca să-l cheltuim, mai ales că din banii tot ai infractorului se face ... pe urmă se recuperează. (*Gălăgie în sală.*)

Uitați-vă la următorul proiect de lege unde se vorbește și de procedură penală, și de restul că o să vedeți că-i pus mecanismul în așa fel încît statul să nu piardă. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Haideți să nu dramatizăm.

Domnul...

Ultima întrebare. Numai haideți mai operativ că mai sînt mulți alți colegi care încearcă, ultima precizare, domnule Bolea.

Poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Președinte,

Din ceea ce-ați spus dumneavoastră, eu nu văd necesitatea creării unei asemenea agenții ca persoana pusă în funcție să facă fix ceea ce trebuie să facă, bunăoară, domnul Chetraru, ca șeful CNA-ului, să contracteze unele servicii de peste hotare, pentru asta, eu cred că nu trebuie să angajăm încă 200 sau 300 de persoane și să creăm încă o agenție.

În asemenea condiții, contractele respective sau angajarea unor servicii poate s-o facă conducerea Centrului fără mari probleme, iar în interiorul țării, CNA-ul să-și facă datoria, să recupereze în interiorul țării acele bunuri infracționale.

Peste hotare, poftim, putem să angajăm specialiști care, într-adevăr, cum dumneavoastră ați spus, au și cadrele respective, și posibilitățile respective. Nu este

necesar crearea unei agenții ca să lucreze cu cineva peste hotare, asta poate s-o facă autoritatea care deja este constituită.

Domnul Andrian Candu:

Îmi pare rău, dragi colegi, că nu ați citit analiza care este anexată la proiectul de lege ca să vedeți care sînt concluziile acestei analize internaționale.

Vă rugăm frumos, domnule Deliu, poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Sînt și eu de părerea că e foarte greu de înțeles oportunitatea creării respectivei agenții și dublarea instituțiilor existente, fiindcă chiar și autorii vor să mă convingă în articolul 6 care în alineatul (1) spun că „Agenția recuperarea bunurilor infracționale exercită drepturile și obligațiile Centrului Național Anticorupție” și unele specificate de această lege la care voi reveni printr-o luare de cuvînt. Vă rog să mă înscrieți.

Dar întrebarea mea ține de altceva. Tot aproape același grup de deputați au semnat și un alt proiect de Lege, nr.452, proiectul de Lege privind liberalizarea capitalului și stimularea fiscală. Deci aceste două proiecte sînt diametral opuse, fiindcă prin liberalizarea proprietăților nedeclarate care majoritatea sînt provenite și obținute ilegal sau în mod infracțional, n-o să lăsați această agenție fără lucru?

Domnul Andrian Candu:

Vă răspund eu, în calitate de coautor, dacă îmi permiteți, domnule Sîrbu.

Legea pe care ați menționat-o dumneavoastră și care va fi dezbătută mîine nu scutește pe nimeni de răspundere și responsabilitatea pentru infracțiunile, inclusiv economice, pe care le-a săvîrșit și abuzurile inclusiv în serviciu. Și lucrul acesta va fi prevăzut clar, mult mai clar, dacă încă acum nu e foarte clar, prin îmbunătățirea legii pentru a doua lectură.

Vă mulțumesc frumos.

A doua întrebare sau precizare.

Domnul Tudor Deliu:

Și a doua întrebare. Cred că aici o să mă ajute și doamna vicedirector. De ce totuși acest proiect de lege care considerați că este foarte important, eu nu vreau să pun la dubii această afirmație, a venit de la un grup de deputați, dar nu a venit de la Centru prin Guvern, cu atît mai mult că acest proiect de lege nu a fost consultat nici cu unele structuri ale statului, o să mă refer în luarea de cuvînt, nici cu societatea civilă. De ce l-ați ascuns atît de mult, l-ați dat să-l semneze niște deputați și să-l prezinte de urgență în Parlament? Este ceva secret aici?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Înainte de a da permisiunea să vorbească, dați-mi voie să vă aduc aminte că eu personal am organizat audieri publice la acest subiect în prezența experților

internaționali care au prezentat și acel studiu pe care-l aveți, inclusiv societatea civilă, inclusiv instituțiile ca: Ministerul Justiției, CNA, Procuratura, toți au fost la acele audieri publice când a fost prezentat și studiul, și proiectul de lege.

Iar dacă dumneavoastră îmi puneți la îndoială dreptul meu de a semna legi, atunci vă rog frumos să vă reiterați mesajul.

Poftiți.

Domnul Serghei Sîrbu:

Și apropo, CNA este sub control parlamentar, domnule Deliu...

Domnul Tudor Deliu:

Eu nu am pus la dubiu dreptul dumneavoastră de a semna legi, absolut.

Domnul Andrian Candu:

Proiecte de legi, cer scuze, proiecte de legi.

Domnul Tudor Deliu:

Nu am contestat dreptul dumneavoastră de a semna proiecte de legi, fiindcă legile, da...

Pur și simplu, am o întrebare. Este totuși o lege destul de importantă și eu cred că ea a fost elaborată, părerea mea, ...

Domnul Andrian Candu:

... Și eu aș fi preferat dacă dumneavoastră ați fi... (*voce nedeslușită din sală*) eu n-am buton, el automat se închide.

Vă rog frumos, domnule Deliu, continuați.

Poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

... Nu, în luarea de cuvânt o să mă expun.

Domnul Andrian Candu:

Aș fi preferat foarte mult, domnule Deliu, dacă ați fi fost la acele audieri publice la o astfel de lege importantă ... carei îi dați o astfel de calificare.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Țărnă,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Cristina Țărnă:

Domnule Deliu,

Vreau să fac unele concretizări, pentru că nu aveți dreptate atunci când spuneți că s-a făcut în secret, ne-am înțeles cu deputații să fie înregistrat, nu este adevărat.

Deci în primul rând, a fost efectuată mai întâi o evaluare internațională, după cum spunea și domnul Președinte al Parlamentului, a fost făcută o evaluare care a

durat mai bine de 4 luni care a presupus 3 misiuni la fața locului a câte două săptămâni fiecare, în cadrul căreia experții Institutului Basel din Elveția, în special ai Centrului Internațional de recuperare a bunurilor infracționale de pe lângă acest Institut Basel, au stat de vorbă cu toate instituțiile implicate, au studiat toată legislația, au discutat de câteva ori și cu reprezentanții societății civile.

Doi. Urmare a acestui studiu care a fost făcut în luna iunie, dacă nu greșesc, a fost creat un grup de lucru pentru a elabora acest proiect de lege în care au fost invitați toți reprezentanții societății civile de profil.

Că nu toți au dat curs, asta este altă întrebare.

Însă acest proiect a fost elaborat cu participarea reprezentanților din societatea civilă, în special era reprezentată Alianța Anticorupție, Centrul de analiză și prevenire a corupției, erau mai multe instituții care... Promo-LEX, apropo, au participat la elaborare, de rînd cu reprezentanții procuraturii, de rînd cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Finanțelor etc.

Deci chiar a fost o participare... au fost invitați reprezentanții societății civile, au participat în grupuri de lucru la elaborarea proiectului.

Ulterior, la fel cum s-a mai spus, CNA nu mai este o instituție guvernamentală, este sub control parlamentar. De aceea proiectele care se elaborează sînt transmise prin scrisoare, adresate Președintelui Parlamentului, cu solicitarea să fie transmise comisiilor de profil pentru ca să fie examinate de către deputați, iar dacă găsesc oportun să organizeze audieri publice în care să prezentăm în public asemenea proiecte, după care toți deputații care doresc și sînt convinși să le poată prelua ca și inițiativă legislativă.

Ceea ce s-a întîmplat și cu ocazia acestor proiecte, deși am avut experiențe similare și cu alte proiecte, și vreau să spun că apartenența la fracțiuni era de fiecare dată diversă. Deci nu au fost niciodată proiecte prezentate în acest fel public în cadrul audierilor, nu au fost niciodată semnate, dacă îmi amintesc eu, doar de către exponenții unei singure fracțiuni.

La 13 octombrie au avut loc aceste audieri, la care au fost participanți din partea societății civile și din... și cei care au fost în grupul de lucru, și cei care nu au reușit să vină în grupul de lucru, cum este Centrul de resurse juridice, care și-a cerut scuze că nu a putut participa în grupul de lucru, dar au participat la dezbateri și la audieri.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Cristina Țărnă:

De aceea chiar nu puteți să spuneți că a fost secret ceva în tot procesul acesta.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Precizare, vă rugăm frumos.

Domnule Deliu,
Poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Doamnă vicedirector,

Eu nu am afirmat ... oare este ceva secret? Eu am pus o întrebare și nu am afirmat că ați făcut-o în secret. Dar argumentele dumneavoastră totuși nu m-au convins, fiindcă Centrul Național Anticorupție, Banca Națională și multe altele au promovat proiecte de legi și prin Guvern, așa că asta nu era nimic deosebit dacă acestea treceau procedura guvernamentală care erau avizele și ale celorlalte instituții. Asta eu am vrut să spun.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, doamna Postoico.

Poftiți.

Doamna Maria Postoico:

Da, vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Sîrbu,

Am o întrebare, să zic așa, mai profesională, ce se referă la finanțele acestei agenții. Ultima vreme, noi cu dumneavoastră utilizăm un cuvânt destul de bun, să zicem așa, când spunem cuvântul „optimizare”. Optimizarea școlilor, optimizarea instanțelor de judecată, optimizarea spitalelor, optimizarea ministerelor ș.a.m.d. și creăm în locul lor agenții. Eu nu pun la îndoială că este ceva rău, dar totuși îmi pun întrebarea: care vor fi atribuțiile și în ce măsură se vor isprăvi cu acele atribuții care se referă la aceste agenții?

Deci, în primul rînd, mă interesează cam de cîte state va avea nevoie această agenție neavînd încă un buget oarecare pentru această instituție? Dacă se poate, ce se preconizează. Ceea ce dumneavoastră ați arătat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Sîrbu,

Dacă permitem ...

Doamna Maria Postoico:

Da.

Domnul Andrian Candu:

... doamnei Țărnă să ne dea informații suplimentare, fiindcă au fost făcute evaluări și calcule la acest subiect.

Vă rog frumos, doamna Țărnă.

Doamna Cristina Țărnă:

Deci experții sugerează că pentru început este suficient pînă la 30 de persoane care pot fi încadrate în... prin reorganizări interne în interiorul instituției. Deci noi nu preconizăm să angajăm drept urmare a promovării acestei legi oameni noi.

Iar tot ceea ce ține de bugetul necesar, avînd în vedere că sigur, că va lua amploare treptat într-un an–doi, noi sperăm că deja va fi posibil să fie susținută activitatea acestei agenții prin alocarea celor 3 la sută din bunurile infraționale care vor fi recuperate și, efectiv, confiscate prin sentințe definitive ale instanțelor de judecată.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare. Pofțiți.

Pofțiți, precizare, doamnă Postoico.

Doamna Maria Postoico:

Da, o precizare. Noi cunoaștem că drumul acesta este foarte lung pentru a avea rezultatele concrete și mă tem că va veni o zi cînd o să spunem că n-avem acest buget, fiindcă n-avem rezultatele concrete și noi cunoaștem foarte bine că e foarte anevoioasă deci această activitate.

Și în cazul dat probabil că oricum dumneavoastră din bugetul Centrului sau al cui? Totuși o parte oarecare va fi...

Doamna Cristina Țărnă:

...microfon, ca să vă răspund.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze.

Doamna Țărnă,

Vă rog frumos.

Doamna Cristina Țărnă:

Deci bugetul CNA, care trebuie să fie asigurat, din care se va asigura activitatea agenției, presupune la prima etapă salarizarea doar care deja este prevăzută pentru efectivul existent. Dar, în același timp, toate cheltuielile suplimentare care o să apară în legătură cu conectarea la baze de date internaționale, deplasări peste hotare ș.a.m.d. deci asta și spuneam, că în tempoul cu care vom avea rezultate, așa o să ne creștem și posibilitatea de a susține pe viitor, să spunem, o amploare mai mare la aceste măsuri.

Însă noi sperăm să avem primele rezultate, astfel încît să se știe că se aplică deja sechestre ș.a.m.d., cu siguranță deja în anul viitor ca rezultat al activității acestei agenții. Dacă reușim să avem și condamnările definitive cu confiscări, știți că procesul de judecată durează.

Nu știu dacă se reușește și ce o să se reușească pe parcursul anului viitor, dar cu siguranță, indisponibilizarea anumitor bunuri infracționale, fiind date și instrumentele noi care se propun prin această lege, noi sîntem ferm convinși că o să existe.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.
Doamnă Postoico,
Vă rugăm frumos.
Poftiți.

Doamna Maria Postoico:

Da, eu mulțumesc de acele argumente care le-ați adus.
Ne dorim toți probabil ca să fim în rînd cu celelalte state și, într-adevăr, să avem rezultate bune, ca cetățenii să aibă încredere în instituțiile noastre de drept în stat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.
Domnule Cobzac,
Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.
A fost făcută aici trimitere de către reprezentantul CNA la practica internațională. Vrem și noi să fim în rînd cu lumea, să avem o asemenea agenție, doar că, din cîte cunosc, nu toate țările europene sau mai bine zis puține țări europene au asemenea structuri ca CNA-ul nostru.

Eu aceasta vorbesc în sensul de ce trebuie instituită această... prin lege această agenție cînd directorul CNA ar putea prin ordin intern să împartă sarcini, specializări. Iată, aceasta ar fi prima mea întrebare și concomitent o adresez și pe a doua, ca să obțin răspunsul deodată.

Ce înseamnă investigația paralelă? Asta ce înseamnă, în cadrul aceluiași dosar penal sau CNA-ul face o investigație, agenția face altă investigație? Nu înțeleg sensul investigații paralele.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.
Doamnă Țărnă,
Poftiți.

Doamna Cristina Țărnă:

Deci referitor la faptul de ce nu se instituie pe interior, adevărul este că directorul Centrului Național Anticorupție a încercat deja pe interior, printr-un ordin, să creeze asemenea serviciu, însă îi lipsesc ingredientele necesare și anume

îi lipsesc autonomia, timpul dedicat exclusiv căutării bunurilor infracționale și nu efectuarea urmăririi penale obișnuite în privința persoanelor.

Asta este o problemă tipică, practic, în toată lumea. Deci ai nevoie de această specializare pentru ca să ai rezultate în domeniul respectiv.

În al doilea rând, există anumite chestiuni care țin de... au interferențe cu drepturi fundamentale, cum ar fi indisponibilizarea înainte de aplicarea sechestrului, care nu poate fi reglementată prin ordinul directorului CNA, pentru care este nevoie neapărat să existe o reglementare la nivel de lege.

Și încă un argument important este că pentru a fi recunoscută o asemenea structură la nivel internațional ca și omolog căruia să i se permită conectarea la toate bazele de date ale celorlalte agenții de același fel, există anumite teste, anumite filtre. Unul dintre filtre este că această agenție trebuie să se bucure de autonomie în cadrul la o instituție independentă.

De aceea analizând legislația și practica, legislația noastră și practica internațională, experții ne-au sugerat, au spus că în Republica Moldova locul ideal pentru această agenție, de fapt, este Centrul Național Anticorupție, mai ales că există și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în aceeași instituție la fel, un anumit statut de autonomie proximitatea cu care o să faciliteze foarte mult procesul de recuperare a bunurilor infracționale.

Referitor la a doua întrebare, de ce investigație paralelă? Este un termen consacrat în literatura și în practica de specialitate ce ține de recuperarea bunurilor infracționale și tocmai provine de la filosofia care încercăm să v-o spun mai devreme. Deși, practic, orice anchetator teoretic ar trebui să facă lucrul acesta în practica sa obișnuită, deci să urmărească, să acumuleze probe împotriva persoanei și în același timp să acumuleze și probe cu privire la situația financiară a persoanei, ca să se asigure, să aplice sechestrul, că atunci când o să fie condamnat, dacă e condamnat, să poată să aplice și confiscarea, fiindcă confiscarea se aplică în momentul condamnării.

Dar în situația în care procesele infracționale devin foarte complicate, în momentul în care modalitățile de camuflare a bunurilor, transformare, mutare peste hotare este foarte, foarte mare, anchetatorii din toată lumea, nu doar din Republica Moldova, au o problemă evidentă în a căuta și bunurile, și probe în privința persoanei. De aceasta a părut conceptul de investigație financiară paralelă.

Adică, există anchetatorul care acumulează probe în privința persoanei, totodată delegă unei agenții specializate ca în cadrul dosarului pe care acesta îl are împotriva persoanei să ia urma banilor acestei persoane, astfel încât să nu fie tergiversat procesul sau să nu ajungem la o condamnare, fără ca să avem asigurat posibilitatea de a plăti prejudiciu sau de a confisca bunurile. Fiindcă e un exercițiu care ia foarte mult timp și care costă bani, și care implică resurse, deplasări ș.a.m.d.

Știți, probabil, care este încărcătura organelor de urmărire penală și câte dosare au pe masă fiecare. Este, practic, ireal să te aștepti ca aceștia să reușească concomitent să facă și recuperarea bunurilor infracționale. Într-o lume ideală, da, dar într-o lume practică, în toate țările, practic, ale Uniunii Europene și în majoritatea statelor dezvoltate asemenea agenții există tocmai pentru a face acest lucru.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Cobzac,

Ultima precizare, poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Vreau să-i mulțumesc pentru răspuns.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim frumos.

În continuare, domnul Țap.

Poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Mai întâi un scurt comentariu. Guvernul, executivul are drept de inițiativă în toate domeniile dincolo de subordonare. Fiindcă aici nu este vorba de control direct, aceasta este menirea executivului în toate domeniile, fiindcă vorbim și de sectorul justiției, inclusiv anticorupție.

Și întrebarea la concret. Termenul de un an de zile pentru elaborarea tuturor actelor normative necesare pentru a-l face viabil. Ați numit dumneavoastră, doamnă director adjunct, diferite termene, și patru luni când a fost elaborat. Întrebarea mea este: sau că atunci nu ați văzut toată amploarea, sau ... Pentru că un an de zile de aici încolo, înainte să așteptăm în situația în care se află Republica Moldova chiar este ... Acesta a fost răspunsul pe care l-am primit în comisie de la domnul Sîrbu. De aceea îmi exprim și îngrijorarea, un an de zile nu este admisibil.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Țărnă,

Poftiți.

Doamna Cristina Țărnă:

Mulțumesc pentru întrebare.

De fapt, este vorba de un an de zile doar în privința unei strategii, unui document de politici cu privire la recuperarea bunurilor infracționale pe țară. E un concept care deocamdată nu ne este cunoscut, dar asta este sugestia experților. Ei spun că, de fapt, de recuperarea bunurilor infracționale ar trebui să se ocupe în dosarele mai simple chiar anchetatorii din alte organe de urmărire penală. Dar ce probleme au ei? Ce tip de ajutor au ei nevoie? Ce tip de instruiți au ei nevoie? Acest lucru trebuie să se facă în mod coordonat.

De aceasta ei propun ca concomitent cu crearea unei specializări la nivel național în cadrul unei asemenea agenții să se pună în sarcina acesteia coordonarea unei politici la nivel național, prin care să fie îmbunătățit per ansamblu pentru toate organele de drept capacitatea de a recupera bunuri infracționale, indiferent cât de mică este infracțiunea sau cât de locală este infracțiunea care este săvârșită.

De aceasta legea nu va intra în vigoare peste un an din cauza unei strategii. Dar în decurs de un an noi ne dorim ca să avem pe lângă o lege și o instituție care funcționează, și un document de politici care să ajute per total organele de drept din Republica Moldova să facă mai bine proces.

Alte termene, într-adevăr, de care o să depindă, asta este termenul în care o să fie numit în funcție șeful acestei agenții și, dacă nu greșesc, termenul este de până la trei luni, în care se organizează, se face regulamentul, se organizează concurs, se numește.

Deci termenul în care în realitate putem să vedem că începe să se aplice legea este de trei luni, după care în termen de șase luni Guvernul urmează să adopte regulamentele cu privire la evaluarea și administrarea bunurilor infracționale. Iar în termenul respectiv nu încurcă deja legea să intre în vigoare, pentru că agenția poate deja să înceapă să desfășoare procese de urmărire a bunurilor. Și până când o să ajungă la aplicarea sechestrelor, probabil că se reușește deja și cu aceste regulamente.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Cristina Țărnă:

Dar trebuie dat și timp suficient ca să avem și reglementări ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, a doua întrebare sau precizare, poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Mai întâi un scurt comentariu. Și totuși chiar din explicația dumneavoastră, atunci când pornim la drum, atunci când am stabilit un obiectiv, creăm o structură, un instrument, trebuie să vedem în toată amploarea problema, inclusiv cu ce se va ocupa, ce, cum, cine etc.? Pentru că un an de zile e mult, stimați colegi, în condițiile când vorbim despre ceea ce se întâmplă în Republica Moldova: sectorul bancar, Aeroport, altele. De aceea guvernării și Guvernul, și CNA, chiar și noi, Parlamentul, trebuie să gândim mai repede, pentru că este inadmisibil o atare abordare.

Și întrebarea a doua scurtă. Pe parcursul mai multor ani de zile, noi am elaborat strategii ajustate extins, întrebarea mea este și pentru stenogramă, acum putem spune că vom avea toate instrumentele necesare pentru ca în termene proximale să facem ordine?

Și, apropo, domnule Președinte și stimați colegi, este ceea ce numim noi control parlamentar și de ani de zile CNA nu raportează anual. Și de aceea ... Așa este. Cele rapoarte la care audieri... pe care am fost noi... asta este cu totul altceva. Tocmai vorbeam în ce măsură au instrumentele necesare, cadrul legal și toate celelalte instrumente. Este cu totul altă abordare, domnule Președinte. Și tocmai

aici noi, ca Parlament, ar trebui s-o facem anual, ca să ne încredințăm că este bine pus la punct, să nu apară ... Fiindcă, zic, pe parcursul a cinci-șase ani de zile ba nu ne ajunge una, ba două, ba trei. Întrebarea: cînd am fost mai deștepți? De aceea dacă guvernăm, trebuie să guvernăm bine.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Casian,

Ultima intervenție.

Domnul Ion Casian:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu, în calitate de autor, aș dori să fac cîteva precizări.

Stimați colegi,

Vă rog să atrageți atenția la articolele 1 și 2 ale proiectului, scopul și domeniul de aplicare a legii, prezentul proiect urmărește deci scopul de dezvoltare a capacităților și instrumentelor necesare recuperării bunurilor dobîndite pe cale infracțională, deci în special ceea ce ține de corupție, de abuz, de spălare de bani, de trafic de influență și altele, care pe altă cale cu instrumentele care sînt în prezent executorii judecătorești este deja un mecanism învechit. Prezentul mecanism de recuperare a bunurilor și de recuperare a prejudiciului este învechit și nu mai poate fi aplicat în mod corespunzător la infracțiunile despre care se vorbește de corupție, spălare de bani ș.a.m.d. Este un moment.

Al doilea moment este că astfel de instituții, astfel de agenții sînt, practic, în majoritatea țărilor din Uniunea Europeană, 21 de țări din Uniunea Europeană.

Eu consider că este un proiect bun, necesar și solicit susținerea acestui proiect.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie sesiunea de întrebări-răspunsuri la proiectul nr.442 din 28 noiembrie 2016, deși cred că noi, de fapt, am vorbit și despre al doilea proiect, l-am încadrat. În orice caz vă mulțumim, domnule Sîrbu.

O rugăm pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei la proiectul nr.442.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege privind Agenția recuperarea bunurilor infracționale.

Proiectul de lege, așa cum a menționat unul dintre autori, a fost elaborat în vederea dezvoltării capacităților și instrumentelor necesare recuperării bunurilor infracționale, în special în legătură cu infracțiunile de corupție și spălare a banilor, prin instituirea Agenției recuperarea bunurilor infracționale și creării cadrului legal necesar pentru urmărirea, acumularea probelor cu ajutorul investigațiilor financiare paralele, a cooperării interdepartamentale și a asistenței juridice internaționale, precum și pentru ... indisponibilizarea, pardon, evaluarea, administrarea și întoarcerea bunurilor infracționale.

Pentru lectura a doua vor fi examinate amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, obiecțiile de ordin tehnico-legislativ care sînt menționate în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

În rezultatul dezbaterilor, comisia, cu votul majorității membrilor, propune proiectul de Lege nr.442 din 28 noiembrie 2016 spre aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plene a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări din cîte se vede.

Îl rugăm și pe domnul Boțan, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, să ne prezinte coraportul la acest proiect.

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege privind Agenția recuperarea bunurilor ... infracționale și ... relatează următoarele.

Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a deputaților în Parlament, în corespundere cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului.

Potrivit notei informative, scopul proiectului este înființarea Agenției recuperarea bunurilor infracționale ca organ de urmărire penală cu statut de subdiviziune autonomă în cadrul Centrului Național Anticorupție ce va asigura administrarea bunurilor infracționale indisponibilizate și confiscate.

Se propune ca în cadrul pregătirii proiectului pentru a doua lectură Comisia juridică, numiri și imunități, care este comisia sesizată în fond, să ia în considerare amendamentele, propunerile și obiecțiile înaintate.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în urma dezbaterilor în ședința din 14 decembrie 2016, n-a luat nici o decizie pe marginea proiectului cu referință din lipsa majorității voturilor, iar despre oportunitatea examinării acestui proiect în ședința plenară urmează să se pronunțe Parlamentul.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, domnule Boțan.

Avem o luare de cuvânt la acest proiect înainte de a încheia dezbaterile pe subiect.

Vă rugăm frumos, domnule Deliu.

Poftiți, la tribuna principală.

Domnul Tudor Deliu:

Stimați cetățeni,

Colegi deputați,

Și cei care votează ce li se ordonă,

Șanse că voi fi auzit sînt foarte puține și, probabil, nu prea contează pentru majoritatea parlamentară ce voi spune acum.

Dar oameni buni, experților, veniți de prin țări străine să ne învățați a face democrație, citiți această improvizare de proiect de lege.

Eu știu cum se scrie un proiect, mai ales cînd e un proiect de lege-cadru, știu cum corect se examinează un proiect, știu că procedurile în cazul elaborării unui proiect de către Guvern sînt mult mai complexe, abordarea fiind multilaterală și înțeleg că tertipurile privind evitarea procedurilor normale n-o să ducă la o lege de calitate, și, cel mai important, funcțională.

Mă întreb acum retoric: cînd reușesc, Doamne, acești șmecherași, ori și elaborarea acestui proiect de lege, cum n-ar fi el, a necesitat timp?

Pornesc de la argumentarea expusă în nota informativă potrivit căreia necesitatea creării Agenției recuperarea bunurilor infracționale este generată de lipsa de coordonare și comunicare între instituțiile existente abilitate cu competențe de identificare, urmărire, recuperare a bunurilor ... provenite din infracțiuni.

Nu înțeleg oportunitatea completării șirului acestor instituții, or, consider că ar fi necesară o îmbunătățire a coordonării și comunicării între instituțiile existente, lucru ce ar duce la eficiența activității acestora.

Inoportunitatea creării respectivei agenții și dublarea instituțiilor existente este regăsită și în sintagma de la articolul 6 alineatul (1) al respectivului proiect de lege fiind stipulat că Agenția exercită drepturile și obligațiile Centrului Național Anticorupție. Potrivit prevederilor proiectului, Agenția care urmează a fi creată va dispune de aceleași drepturi de care dispune la moment Centrul Național Anticorupție.

Cu titlu de novație, intervine doar posibilitatea Agenției de a emite ordin de înghețare, însă nu este clar scopul acestei proceduri din moment ce, potrivit proiectului, ordinul de înghețare se emite în vederea indisponibilizării bunurilor infracționale și în cazul existenței riscului că sechestrarea ulterioară a acestor bunuri ar putea fi împiedicată sau zădărnicită.

Reținem că articolul 55 alineatul (4), articolul 202 și articolul 203 ale Codului de procedură penală la fel ca și articolul 11 din prezentul proiect prevăd posibilitatea luării măsurilor în vederea asigurării acțiunii civile sau a unei eventuale confiscări a bunurilor dobîndite ilicit indisponibilizării bunurilor infracționale.

În același timp, articolul 204 al Codului de procedură penală stabilește garanțiile și limitele instituirii sechestrului, în textul proiectului de lege aceste garanții nu se regăsesc. Mai mult, reținem că temeiurile în baza cărora se recurge la emiterea ordinului de înghețare, articolul 11 alineatul (2) din proiect, sînt identice celor de punere sub sechestru a bunurilor, articolul 205 al Codului de procedură penală.

Articolul 205 alineatul (5) al Codului de procedură penală instituie controlul judiciar în privința ordonanței organului de urmărire penală privind punerea sub sechestru, în ceea ce privește ordinul Agenției de înghețare, controlul și implicarea instanței de judecată se evită.

Alineatul (6) al articolului 11 din proiectul vizat prevede că ordinul de înghețare a bunurilor infracționale poate fi contestat în instanța de judecată de contencios administrativ. De aici rezultă că procedura de contestare este una din procesul civil, pe cînd actul contestat, atenție, din procesul penal.

Reieșind din cele menționate, conchid că proiectul nr.442 doar dublează unele norme prevăzute expres în Codul de procedură penală și creează o instituție atribuindu-i drepturi identice instituției create anterior.

Ori poate că mai stă cineva după ușa fermecată și așteaptă să fie numit într-o funcție de șef și cu el mai sînt unul sau doi, fiindcă așa-i în lege, cumetri ce pretind la șefi-adjuncți, tot 3 desigur, fiind fideli cauzei stabilității.

Subsecvent menționez că proiectul Legii privind Agenția recuperarea bunurilor infracționale urma a fi avizat de către Guvern, Consiliul Superior al Magistraturii, Procuraturii, entități care nemijlocit vor pune în aplicare prevederile legii.

Stimați autori,

Consider că prin instituirea acestei entități mai creați un instrument prin intermediul căruia vreți să ... supuneți pe cei care încă nu vi s-au supus, să eliminați din cursele de achiziții și licitații pe cei care nu intenționează să danseze sub cîntecele voastre.

Cu siguranță, recuperarea bunurilor infracționale este necesară. Cei care au dobîndit bunuri ilicit trebuie să le recupere statului, cetățenilor ce le aparține, dar totul trebuie făcut avînd la bază principiile statului de drept.

Fracțiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat din Moldova nu va susține acest proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În temeiul articolului 105 alineatul (7) din Regulamentul Parlamentului, în situația în care luarea de cuvînt... (*voce nedeslușită din sală*) luînd în considerare luarea de ...

Domnule Deliu,

Ascultați pînă la capăt ceea ce-am vrut să spun.

Articolul 105 din Regulamentul Parlamentului la alineatul (7) spune următoarele:

„Dacă în luarea de cuvînt se face referire la o fracțiune parlamentară sau la un deputat, fracțiunea și deputatul au dreptul la replică”.

Eu mă consider vizat, ca autor, dumneavoastră ați vorbit despre șmecherașii care au elaborat această lege. De aceea eu sînt unul dintre cei care am semnat proiectul de lege și îmi iau dreptul la replică, potrivit Regulamentului, de 3 minute.

Și vă spun următoarele, îmi pare foarte rău, domnule Deliu, că dumneavoastră, cu experiență, ca deputat, profesor universitar, un om cu moralitate, dar ați decăzut atît de mult, că un studiu, o analiză și un proiect de lege elaborat cu suportul Institutului de Guvernanță din Basel, Elveția, PNUD, Ministerul Afacerilor de Externe din Norvegia, societatea civilă, instituții care au participat la elaborarea proiectului de lege, inclusiv fără a respecta colegii din Parlament care au... consideră că au participat și ei cum au putut la elaborare și au subsemnat sub această inițiativă legislativă, să-i faceți șmecherași.

Ați decăzut. Îmi pare foarte rău.

Vă mulțumesc foarte mult.

Replică la replică, știți foarte bine, nu se permite.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dumneavoastră ne-ați insultat pe noi. (*Rumoare în sală.*)

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, se propune pentru examinare proiectul de Lege nr.443 din 28 noiembrie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Vă rugăm frumos, domnule Serghei Sîrbu.

Poftiți.

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimați colegi,

Proiectul nr.443 vine să completeze proiectul precedent cu modificări la cadrul conex, modificări la Codul penal, la Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, la Codul de procedură penală, pentru a acorda un statut și a instituționaliza Agenția recuperarea bunurilor infracționale, în special un capitol separat în Codul de procedură penală care va prevedea procesul și toate etapele de recuperare a bunurilor infracționale, în special urmărirea bunurilor, indisponibilizarea, confiscarea, întoarcerea bunurilor, evaluarea, valorificarea acestor bunuri pînă la restituirea în bugetul de stat. Este cadrul conex, dar argumentele noi deja le-am discutat.

Vă mulțumesc.

Rog susținerea.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa autorilor.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Sîrbu.

În continuare, o invităm pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați.

Proiectul, așa cum s-a menționat, are scop aducerea cadrului legislativ în vigoare în concordanță cu prevederile proiectului Legii privind Agenția recuperare a bunurilor infracționale prin instituirea reglementărilor distincte privind procedura identificării, urmăririi, recuperării, sechestrării și confiscării bunurilor infracționale.

Prin proiectul legii se propune operarea unor legi la Codul penal... se propune operarea modificărilor la Codul penal, Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, Codul de procedură penală, Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală.

Pentru lectura a doua comisia va examina amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, obiecțiile de ordin tehnico-legislativ. Și vreau să vă informez că în rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, propune proiectul de Lege nr.443 din 28 noiembrie 2016 spre aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa Comisiei juridice, numiri și imunități.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Boțan,

Vă rugăm frumos să ne prezentați coraportul din partea Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de lege și relatează următoarele. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a deputaților în Parlament, în corespundere cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului.

Potrivit notei informative la proiectul de lege respectiv, scopul proiectului este instituirea reglementărilor distincte privind procedura identificării, urmăririi, recuperării, sechestrării și confiscării bunurilor provenite din activități infracționale.

Se propune ca în cadrul pregătirii proiectului pentru a fi supus dezbaterilor în cadrul ședinței Parlamentului în lectura a doua comisia sesizată în fond să ia în considerare amendamentele, propunerile și obiecțiile înaintate.

Se informează Parlamentul că Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în urma dezbaterilor în ședința din 14 decembrie 2016, n-a luat nici o decizie pe marginea proiectului cu referință în lipsa majorității voturilor, iar despre oportunitatea examinării acestui proiect în ședință plenară urmează să se pronunțe Parlamentul.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, domnule Boțan.

Aici se încheie dezbaterile și la proiectul nr.443 din 28 noiembrie 2016.

Dragi colegi,

Este ora votului. Totuși au mai rămas doar două hotărîri de Parlament tehnice și permiteți rapid să le examinăm.

În continuare, se propune pentru examinare proiectul de Hotărîre nr.486 din 13 decembrie 2016 privind demisia unui deputat în Parlament, fiind vorba de domnul Igor Dodon.

Vă rugăm frumos, doamnă Apolschii, să ne prezentați și proiectul de hotărîre, și raportul comisiei din partea Comisei juridice, numiri și imunități.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Comisia a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.486 din 13 decembrie 2016 privind demisia unui deputat în Parlament.

În conformitate cu articolul 2 alineatul (8) al Legii nr.39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament, cererea de demisie din funcția de deputat se prezintă Președintelui Parlamentului, iar Parlamentul, prin hotărîrea sa, va lua act de cererea de demisie a deputatului și va declara mandatul vacant.

Comisia a constatat că cererea prin care se informează despre renunțarea la calitatea de deputat în Parlament a fost depusă de către deputatul Igor Dodon, în adresa Președintelui Parlamentului, la data de 12 decembrie 2016.

În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Constituție și articolul 2 alineatul (6) din Legea nr.39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament, unul din temeiurile de încetare a calității de deputat îl reprezintă demisia.

Drept urmare, membrii Comisei juridice, numiri și imunități au decis în unanimitate să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.486 din 13 decembrie 2016 privind demisia deputatului în Parlament Igor Dodon, ales din partea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova, și declararea mandatului de deputat vacant.

Cu permisiunea dumneavoastră, am să dau citire însuși proiectului de hotărîre.

„În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova și alineatul... și al articolului 2 alineatul (8) din Legea nr.39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament, Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articolul 1. – Se ia act de cererea de demisie a deputatului în Parlament Igor Dodon, ales din partea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

Articolul 2. – Se declară vacant un mandat de deputat în Parlament care aparține Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

Articolul 3. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.”

Eu vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări în adresa nici a autorilor, nici a comisiei.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.486 din 13 decembrie 2016.

Vă mulțumim foarte mult.

Și în continuare, vă rugăm mult să ne prezentați și următorul proiect de Hotărâre nr.480 din 9 decembrie 2016 privind declararea vacanței unui mandat de deputat.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Trebuie probabil ca să schimb puțin consecutivitatea prezentării. Trebuie să pornesc de la proiectul de hotărâre care este drept obiect de... a inițiativei legislative, ca ulterior să prezint raportul comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rog frumos.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Proiect de Hotărâre privind declararea vacanței unui mandat de deputat.

„În temeiul articolului 69 alineatul (2) și articolului 120 din Constituție, Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articolul 1. – Se ia act de demersul Procurorului General interimar, înregistrat cu nr.2650 din 22 noiembrie 2016, prin care Parlamentul este informat despre rezultatele examinării cauzei pentru care a fost ridicată imunitatea parlamentară a deputatului în Parlament Vladimir Filat.

Articolul 2. – Se constată încetarea de drept a calității de deputat a domnului Vladimir Filat.

Articolul 3. – Se declară vacant un mandat de deputat, care aparține Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Articolul 4. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.”

Vă mulțumesc.

Și raportul comisiei. Comisia a examinat proiectul de Hotărîre nr.480 din 9 decembrie 2016 privind declararea vacanței unui mandat de deputat. La data de 15 octombrie 2015, Parlamentul a adoptat Hotărîrea nr.172 privind încuviințarea ridicării imunității parlamentare a deputatului în Parlament Vladimir Filat pentru reținere, arestare, percheziție și trimiterea în judecată.

Ulterior, la data de 22 noiembrie 2016, în temeiul articolului 98 din Legea nr.797 din 2 aprilie 1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, Procurorul General interimar a înștiințat Parlamentul despre rezultatele examinării cauzei pentru care a fost ridicată imunitatea parlamentară a deputatului în Parlament Vladimir Filat.

La demersul Procurorului General interimar au fost anexate copia sentinței Judecătoreiei Buiucani din 27 iunie 2016 și copia dispozitivului Deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016, prin care Vladimir Filat a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor de corupere pasivă și trafic de influență și condamnat la 9 ani de închisoare, amendă în mărime de 60 mii de lei și privat de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de cinci ani.

În conformitate cu articolul 120 din Constituție, executarea sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive este obligatorie. Articolul 415 din Codul de procedură penală al republicii stipulează că decizia instanței de apel este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, iar articolul 466 alineatul (3) stabilește că hotărîrile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel.

Totodată, în conformitate cu punctul 142 din Hotărîrea Curții Constituționale din 20 ianuarie 2015 pentru interpretarea articolului 1 alineatul (3), precum și a Hotărîrii Curții Constituționale din 32... nr.32, mă iertați, din 16 noiembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului combinat cu articolele 69 și 70 din Constituția Republicii Moldova (imunitatea și încetarea mandatului deputatului): „În cazul condamnării deputatului pentru infracțiuni săvârșite cu intenție și/sau condamnării la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărîre judecătorească definitivă, mandatul acestuia nu poate fi ridicat, ci încetează de drept.”

Curtea a hotărît, de asemenea, că indiferent de momentul survenirii condamnării „înainte sau după validarea mandatului, deputatul este în situație de ineligibilitate, fiind incompatibil cu calitatea de deputat.”

Drept urmare, în spiritul supremației legii și pentru a evita afectarea gradului de încredere al publicului în sistemul democrației și al instituției parlamentare, Parlamentul urmează să constate încetarea de drept a calității de deputat a domnului Vladimir Filat și să declare vacant un mandat de deputat.

În baza celor expuse, Comisia juridică, numiri și imunități a decis, cu majoritatea voturilor membrilor, să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr.480 din 9 decembrie 2016.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Poftiți, sînt întrebări din partea ...

Domnule Deliu,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc mult.

Doamnă președinte,

Am cîteva întrebări, dar, în primul rînd, o constatare. Deci proiectul hotărîrii a fost înregistrat în dimineața zilei de 9 decembrie 2016 și peste jumătate de oră a fost convocată ședința Comisiei juridice, numiri și imunități. Eu țin în mîină decizia Curții de Apel de la data de 11 noiembrie 2016, care stipulează că decizia poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate. Pronunțarea deciziei motivate pentru data de 09.12.16 ora 14.00. Deci, respectiv, proiectul de hotărîre a apărut anterior ca Curtea de Apel să pronunțe decizia motivată, care îi dădea dreptul deputatului Filat ca să facă recurs la Curtea Supremă de Justiție.

Întrebarea mea constă în faptul, dacă prin acest proiect de lege nu se încalcă dreptul la un proces echitabil... de hotărîre, cer scuze, încălcarea dreptului la apărare? Deoarece, hotărîrea, pe care ați citat-o dumneavoastră, din data de 20 ianuarie 2015, Petrenco, haideți să zicem, contra lui Guma, să spunem lucrurilor pe față, Curtea Constituțională... citesc: „În sensul articolelor 1 alineatul (3), 38 alineatul (2), 69 alineatul (1), 70 alineatul (2) din Constituție, în cazul condamnării pentru infracțiuni săvîrșite cu intenții sau condamnări la închisoare, privațiune de libertate prin hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă, indiferent dacă a survenit înainte sau după validarea mandatului, deputatul este în situație de ineligibilitate, fiind incompatibil cu calitatea de deputat”.

Hotărîrea în privința domnului Filat nu este irevocabilă, ea este definitivă și executorie, fiindcă dumnealui o execută la moment, dar nu este irevocabilă. Fiindcă Curtea de Apel i-a dat dreptul de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Încă o dată, nu încălcăm noi dreptul la un proces echitabil și încălcarea dreptului la apărare?

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule coleg,

Eu vreau să încep de la momentul înregistrării proiectului de hotărîre. Dacă să fim foarte obiectivi, în data de 9 decembrie noi am avut pe ordinea de zi nu numai acest proiect de hotărîre spre examinare, colegii care au participat, este stenograma comisiei, deci noi am avut mai multe subiecte în acea zi. Ceea ce ține de dreptul de a depune recurs asupra acestei decizii. Eu nu contest și nu pot contesta, de fapt, dreptul dînsului de a depune recurs la hotărîrea sau decizia Curții de Apel.

Ceea ce vorbiți dumneavoastră, că a fost numit de dimineață examinarea acestui proiect de hotărîre, pe cînd partea motivantă a acestei decizii a Curții de

Apel urma să fie anunțată în timp, puțin mai târziu, nu afectează în nici într-o manieră discuția noastră pe marginea proiectului de hotărîre. Deoarece, vă spun că, hotărîrea propriu-zisă, decizia instanței a fost pronunțată în data de ... nu știu cît, 11 noiembrie 2016. Această hotărîre motivată care este prevăzută că este obligatorie să fie anunțată, ea este importantă pentru ... sau data este importantă pentru a ... deci de aici începe a curge termenul de a depune recursul la Curtea Supremă de Justiție.

Eu vreau să fac trimitere ... Eu chiar am să vorbesc în termeni juridici, noi sîntem cu dumneavoastră juriști. Și vreau să vă zic că Curtea, examinînd acea hotărîre a Curții care este din 2016, la care m-am referit, ea indică foarte clar, de fapt utilizînd aici și jurisprudența Curții Europene, dînd chiar și exemplul unei hotărîri versus Rusia și indică în felul următor: „Executarea chiar și imediat a unei hotărîri definitive după examinarea apelului (de exemplu) nu împiedică formularea recursului. Iar dreptul la un proces echitabil nu garantează în sine dreptul la suspendarea automată a executării unei hotărîri judiciare”. Asta ceea ce a reținut Curtea.

Și reieșind din aceasta, consider că, cu toate că aveți dreptate că este indicat și în hotărîrea Curții că trebuie să fie hotărîrea definitivă și irevocabilă. Dar, totodată, prin hotărîrile Curții, la care am făcut referire, este ... De fapt, vreau să fac o remarcă, în Constituție se discută numai de definitivă. Și în acest sens cred că nu am încălcat nimic și am procedat din punct de vedere al Legislativului corect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Precizare și a doua întrebare. Deci eu țin în mîna, doamnă Apolschii, Hotărîrea, la care vă referiți dumneavoastră, privind exercitarea de neconstituționalitate a unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului.

Eu m-am referit la obiectul sesizării, e cel care este în Hotărîrea noastră.

A anulat cineva aceste prevederi din hotărîrea Curții Constituționale?

Fiindcă ceea ce invocați dumneavoastră se referă cu totul la un alt subiect.

Eu pot să dau citire, care se contrazice ...

Doamna Raisa Apolschii:

Eu am să vă răspund, nu trebuie să ...

Domnul Tudor Deliu:

... dar nu trebuie, nu vreau ... să polemizăm aici, fiindcă consider, totuși, că ... vă grăbiți, prin adoptarea acestei hotărîri sau prin examinarea acestei hotărîri, nu știu care va fi soarta ei pînă la sfîrșit.

Și încă o dată vreau să mă conving că cazul domnului Filat este un caz politic și ceea ce faceți acum dumneavoastră, încă o dată demonstrează acest fapt. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

... Vă mulțumim, doamnă Apolschii.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.480 din 9 decembrie 2016.

Și vom trece la procedura de vot.

Am să rog colegii și președinții grupurilor parlamentare, fracțiunilor parlamentare, Secretariatul Parlamentului să anunțe toți colegii să revină în sala plenului.

Un minut, două pentru organizarea procedurii de vot.

Două minute pauză tehnică.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P A P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos să ne dați prezența pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 33.

Sectorul nr.3 – 18.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Sînt 71 de deputați în sală. Pentru majoritatea simplă sînt 36 de voturi necesare pentru aprobarea proiectelor de legi în prima lectură, proiectelor de hotărîri și altor decizii.

Vă rog frumos atunci să pornim procedura de vot.

Onorat Plen,

Se propune votului pentru aprobarea în primă lectură a subiectului nr.1 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.136 din 4 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Legii cadastrului bunurilor imobile.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură. Astfel, proiectul nr.136 din 4 aprilie 2016 este votat în lectura întâi.

Următorul proiect supus votului pentru aprobarea în primă lectură este proiectul de Lege nr.311 din 8 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Unanimitatea celor prezenți în sală. Astfel, plenul aprobă în primă lectură proiectul nr.311 din 8 iulie 2016.

Se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.329 din 20 iulie 2016 privind evaluarea strategică de mediu.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului în primă lectură. Astfel, proiectul nr.329 din 20 iulie 2016 a fost aprobat în primă lectură.

Se supune votului pentru adoptarea următorul subiect, proiectul de Hotărîre nr.424 din 16 noiembrie 2016 cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea acestui proiect de Hotărîre nr.424 din 16 noiembrie 2016.

Se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.405 din 19 octombrie 2016 pentru modificarea Legii cu privire la taxele consulare.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea în primă lectură a proiectului nr.405 din 19 octombrie 2016.

Se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.442 din 28 noiembrie 2016 privind Agenția recuperarea bunurilor infracționale.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală susțin aprobarea proiectului de lege în primă lectură. Astfel, proiectul nr.442 din 28 noiembrie 2016 a fost aprobat în primă lectură.

Se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.443 din 28 noiembrie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală. Astfel, plenul Parlamentului aprobă proiectul nr.443 din 28 noiembrie 2016 în primă lectură.

În continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.399 din 13 octombrie 2016 pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr.399 din 13 octombrie 2016 în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Din supliment, se supune votului proiectul de Hotărîre nr.486 din 13 decembrie 2016 privind demisia unui deputat în Parlament.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de Hotărîre nr.486 din 13 decembrie 2016 privind demisia unui deputat în Parlament.

Se supune votului adoptarea celui de-al doilea proiect de Hotărîre privind declararea vacanței unui mandat de deputat, nr.480 din 9 decembrie 2016.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de Hotărîre privind declararea vacanței unui mandat de deputat, astfel el fiind adoptat.

Vă mulțumesc foarte mult.

Acestea au fost proiectele de legi care au fost examinate, dezbătute și astfel votate de plenul Parlamentului. A fost epuizată agenda zilei de astăzi.

De procedură, vă rog frumos, domnule Mocanu.

Poftiți.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Da, de procedură. Pentru stenogramă aș vrea să anunț că la proiectul nr.480 nu am votat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

La fel de... înainte de a închide ședința de astăzi, mai este și Ora Guvernului.

Respectiv, întrebări în adresa autorităților.

Înainte însă, doamnă Stratan, vă rugăm frumos.

Poftiți.

Doamna Valentina Stratan:

Domnule Președinte,

Permiteți-mi să rog colegii din Comisia protecție socială, sănătate și familie și să amintesc că este stabilită ședința comisiei la ora trei. Și-i rog foarte mult să fie prezenți.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult.

Comisia protecție socială, sănătate și familie se convoacă la ora 15.00.

Încă un subiect, dragi colegi, dacă permiteți, de organizare, sinteza la politica fiscală e foarte voluminoasă.

Rugămintea este din partea Secretariatului Parlamentului să fie expediată fiecărui deputat în parte în versiune electronică, iar fracțiunile parlamentare și grupurile parlamentare vor primi câte un singur exemplar în varianta hard pe hârtie.

Vă mulțumim mult pentru înțelegere.

Domnule Țap,
Să înțeleg că aveți interpelări la Ora Guvernului... Întrebări la Ora Guvernului.

Vă rog frumos.
Poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Prima întrebare este adresată Guvernului, mai bine zis Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor și ține de întreținerea drumurilor naționale.

În perioada lunii noiembrie, atunci când se efectuează lucrările de câmp, pe drumurile naționale este foarte multă tehnică, cu noroi pe roți, astfel transformând pe unele segmente drumurile naționale în segmente foarte problematice, în special cu referire la centura orașului Orhei, unde, de altfel, este și un șantier pe câteva sute de metri, pe perioada chiar lunilor și octombrie, noiembrie aici era o situație foarte proastă.

Cred că și în prezent, mai ales în perioada când ninge, plouă, lapoviță, drumurile pe aceste segmente se transformă în patinoar și există riscurile de accidente.

În acest sens, întrebarea este către ministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor: de ce nu întreprinde măsurile pe care trebuie să le ia conform responsabilităților pe care le are?

De fapt, întrebarea este și către Ministerul Afacerilor Interne, care, prin intermediul Inspectoratului național de patrulare, la fel are responsabilitate în acest sens.

Răspunsurile solicit să mi le prezinte în scris.
A doua întrebare este adresată...

Domnul Andrian Candu:

Da, a doua întrebare, vă rugăm.
Poftiți.

Domnul Iurie Țap:

A doua întrebare este adresată Guvernului Republicii Moldova și ține de Hotărîrea de Guvern nr.911 din 25 iulie 2016 la subiectul aprobării Strategiei privind reforma administrației pentru anii 2016 – 2020.

Am adresat ceva timp în urmă o întrebare la acest subiect, am și un răspuns, care nu este unul adecvat.

Or, conform Constituției Republicii Moldova, este dreptul Parlamentului de a aproba politicile interne și externe. La fel, Legea nr.780 privind actele legislative, articolul 13¹ tranșant spune faptul că documentele de politici, concepțiile și strategiile sînt elaborate de Guvern și transmise Parlamentului spre aprobare. Ori nu poate Guvernul să-și elaboreze documente pe care el să și le realizeze.

Cu atît mai mult că în această strategie este dată nota activității Parlamentului, se vorbește despre activitatea structurilor autorităților

administrative subordonate Parlamentului, cum ar fi: Curtea de Conturi, Consiliul Concurenței, Instituția Avocatului Poporului și mai mult se vorbește despre structurile care urme, voi reitera faptul că Guvernul, de fapt, și-a depășit împuternicirile. Ori nu se cunoaște cadrul legal, dar este un abuz care este inadmisibil, ori aceste competențe sînt ale Parlamentului. Și propunerea și solicitarea mea este ca în termene proxime Guvernul să pregătească documentul respectiv pentru a fi aprobat în cîmp legal de către Parlamentul Republicii Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Țap.

În continuare, doamnă Bodnarenco, vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Первый вопрос я адресую Премьер-министру Республики Молдова, господину Павлу Филипу. По какой причине в списке детских садов, которые будут отремонтированы из второго гранта, предоставленного Правительством Румынии, не нашлось места ни для одного детского сада из города Сорока, несмотря на заверения предыдущих премьер-министров?

И второй вопрос. Учитывая то, что документы были представлены и примэрией, и районным советом Сорока.

И второй вопрос я адресую министру юстиции господину Владимиру Чеботарю. По какой причине, несмотря на то, что Высшая судебная палата отменила решение городского совета Сорока об изменении состава административного совета Акционерного Общества Regia Apă Canal- Soroca, Регистрационная палата Республики Молдова не производит изменений в регистрационных документах предприятия?

Оба ответа прошу дать в письменном виде.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim

Nu mai sînt întrebări.

Iată de ce declar ședința de astăzi închisă și ne revedem mîine la ora 10.00.

Vă mulțumesc frumos.

Ședința s-a încheiat la ora 14.37.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului
din cadrul Direcției generale documentare
parlamentară a Secretariatului Parlamentului.*